

Tallinna Tööstushariduskeskus
Õppeasutuse kood 70005559

Aadress Sõpruse pst 182 Tallinn 13424
Telefon/Faks 66545026
e-post info@tthk.ee

Õppekavarühm Tekstiili, roivaste, jalatsite valmistamine ning naha tootlemine

Õppekava

Sisekujundaja assistent tekstiilialal
nimetus eesti keeles

Interior decorator`s assistant specialising in textiles
nimetus inglise keeles

Kutseõppe liik kutsekeskharidusõpe

Õppekava maht õppenädalates 140

Õppekeel eesti

Kinnitan hr .Paul Alekand

kooli direktori nimi, allkiri

käskkirja 7-Ü kuupäev 20.03.2007

pitsat

Kooskõlastatud

kooli õppenõukogu nr 22.03.07nr 4/46

koosoleku protokoll nr, kuupäev

kooli nõukogu nr 2. 29.03.2007

koosoleku protokoll nr, kuupäev

Kontaktisik Luule Õunmaa

nimi, allkiri

rõiva- ja kaubandusõppevaldkonna juhataja

telefon 6545026 luule@tthk.ee 5016145

kontaktandmed (telefon, e-post, faks)

Registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis.....

kuupäev

Õppekava kood.....

SISUKORD

ÕPPEKAVA SISEKUJUNDAJA ASSISTENT TEKSTIILIALAL	3
ÜLDOSA	3
1. ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUS	3
2. ÕPPEKAVA EESMÄRGID JA ÜLESANDED	3
3. NÕUDED ÕPINGUTE ALUSTAMISEKS	4
4. ÕPPEKAVA STRUKTUUR	4
5. PRAKTIKAKORRALDUS ERIALAL	8
6. VALIKÕPINGUD	8
7. ÜLDISED HINDAMISE PÕHIMÕTTED	9
8. NÕUDED ÕPINGUTE LÕPETAMISEKS	10
9. ÕPPEKAVA KOOSTAJAD	11
ÜLDÕPINGUTE MOODULID	12
SISSEJUHATUS ÕPINGUTESSE	12
MAJANDUSE JA ETTEVÕTLUSE ALUSED	14
TÖÖSEADUSANDLUSE ALUSED	19
ARVUTIKASUTUSE JA ASJAAJAMISE ALUSED	21
TÖÖKORRALDUSE ALUSED	23
ERIALANE INGLISE/SAKSA KEEL	25
MATERJALIDE ÕPETUS	27
ÕMBLUSSEADMED	30
JONESTAMISE ALUSÕPE	33
KOMPOSITSIOONI ALUSED	35
MAALI - JA VÄRVUSÕPETUS	37
ÕMBLUSTEHNOLLOOGIA ALUSÕPE	40
MASINTIKKIMINE	42
TEKSTIILIDE KUJUNDAMINE JA VALMISTAMINE	44
NAHATÖÖD	47
PEHMEMÖÖBLI KORRASTAMINE JA KATETE TÖÖTLEMINE	49
KLIENDITEENINDUS	51
ERIALANE ARVUTIÕPE	54
KUTSEEETIKA	57
VALIKÕPINGUTE MOODULID	59
TARBEKUNSTI JA INTERJÖÖRI AJALUGU	59
TURUNDUSE ALUSED	61
TEHNILINE JONESTAMINE	63
VORMIÕPETUS	65
RUUMIKUJUNDUSE ALUSÕPE	67
RUUMIDE JA MATERJALIDE HOOLDUS	69
FOTOGRAAFIA	71

VILTIMINE	73
MÜÜGIPROTSSESI KORRALDUS	75
PRAKTIKA	78
LÕPUEKSAM	81
ÜLDAINETE MOODULID KUTSEHARIDUSE OMANDAMISEKS	83
EESTI KEEL	83
KIRJANDUS	87
VEENE KEEL	91
INGLISE KEEL	95
MATEMAATIKA	99
FÜÜSIKA AINEKAVA	106
KEEMIA	111
AJALUGU	118
GEOGRAAFIA	123
BIOLOOGIA	130
INIMESEÕPETUS	143
ÜHISKONNAÕPETUS	147
KUNST	152
MUUSIKA	155
KEHALINE KASVATUS	157
LISA A SISEKUJUNDAJA ASSISTENDI ÕPPEAJA JAOTUS ÕPPEKAVAS	161
LISA B 1. ÜLDHARIDUSAINETE ÕPPEAJA JAOTUS ÕPPEKAVAS	163
LISA C LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISE JUHEND	164
LISA D ÕPPEKAVAGA SEOTUD ÕPPEBAASI KIRJELDUS	166
LISA G PRAKTIKA LEPING	168
LISA H ÕPPETÖÖGRAAFIK	170
LISA I ETTEVÕTTE JUHENDAJA HINNANGU LEHT	171
LISA J PRAKTIKANDI ENESEHINNANGU LEHT	172

ÕPPEKAVA SISEKUJUNDAJA ASSISTENT TEKSTIILIALAL

ÜLDOSA

1.ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUS

Õppekava koostamise aluseks on: Õmbleja I ja II kutsestandard mis on kinnitatud 1. detsembril 2003. a. Kergetööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 7. põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava osa, mis määrab kohustuslike üldharidusainete sisu (VV määrus nr 56 25. jaanuar 2002 sisu §1 lõige 3). osaline valik ESF meede 1.1 projekti „Kutseõppeasutuste õppekavade arendamine“ projekti raames väljatöötatud rõivaõmblemise kohustuslike üld- ja põhiõpingute õppesisudest.

Valikmoodulite, milles käsitletakse osaoskuste õpetamist koostamise aluseks on:

- 1) Dekoraator-kunstnik kutsestandard III-IV mis on kinnitatud 13. juunil 2006. a Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr. 9.
- 2) Rahvakunsti- ja käsitöömeister tekstiili alal II, III, IV, V kutsestandard on kinnitatud 12. mail 2006. a Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu otsusega nr. 7
- 3) Kaubanduserialade riiklik õppekava haridusministri määrusega nr. 5, 05. jaanuaril 2007a.

2.ÕPPEKAVA EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Sisekujundaja assistent tekstiilialal õppekava eesmärk on võimaldada õmbluseriala õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks õmblusvaldkonnas. Paremaks konkureerimiseks tööturul omandatakse lisaosaoskused tekstiilidega ruumide kujundamisest ja sisekujunduselementide valmistamisest, klienditeenindusest ning sisekujunduskaupade müügist, mis võimaldavad töötada ka sisekujundaja assistendina tekstiilide alal.

Sisekujundaja assistent tekstiilialal õppekavaga kehtestatud kutseõppe ülesanne on ette valmistada selline töötaja, kes:

- väärtustab oma kutseala ja arendab oma kutseoskusi;
- oskab teostada, planeerida, hinnata ja arendada oma tööd;
- oskab iseseisvalt rakendada oma kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides;
- on orienteeritud kvaliteetse õpi- ja töötulemuse saavutamisele;
- vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest, tuleb toime ohuolukordades.
- töötab tervist ja keskkonda säästes;
- oskab teha eetilisi ja seaduspäraseid valikuid ning on vastutusvõimeline;

- omab suhtlemis- ja analüüsi oskust ning informatsiooni hankimise oskust, valmisolekut meeskonnatöök.

3. NÕUDED ÕPINGUTE ALUSTAMISEKS

3.1. Põhikooli baasil võetakse vastu isikuid, kelle tervislik seisund arstliku komisjoni otsuse põhjal võimaldab õppimist ja töötamist sisekujundaja abina tekstiilide alal, müügikonsultandina sisustuskaupu müüvates kauplustes ja salongides ning interjööri tekstiilide kujundajana ja valmistajana. Sisseastumisel sooritatakse test, arvestatakse põhikooli keskmist hinnet ning toimub vestlus kutsesobivuse selgitamiseks.

3.2 Kooli astumiseks esitab õppija:

- Põhikooli lõputunnistus
- Isiklik avaldus (vastaval blanketil)
- Passi või sünnitunnistuse koopia
- Mitte eesti passi omavatel õppuritel – elamisloa koopia
- Arstitõend
- CV – vastaval blanketil
- 4 fotot 3x4 cm
- Alla 18- aastastel õppuritel lapsevanema nõusolek

4. ÕPPEKAVA STRUKTUUR

Õppekava maht on 140 õppenädalat.

Üldõpingute moodulid: maht 7õn (sissejuhatus õpingutesse 1õn; majanduse ja ettevõtluse alused 1õn; töökeskkonnaohutuse alused 1õn; tööseadusandluse alused 1õn; arvutikasutamise ja asjaajamise alused 1õn, töökorralduse alused 1õn, erialane inglise/saksa keel 2õn)

Põhiõpingute moodulid: maht 44õn (materjalide õpetus 3õn, õmblusseadmed 1õn; joonestamise alusõpe 2õn, kompositsiooni alused 1 õn, maali- ja värvusõpetus 6õn, õmblustehnoloogia alusõpe 6õn, masintikkimine 2õn, tekstiilide kujundamine ja valmistamine 7õn, pehmemööbli korrastamine ja katete töötlemine 2õn, nahatöö 2õn, klienditeenindus 6õn, erialane arvutiõpe 5õn, kutseeetika 1õn)

Praktika maht 25 õn.

2.Valikõpingute moodulid: 24õn tarbekunsti ja interjööri ajalugu 2õn, turunduse alused 2õn, vormiõpetus 1õn, tehniline joonestamine 2õn, ruumikujunduse alusõpe 6õn, ruumide ja materjalide hooldus 2õn, fotograafia 2õn, viltimine 2õn, müügiotsessi korraldus 5õn.

Üldharidusainete maht 40 õn

1 õppenädal sisaldab 40 õppetundi mistahes viisil õppija poolt õpinguteks kulutatud õppeaega. Õppeaasta koosneb õppeajast, praktikaajast, eksamiperioodist ja õppevaheajast.

Sisekujundaja assistent tekstiilialal on moodulõppekava, kus moodul on eesmärgistatud ja hinnatav õppetervik, mis koosneb teemadest (õppeainetest) või nende osadest või erandjuhul ühest teemast (õppeainest).

Õppeaja jaotuse õppekavas õppeaastate lõikes määrab ära õppetöögraafik.

Sisekujundaja assistent tekstiilialal õppekava moodulitest on võimalik koostada kutsealase täiend- ja ümberõppe või individuaalõppe õppekavasid vastavalt õppija, tööandja või piirkonna vajadustele.

Moodulis sisalduvate teemade ja praktiliste oskuste õpetamine annab õppijale vastava mooduli piires teadmised, oskused ja hoiakud, mis vastavad kutsestandardist tulenevatele kutseoskusnõuetele.

Moodulite/üldharidusainete nimetused ja mahud

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogu- maht (õn)	Maht (õn) 1. õppeaastal			Maht (õn) 2. õppeaastal			Maht (õn) 3. õppeaastal			Maht (õn) 4. õppeaastal		
			Auditorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
I	Üld- ja põhiõpingud													
1.	Sissejuhatus õpingutesse	1	1		1									
2.	Majanduse ja ettevõtluse alused	1						1		1				
3.	Töökeskonnaohutuse alused	1	1		1									
4.	Tööseadusandluse alused	1									1		1	
5.	Arvutikasutuse ja asjaajamise alused	1						1		1				
6.	Töökorralduse alused	1				1		1						
7.	Erialane inglise/saksa keel	2						2		2				
8.	Materjalide õpetus	3	1		1	1		1	1	1				
9.	Õmblusseadmed	1	1		1									
10.	Joonestamise alusõpe	2	1		1	1		1						
	Kompositsiooni alused	1				1		1						
11.	Maali - ja värvusõpetus	6	2	1	3	1		1	2		2			
12.	Õmblustehnoloogia alusõpe	6	4	2	6									
13.	Masintikkimine	2	1		1				1		1			
14.	Tekstiilide kujundamine ja valmistamine	7				2	1	3	2	1	3	1	1	
15.	Nahatöö	2							2		2			
16.	Pehme mööbli korrastamine ja katete töötlemine	2										2	2	
17.	Klienditeenindus	6	3		3	3		3						
18.	Erialane arvutiõpe	5				2		2	2		2	1	1	
19.	Kutseeetika	1							1		1			
II	Valikõpingud													
20.	Tarbekunsti ja interjööri ajalugu	1							1		1			
21.	Turunduse alused	2										2	2	
22.	Tehniline joonestamine	2				2		2						

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogu-maht (õn)	Maht (õn) 1. õppeaastal			Maht (õn) 2. õppeaastal			Maht (õn) 3. õppeaastal			Maht (õn) 4. õppeaastal		
			Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
23.	Vormiõpetus	1				1		1						
24.	Ruumikujunduse alusõpe	6				1	1	2	1	2	3		1	1
25.	Ruumide ja materjalide hooldus	2							2		2			
26.	Fotograafia	2							2		2			
27.	Viltimine	2	1		1				1		1			
28.	Müügiprotsessi korraldus	5							5		5			
29.	Praktika	25						5			8			12
	Kokku kutseõpe		19		19	23		23	38		38			20
III	Üldharidusained													
30.	Eesti keel	5	2		2	3		3						
31.	Kirjandus	4	2		2	2		2						
32.	Võõrkeel A	4	2		2	2		3						
33.	Võõrkeel B	3	1		1	2		2						
34.	Matemaatika	5	2		2	3		3						
35.	Füüsika	4	3		3	1		1						
36.	Keemia	2	1		1	1		1						
37.	Geograafia	1	1		1	0		0						
38.	Bioloogia	2	1		1	1		1						
39.	Ajalugu	3	2		2	1		1						
40.	Inimeseõpetus	1	0		0	0		0	1					
41.	Ühiskonnaõpetis	1	0		0	0		0	1					
42.	Muusika	1	1		1									
43.	Kunst	2	2		2									
44.	Kehaline kasvatus	2	1		1	1		1						
	Kõik kokku	140	21		21	17		17	2					

5. PRAKTIKAKORRALDUS ERIALAL

Praktika korraldamisega taotletakse, et õppija omandab tööks vajalikud praktilised teadmised ja oskused; rakendab omandatud teoreetilisi teadmisi ning laiendab uute teoreetiliste ja praktiliste teadmiste omandamiseks tarvilikku otsustusosalust. Õppija saab praktilisel ka tegeliku esimese töökogemuse ja meekonnatöö kogemuse. Praktika maht on 25 õppenädalat. Praktika jaguneb kolmeks praktikaks: õmblusettevõtte praktikaks (maht 5 nädalat), klienditeeninduse praktika kaupluses või salongis (maht 8 nädalat), sisekujundaja assistendi tekstiiliala praktika sisustussalongides, sisearhitektide büroodes (maht 12 nädalat). Õppijal on õigus vabalt valida praktikaettevõtet tingimusel, et valitud ettevõttes on võimalik sooritada praktika vastavalt praktika eesmärgile. Kool tagab kõigile õppijatele nõuetekohase praktikakoha ning ettevõtte praktika juhendajale vajaliku juhendamise enne praktika algust ning praktika ajal. Selleks määratakse praktika korraldamise ja juhendamise eest vastutav kutseõpetaja, kes on kontaktisik kooli, õppija ja ettevõtte vahel. Praktika sooritamise järel koostab õppija nõuetekohase praktikaaruande ning esitleb ja kaitseb seda komisjoni ees. Praktika loetakse arvestatuks pärast praktika täielikku sooritamist ettevõttes positiivsele hindele ning praktikaaruande ja eneseanalüüsi koostamist ning aruande kaitsmist komisjoni ees. Praktika on õppetöö osa. Õppijal pole võimalik õpinguid lõpetada, kui praktika on sooritamata.

6. VALIKÕPINGUD

Valikõpingute maht osaoskuste omandamiseks on õppijale kohustuslikud kogu ulatuses. Valikõpinguteks on kool valinud õppemoodulid, mis täiendavad ja laiendavad üld- ja põhiõpingutes omandatud teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning loovad eeldused jätkuõppeks õmbluse-, sisekujunduse- ja kaubanduse valdkondades. Valikmoodulite läbimine annab õppijale lisaoskused ja teadmised ruumide kujundamisest ja sisustamisest, sisustuskaupade tundmisest ja müügiotsustamisest, tarbekunsti ajaloost, turundusest, vormiõpetusest, joonestamisest, ruumide ja materjalide hooldusest, fotograafiast ja viltimisest ning avardavad võimalusi leidmaks tööd õmblusvaldkonnas, sisustuskauplustes, sisekujundus- või kardinasalongides.

7. ÜLDISED HINDAMISE PÕHIMÕTTED

Hindamise eesmärk ja põhimõtted

Eesmärk:

Kindlaks määrata, millises ulatuses on õppijad omandanud vajalikud oskused, teadmised ja vilumused. Aluseks võetakse õppekava moodulites esitatud eesmärgid ja õpitulemused.

Hindamise tulemusena saavad teadmiste ja oskuste tasemest informatsiooni õppijad ise, õpetajad ja tööandjad.

Õppeprotsessi hindamise peamiseks ülesandeks on anda õppijatele tagasisidet õppimise edukusest ja puudustest, toetada positiivset enesehinnangut, tugevdada õpimotivatsiooni.

Põhimõtted:

Hinnatakse teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust, suulist ja kirjalikku väljendumist ning praktiliste oskuste rakendamise iseseisvust. Aluseks võetakse õppekava moodulites esitatud eesmärgid ja õpitulemused. Mooduli hindamine toimub mooduli teemade läbimise järel positiivsete koondhindena, mis annab õiguse pääseda mooduli lõpphindamisele vastavalt tööülesandele (ülesannetele). Mooduli hinne kujuneb teemade koondhindest ja tööülesande(te) ja koondhinde põhjal. Hindamine toimub viiepallilises süsteemis, kus 1 ja 2 märgivad mitteomandamist; 3, 4, 5 positiivset hinnet.

Hindamisel lähtutakse järgmistest oskuste tasemetest:

Hinne "5" (väga hea) - Õppija oskab valida tööks sobivamaid töömeetodeid ja töövahendeid ning materjale ning kasutada töövõtteid ja töövahendeid õigesti. Oskab hinnata ja arendada töövõtteid. Toimib aktiivselt ja motiveeritult erinevates töösituatsioonides ja meeskonnatöös. Oskab leida uusi lahendusi probleemsituatsioonides. Suudab iseseisvalt töötada, ei vaja korraldusi. Oskab arendada oma tööd, töökeskkonda, tööohutust, analüüsida ja arenda ennast mitmekülgset, toimimaks muutuvates olukordades. Õppija oskab hinnata hangitud informatsiooni õigsust ja usaldusväarsust. Oskab hangitud teadmisi süstematiseerida, võrrelda ja analüüsida ning töödelda neid oma töös kasutatavaks, võtta vastu otsuseid. Oskab panna probleeme tähtsuse järjekorda, planeerida ja arvestada erinevaid mõjureid ning valida sobivaima. Õppija oskab töötades arvestada töökoha eripärasid, tajuda oma tööd osana ettevõtte tööst ja ettevõtet osana tootmiskeskonnast.

Hinne "4" (hea) - Õppija oskab kasutada õigeid töömeetodeid, töövahendeid ja materjale ning tuleb toime põhiliste töödega. Õppija suudab toimida erinevates situatsioonides ja meeskonnades, kasutada oskusi ja tööga seotud teadmisi uutes situatsioonides. Oskab kohandada eeskirju ja juhendeid erinevates situatsioonides ja järgida tööohutusnõudeid. Täidab talle antud

ülesanded iseseisvalt ja hindab enda töötulemusi mitmekülgsest. Oskab hinnata informatsiooni õigsust ja usaldusvärsust.

Hinne "3" (rahuldav) - Õppija on võimeline tööle asuma läbitud kursusele vastaval kutsealal. hoolimata mõningate tööoskuste ja tööga seotud teadmiste puudulikkusest. Õppija valdab lihtsamaid töömeetodeid, oskab kasutada tavalisi töövahendeid ja materjale, tuleb toime kaubanduse tavalistes tööolukordades. Õppija tuleb toime tuttavas ümbruses ja tuttavates olukordades. Ta oskab käsutada tööoskusi ja tööga seotud teadmisi harjutus-situatsioonides ja rutiinses tööolukorras. Juhendatuna oskab õppija leida tööga seotud informatsiooni, esitada seda arusaadavalt suuliselt ja kirjalikult. Täidab korraldusi ja oskab hinnata enda töö tulemuslikkust. Oskab kinni pidada tööaegadest, tööohutuse nõuetest, muudest kokkulepetest ja juhenditest ja arutleda kõrvalkallale üle.

8. NÕUDED ÕPINGUTE LÕPETAMISEKS

Õppija on kooli lõpetanud pärast käesoleva õppekava positiivset täitmist täies mahus ja kooli lõpueksamit sooritamist positiivsele hindele.

Kooli lõpueksamit eesmärk on kajastada õppijate terviklikke teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Kooli lõpueksam võimaldab õppijal näidata ja esitleda terviklikke erialaseid teadmisi ja oskusi ja hoiakuid, vilumusi ning valmisolekut asuda tööle.

Lõpueksam koosneb kolmest osast:

Kirjalik töö : koostada ruumikujunduse lahendus koos sisustustekstiilidega

Praktiline töö: kirjaliku töö teemast lähtuvalt valmistada sisustustekstiil

Kirjaliku ja praktilise töö esitlemine komisjoni ees

9. ÕPPEKAVA KOOSTAJAD

Kaja Kuiv Tallinna Tööstushariduskeskuse Rõiva-ja Kaubandusvaldkonna juhtõpetaja

Luule Õunmaa Tallinna Tööstushariduskeskuse Rõiva-ja Kaubandusvaldkonna juhataja

Kaastööd tegid õpetajad: Ülle Link, Tiiu Krist, Ilona Spitsakova, Juta Kiri, Kätlin Kalde, Galina Žuravljova, Lea Koldmets, Anne – Mall Naarits

ÜLDÕPINGUTE MOODULID

SISSEJUHATUS ÕPINGUTESSE

1õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised koolitöö korraldusest ja õppetöövormidest, õppekava sisust ja ülesehitusest, valitud erialast praktiku pilgu läbi eelduste loomisest õmblus-, sisekujundus- ja müügi alaste oskuste ja teadmiste omandamiseks ning arendamiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1 SISSEJUHATUS ERIALASSE. Kooli infosüsteem. Sisekujundaja assistendi tekstiilialal õppekava sisu ja ülesehitus, jätkuõppe võimalused. Õppetöoviisid (loeng, harjutustunnid, iseseisev teoreetiline õppetöö, kooli ja ettevõtte praktika). Tunniplaani koostamise põhimõtted. Õppematerjalid ja –vahendid, nende kättesaadavus ja paljundamise võimalused. Õppijat puudutav dokumentatsioon. Kooli erinevad teenindusüksused. Kooli ja õpilaskodu kodukord. Õppijate õigused ja kohustused. Erialaliit, kutsestandardid, lõpueksam (kutseksam). Õppekäigud ettevõtetesse.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- õppeasutuse õpikeskkonda;
- õppetöö vorme ja korraldust;
- erinevaid õpimeetodid;
- tunniplaani koostamise põhimõtteid;
- õppekava sisu ja ülesehitust;
- õppijat puudutavat dokumentatsiooni;
- kooli teenindusüksusi;
- kooli ja õpilaskodu kodukorda;
- kutsestandardis kirjeldatud nõudeid;
- lõpueksami sooritamise nõudeid;

- õpitava erialagaseonduvaid ettevõtteid.

5. Hindamine

1. Hinnatav ülesanne: kirjalik test kooli infosüsteemi ja dokumentatsiooni tundmise kohta.

Hinnatakse:

- kooli teenindusüksuse, õpetajate, infosüsteemi, kodukorra, õpilaste õiguste ja kohustuste, õppijat puudutava dokumentatsiooni tundmist

2. Hinnatav ülesanne: vaatlusjuhendi järgi õppekäik erialaga seotud ettevõttesse

Hinnatakse:

- õppekäigul aktiivset osalemist;
- esitlustöö vastavust juhendile;
- kogutud informatsiooni esitlust rühmatööna

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinde ja kahe hinnatava tööülesande hinde põhjal.

MAJANDUSE JA ETTEVÕTLUSE ALUSED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused majanduse üldalustest, toote omahinna kujunemise põhimõtetest, ettevõtluse ja ühistegevuse alustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Öppesisu

3.1. MAJANDUSE ALUSED Vajadused ja ressursid. Majanduse põhiküsimused. Nõudluse ja pakkumise mehhanism. Eraomand, hinnasüsteem ja konkurents. Valitsuse roll ja funktsioonid: riigieelarve, maksud ja nende olemus. Eesti majanduse arengusuunad. Majanduslik stabiilsus: SKP, RKP, tööturg, tööpuudus. Pank ja pangateenused.

3.2. ETTEVÕTLUSE ALUSED. Ettevõtte, ettevõtja, ettevõtlus. Ühistegevuse põhimõtted. Äriühing, mittetulundusühing ja füüsilisest isikust ettevõtja. Ettevõtte loomise etapid. Ettevõtte juhtimine. Tootmine ja teenidus: toode ja toodang, püsiv- ja muutuvkulud, kasum ja käive. Ettevõtte finantseerimine. Aruandlus. Raha omadused, raha väärtuse muutumine: inflatsioon, deflatsioon. FIE-na tegutsemise põhireeglid.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- ühiskonnas toimivaid peamisi majandusprotsesse;
- Eesti majanduse arengusuundi ühtses Euroopa Liidu majandusruumis;
- ettevõtluse aluseid;
- ettevõtte finantseerimise ja administreerimise üldpõhimõtteid;
- ühistegevuse põhimõtteid ja ühistulise ettevõtluse olemust;
- toote omahinna kujunemise aluseid;
- FIE-na tegutsemise võimalusi.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: kirjalik test, mis hõlmab järgmisi teemasid (majanduse, ettevõtluse ja turunduse põhimõisted, majanduse toimemehhanism, raha olemus ja panganduse alused , ettevõtte finantseerimise, aruandluse ja äri korraldamise põhimõisted)

Hinnatakse:

- põhimõistete tundmist

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja kirjaliku testi hinde põhjal.

TÖÖKESKKONNAOHUTUSE ALUSED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused keskkonnas valitsevatest ohtudest ja nendega toimetulekust, käitumisest ohu korral, jäätmekäitlusest, töökoha organiseerimisest ergonoomia nõudeid arvestades, kõrge töövõime säilitamisest; aktiivse eluhoiaku ja tervislike eluviiside kujundamisest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS. TÖÖHÜGIEEN. Töökeskkond õmblusvaldkonnas: üldnõuded, töökoht, töövahend. Tööolme. Tööohutuse ja tervishoiu tagamise meetmed. Töökeskkonna ohutegurid ja ohutusjuhendid. Tervisekontroll. Tööandja ja töötaja kohustused ja õigused. Turvalisus. Õnnetusohu ja käitumine ohuolukorras. Tööõnnetus ja kutsehaigus.

3.2. ESMAABI. Tegutsemine õnnetuspaigal. Põhilised esmaabivõtted. Esmaabi lämbumise korral. Uppumine. Haavad ja verejooksud. Vereringehäired. Äkkhaigestumised, teadvusekaotus. Kukkumine. Luumurrud. Lihaste ja liigete venitused. Põletushaavad. Külmutamine. Kuumakahjustused. Mürgitused. Võõrkehad. Valud, palavik. Psüühiline kriisiseisund. Liiklusõnnetused. Sidumis- ja toestamisvahendid. Kannatanu tõstmine, kandmine, transportimine. Esmaabi vahendid töökohal. Koduapteek.

3.4. KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG. JÄÄTMEMAJANDUS. Looduslike protsesside seotus ja tasakaal. Keskkonnastrateegia ja säästva arengu põhimõtted. Keskkonnareostuse ennetamise ja vältimise võimalusi töökeskkonnas ja olmes. Jäätmete teke ja liigitus. Ohtlikud jäätmed. Jäätmetekke vähendamine. Jäätmehooldus ja esmane käitlus.

3.5. TÖÖVÕIMLEMINE Töövõimlemise vajalikkus ja kasulikkus. Praktiliste oskuste andmine töövõimlemise teostamiseks. Harjutusi kaelale ja õlgadele, sõrmedele ja randmele, silmadele. Õigete töövõimlemisharjutuste kasutamine vastavalt organismi väsimusele

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- töökeskkonda reguleerivaid õigusakte;
- tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töökeskkonna ohutuse, tööõnnetuste ja kutsehaiguste vallas;
- kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid;
- esmaabi üldisi põhimõtteid;
- looduslike ja ühiskondlike protsesside vahelisi seoseid ning seoseid oma kutsealaga;
- üldisi keskkonnaprobleeme ja säästva arengu põhimõtteid;
- jäätmekäitluse vajadust ja järgib jäätmekäitluse keskkonnasäästlikke põhimõtteid
- töövõimlemisharjutuste mõju organismile;
- iseseisva harjutamise põhimõtteid

oskab:

- töötada tervist säästvalt ja ökonoomselt;
- käituda ohuolukorras: kasutada päästevahendeid, aidata teisi, teavitada ohust, evakueeruda;
- anda esmaabi;
- koostada koduapteeki;
- märgata keskkonna reostamise võimalikke ohte ja neid ennetada, vältida või teavitada ohust
- hinnata töökeskkonna ohutegureid, neid vältida või nende mõju vähendada
- doseerida kehaliste harjutuste koormust;
- väärtustada tervist;
- iseseisvalt tegeleda töövõimlemisega.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: koostada referaat töökeskkonda puudutaval teemal

Hinnatakse:

- orienteerumist keskkonnaohutust ja tervishoidu reguleerivates aktides ja probleemides;
- keskkonnale mõjuvate ohutegurite tundmist;

- teadmisi jäätmete sorteerimisest ja nende äraandmise võimalustest;
- tööhutusnõuete ja esmaabi põhimõtete tundmist

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja referaadi hinde põhjal.

TÖÖSEADUSANDLUSE ALUSED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused töösuhteid reguleerivatest õigusaktidest ja nende kasutamisest, oma õigustest ja kohustustest töösuhetes, töölepingute sõlmimisest ja lõpetamisest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. LEPINGULISED SUHTED. Füüsilised ja juriidilised isikud. Tehingu mõiste ja vorm. Lepingu mõiste. Lepingute liigid, sisu ja sõlmimise kord. Volitus ja volikiri. Tähtaeg ja tähtpäev. Ametijuhend. Töölepingu pooled, nende õigused ja kohustused Töölepingu kohustuslikud tingimused. Määratud ja määramata ajaks töölepingu sõlmimine. Katseaeg. Töölepingu peatumine ja muutmine. Üleviimine teisele tööle. Töölepingu lõpetamine. Töölepingu tühistamine ja kehtetuks tunnistamine. Kollektiivleping. Kollektiivlepingu pooled ja selle sõlmimise kord. Töövaidluste lahendamine. Töötajate usaldusisik. Töötüli liigid. Streik ja töösulg. Seaduslikust streigist osavõtjate tööalased õigused.

3.2. TÖÖ- JA PUHKEAEG. Töö- ja puhkeaeg. Töönorm, tööpäev, töönädal, töövahetus. Ületunnitöö. Töötamine puhkepäevadel, rahvus- ja riigipühadel. Puhkuse liigid: põhi- ja lisapuhkus, palgata- ja osaliselt tasustatav puhkus, vanemapuhkused, õppepuhkus ja nende andmise kord. Puhkuse tasustamine. Puhkuse kasutamist takistavad asjaolud ja puhkuse katkestamine.

3.3. TÖÖ TASUSTAMISE ALUSED. Palk, põhi- ja keskmine palk, lisatasu ja juurdemaksud. Palgatingimuste kehtestamine ja palga maksmise kord. Töö tasustamine eritingimustes. Tagatised ja hüvitused. Kinnipidamised palgast. Sotsiaalsed tagatised: toetused, pensionisüsteem. Materiaalne vastutus tööõigussuhetes.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- oma tegevusvaldkonna seadusandliku reguleerimise vajalikkust;
- peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte, ulatuses, mis on vajalik tööle asumiseks;

- töölepingu poolte seadusega sätestatud õigusi ja kohustusi;
- töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid;
- palga ja puhkuse arvestamise aluseid;
- töö- ja puhkeaja korraldust ja arvestamise aluseid;
- töötingimuste kollektiivse kujundamise aluseid;
- töösuhete pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: leida Riigi Teatajast töötajaga seotud lepinguid ja osata lahti mõtestada töötajaga seotud teematikat.

Hinnatakse:

- töölepingu poolte õiguste ja kohustuste tundmist;
- töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluste tundmist;
- palga ja puhkuse arvestamise aluste tundmist;
- töövaidluste lahendamise korra tundmist;
- kollektiivlepingu, töö- ja ametijuhendi aluste tundmist

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

ARVUTIKASUTUSE JA ASJAAJAMISE ALUSED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused tekstitöötlustest, tabelitöötlustest, interneti kasutamisest, tööalaste kirjade koostamisest, arvete ja blankettide täitmisest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. ARVUTIKASUTUSE ALUSED. Personaalarvuti põhiosad ja nende funktsioonid: põhiplokk-emaplaat, protsessor, sisemälu, andmekandjad ja nende lugejad, kuvar, hiir, klaviatuur, printer. Ohutusnõuded kuvariga töötamisel.

3.2. TÖÖ WINDOWSIS. Arvuti sisse- ja väljalülitamine. Töölaud (desktop), ikoonid ja kaustad, töölaua standardsed ikoonid. Programmide käivitamine ja dokumentide avamine. Aknad: programmiaknad ja dialoogiaknad, nende kasutamine. Menüüd ja nupud, nende kasutamine.

3.3 TÖÖ DOKUMENDIGA. Dokumendi loomine, töötlemine, salvestamine ja trükkimine, erinevad failitüübid.

3.4. INTERNET. Interneti kasutusvõimalused, infootsing Internetist, E-kirja võimalused, veeb. Arvutiviirused.

3.5. ASJAAJAMISE ALUSED. Asjaajamise alused ja -kord. Dokumendi koostamis- ja vorminõuded: dokumendiplangid, dokumendi rekvisiidid, dokumendi vormistamise protseduur. Avalduse, elulookirjelduse (CV), iseloomustuse, seletuskirja koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paberkandjal. Ametikirjade (algatuskiri, vastuskiri, tellimiskiri, kaaskiri, volikiri ja vabanduskiri) koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paberkandjal.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- arvuti seadmeid;
- ohutusnõudeid kuvariga töötamisel;
- akende, menüüde ja nuppude tähendusi;

- erinevaid failitüüpe;
- arvutivõrke, serverit ja arvutiviiruseid;
- Interneti kasutamise võimalusi;
- hea suhtlustava põhimõtteid, sh elektroonilises keskkonnas;
- dokumendiplangile ja dokumentide rekvisiitidele esitatavaid nõudeid;
- algatuskirja, vastuskirja, tellimiskirja, kaaskirja, volikirja ja vabanduskirja koostamise nõudeid.

oskab:

- arvutit sisse ja välja lülitada, kasutada hiirt ja klaviatuuri;
- muuta akende suurust ja kasutada menüüsid;
- tegutseda dialoogiaknas;
- luua ja kasutada erinevaid faile;
- leida informatsiooni Internetis;
- avada, luua, trükkida, salvestada dokumenti;
- otsida veebist infot ja seda salvestada;
- koostada ja saata E-kirja;
- koostada ja vormistada avaldust, elulookirjeldust (CV), iseloomustust, seletuskirja arvutil ja paber kandjal.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: koostada ametikiri ja vormistada vastavalt juhendile ning saata e- kirjana õpetajale

Hinnatakse:

- dokumendi loomist ja vormindamist;
- salvestamist oma kausta;
- ametikirja koostamist ja õigsust ;
- kirja sisu ja tingimustele vastavust;
- e - kirja saatmist

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

TÖÖKORRALDUSE ALUSED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised, oskused standardiseerimise ja kvaliteedialastest põhimõistetest, õmblustoodete kvaliteedi kontrollimisest, õmblustoodete märgistusest, töökorralduse põhialustest, töökohta, seadmete ja abivahendite tööks ettevalmistamisest ja korrashoiust, otstarbekast töökorraldusest ning hoiakud säästlikult ja kvaliteetselt töötada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. STANDARDISEERIMISE EESMÄRK JA ÜLESANNE. Standardiseerimise ja standardi mõiste. Standardiseerimise eesmärgid ja ülesanded.

3.2. TOOTE KVALITEET. Kvaliteedi mõiste ja määratlus, toote kvaliteedi kujunemine, kvaliteeditasemed. Kontrollimise eesmärgid. Kvaliteedi kontrollimise etapid (tooraine, juurdelõikuse täpsus, pooltoodang, lõppkontroll). Kvaliteedi järelvalve. Õmblustoodete kvaliteedi näitajad (esteetilised, konstruktsioonilis-ergonoomilised, tehnoloogilised, tehnilised, materjali omadustest lähtuvad, majanduslikud ja eksploatatsioonilised näitajad). Õmblustoodete kvaliteedi kontrollimise objektid ja meetodid (kahandamise õigsus detailides, detailide äärte sirgus, paarisdetailide sümmeetrilisus, pistete, pisteridade ja õmbluste kontroll, riide mustri suuna ja mustri ühtimine, kinnise töötlemise õigsus, lukkkinnised ja seesmised kinnitused, lõikeäärte töötlemine, kuum-niiske töötlemine ja tekstiilivead). Informatsiooni edastamine vigade kohta. Õmblustoodete märgistus ja markeering.

3.3 TÖÖKORRALDUSE ALUSED. Töökorralduse vajadus, töökorralduse ülesanded ja põhisuunad. Tootmissüsteemid, tootmise tüübid, tootmisprotsesside tüübid, töökohtade säästlik korraldamine. Tootmise tehniline ja tehnoloogiline ettevalmistus. Toodete töötlemisjärjestuse koostamine. Tehnoloogiliselt jagumatute operatsioonide rida. Töö normeerimise alused.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- stanardiseerimisalaseid põhimõisteid;

- standardiseerimise eesmärgid ja ülesandeid;
- pooltoodangu kvaliteedi kontrollimise tähtsust;
- õmblustoodete kvaliteedinäitajaid;
- õmblustoodete märgistust ja markeeringut;
- töökorralduse aluseid;
- töö normeerimise aluseid;
- töökoha planeerimist.

oskab:

- kontrollida õmblustoote kvaliteeti;
- töökohta otstarbekalt ette valmistada;
- koostada toodete töötlemise järjestust jagumatute operatsioonide järgi;
- kasutada töövahendeid ja seadmeid vastavalt valitud tehnoloogiale.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: koostada töökoha plaan dekoratiivpadja õmblemiseks, näidates joonisel abipinnad, detailide ja töövahendite asetuse ning lisada töötlemise järjestus jagumatute operatsioonidena.

Hinnatakse:

- töökoha ergonoomilist ja otstarbekat korraldamist;
- toodete töötlemise järjestuse koostamist;
- plaanil esitatu mõistetavust.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

ERIALANE INGLISE/SAKSA KEEL

2 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja sõnavara õmblemise terminoloogiast ja väljendusoskuse klienditeenindusega seotud terminites.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1 MINA JA MINU AMET. Mina ja minu töö. Tellimused ja nendega seotud dokumendid. Telefonivestlused. Kliendiga suhtlemine tellimuse vastuvõtmisel ja tellimuse väljastamisel. Kliendiga suhtlemine müügiprotsessis.

3.2 SISUSTUSTEKSTIILESEMED. Interjõridekstiilide ja nende osade nimetused, kavandi kirjeldamine. Mõõtude nimetused ja võtmine. Esemekujunduse soovitamise arvestades kliendi soovidega ja toodete omapäraga. Erinevate kaunistuste ja lisandite soovitamise ja kirjeldamine.

3.3 KANGA- JA SISUSTUSMAAILMA KAUPLUSES Patjade, tekkide, voodi-, toolikatete, voodipesu jm suurused, värvid, hooldustingimused. Materjalide nimetused, mustrid, faktuur, otstarve (põhimaterjalid, voodrid, abimaterjalid, kaunistusmaterjalid). Õmblustöös kasutatav furnituur: paelad, nõõbid, lukud, niidid, pandlad, jm. Õmblustöös kasutatavad töövahendid

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- erialast terminoloogiat;
- sisustustekstiilide nimetusi ;
- mõõtude nimetusi;
- materjalide nimetusi;
- hooldustingimusi

oskab:

- lugeda ja aru saada erialastest tekstidest;
- kirjutada erialaseid selgitusi kavandile;
- suhelda kliendiga

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: rühma tööna lahendada situatsioonülesanne sisustuskaupade müügiga seoses

Hinnatakse:

- kliendiga suhte alustamist ja lõpetamist;
- tellimuse vormistamist;
- kasutatava sõnavara mitmekesisust;
- kliendi soovi mõistmist;
- erialase terminoloogia tundmist ja kasutamist.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

MATERJALIDE ÕPETUS

3õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused kaasaegsete tekstiili- ja sisustusmaterjalide otstarbekast käsitlemisest kutsetöös, tekstiilkiudude, sisustus- ja abimaterjalide liigitusest ja omadustest, materjalide hoidmisest, furnituuri, abi- ja kaunistusmaterjalide valikust.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3.Õppesisu

3.1 TEKSTIILMATERJALID Tekstiilkiudude üldandmed, mõisted, liigitus, koodlühendid. Tekstiilkiude omadused. Looduslikud ja keemilised kiud (looduslikud kiud: puuvill, lina, vill, siid ; tehiskiud: viskoos, kupro, modaal, lyocell, atsetaat, triatsetaat; sünteetilised kiud: polüester, polüamiid, akrüül, elastaan polüuretaan, PVC, fluorkiud; mineraalkiud: klaaskiud, metallkiud)

3.2 TEKSTIILMATERJALIDE TOOTMINE. Ketramise alused. Lõngade ja niitide saamine, ehitus, koostis, omadused, otstarve. Kanga kudumine. Kangaste struktuurtüübid – kootud kangad, trikotaažmaterjalid, lausmaterjalid nende tootmine, omadused. Kangaste sidused. Kangaste viimistlemine. Kangavead.

3.3 ÕMBLUS-, KODUTEKSTIILI-, AKNAKATETE MATERJALID Kangaste füüsilis-keemilised, hügieenilised ja tehnoloogilised omadused. Kangaste omadused olenevalt kiulisest koostisest. Kanga parema ja pahema poole määramine, lõime suuna määramine. Tekstiilide liigitus otstarbe järgi : kodutekstiilide, interjööri- ja aknakatete töötlemiseks nende tuntumad kaubanduslikud nimetused ja iseloomustus; voodri-, tugevdus- ja soojendusmaterjalid, nende liigid, omadused ja kasutamine. Tekstiilmaterjalide kaubanduses kasutatavad rahvusvahelised terminid ja tingmärgid. Kaunistusmaterjalid ja furnituur Tekstiilmaterjalide hoidmine ja hooldus. Hooldustähised.

3.4 NATURAAL- JA KUNSTNAHK MATERJALID Naha- ja karusnaha toodete ajalugu. Nahkade struktuur, topograafia, omadused. Nahkade töötlemine. Nahkade sortiment ja kasutus. Nahkade ja nahktoodete hooldamine. Tehisnahkade sortiment ja kasutus. Tehisnahkade tootmine, hooldamine ja puhastamine.

3.5. SISUSTUSMATERJALID Vaipkatete sortiment ja kasutusvaldkond. Sisustusmaterjalide sortiment ja kasutusvaldkond: puit (tamm, pöök, saar, kuusk, mänd, kask, haab) ; plastik; must ja värviline metall; klaas (kirkas klaas, kiletatud klaas, lamineeritud klaas, peegelklaas, karastatud klaas). Kardinapuude ja –süsteemide sortiment. Rulookardina detailid (latid, vaheliistud, rõngad, klambrid, nõör).

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- tekstiilkiudude liigitust;
- tekstiilkiudude omadusi ja kiu määramise meetodeid;
- lõngade ja niitide omadusi;
- tekstiilmaterjalide tootmisprotsesse;
- sisustusmaterjalide liigitust;
- kangaste omadusi ja nende tähtsust materjali otstarbekal valikul;
- immutusmaterjalide mõju ja tähtsust;
- tekstiil- ja sisustusmaterjalide kaubanduslikke nimetusi;
- kaubanduses tekstiilmaterjalide puhul kasutatavaid tuntumaid rahvusvahelisi termineid ja tingmärke;
- erinevaid abimaterjale, furnituuri ja nende funktsioone;
- nahkade liigitust;
- nahkade topograafiat ja omadusi

oskab:

- määrata kanga paremat ja pahemat poolt ja lõimelõnga suunda;
- märgata materjalide erinevaid vigu;
- hinnata erinevate materjalide omadusi vastavalt kasutusvaldkonnale;
- valida sobiliku põhi-, abimaterjale ja furnituuri;
- põhjendada materjalide valikut;
- käsitleda ja töödelda erinevaid materjale

5. Hindamine

1. Hinnatav ülesanne: etteantud tekstiilmaterjali näidiste järgi määrata kiuline koostis, lõngade liigid, sidus, põhiviimistlused, materjali otstarve, lõimelõnga suund, kanga parem/ pahem pool, tehnoloogilised omadused

Hinnatakse:

- kiulise koostise ja lõngade liigituse määramise õigsust;
- siduste määramise õigsust;
- põhiviimistluste tundmist;
- kasutusvaldkonna tundmist;
- kanga parema ja pahema poole ja lõime suuna määramist;
- materjalide tehnoloogiliste omaduste tundmist.

2. Hinnatav ülesanne: etteantud sisustusmaterjalide näidiste järgi määrata materjali liik ja kasutusvaldkond

Hinnatakse:

- põhiviimistluste tundmist;
- kasutusvaldkonna tundmist;
- materjalide omaduste tundmist.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatavate ülesannete hinnete põhjal.

ÕMBLUSSEADMED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused õmblustööstuses kasutatavatest seadmetest, õmblusseadmete praktilisest käsitlemisest ja kujundada hoiakud seadmete hooldamise ja puhastamise vajadusest tööea ja töökvaliteedi tagamiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1 UNIVERSAAL- JA SPETSIAALÕMBLUSMASINAD Õmblusmasinate ajalugu ja klassifikatsioon. Masin pistete klassifikatsioon. Universaal ja eriotstarbelised süstikpistemasinad. Süstikpistemasinatööpõhimõte. Süstikpistemasinatehnilised näitajad ja niiditamine. Pistepikkuse, niidipinge ja presstalla surve reguleerimine. Defektsed õmblused ja vigade kõrvaldamine. Nõelte ja niitide valik. Abivahendid (presstallad, palistajad, kantijad, juhtjoonlauad). Ahelpistemasinatööpõhimõte. Kahe-, kolme- ja neljaniidilised äärestusmasinad, niiditamine. Äärestus- ja ühendus-äärestusmasinatehnilised näitajad ja niiditamine. Äärestamise laiuse ja niitide pinge reguleerimine. Äärestus- ja ühendus-äärestusmasinatdefektsed õmblused ja vigade kõrvaldamine. Nõelte ja niitide valik. Nahatöömasinad nende kasutusvaldkond. Karusnaha õmblusmasin (tööpõhimõte, reguleerimine).

3.2 KUUMNIISKE TÖÖTLUSE SEADMED Kuumniiske töötlemise olemus ja etapid. Kuumniiske töötlemise seadmed (triikraud, press, triikimislaud) tööpõhimõte. Kuumniiske töötlemise režiimid. Seadmete hooldusvahendid ja hooldamine.

3.3 POOLAUTOMAADID JA AUTOMAADID. Poolautomaadid: nõõpaugu-, ja riilimasin (tööpõhimõte, reguleerimine)

3.4 PRAKTILISED TÖÖD. Universaal- ja spetsiaalmasinatniidistamine, reguleerimine vastavalt töödeldavatele materjalidele (paksud, keskmised, õhukesed, libedad, eritöötlemisega materjalid) Kuumniiske töötlemise seadmete kasutamine arvestades materjalide omadusi.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- süstikpistemasinade tööpõhimõtet;
- eriotstarbeliste süstikpistemasinade kasutamist ja tööpõhimõtteid;
- süstikpiste moodustumise protsessi;
- aheläärestuspiste moodustumise protsessi;
- kuumniiske töötamise olemust ja režiime;
- defektsete õmbluste põhjuseid;
- õmblusautomaatide, poolautomaatide tööpõhimõtet.

oskab:

- eristada piste liike omaduste, kasutuse ja välimuse järgi;
- niiditada universaalõmblusmasinaid, reguleerida niidipinget, vahetada nõela, puhastada seadmeid;
- paigaldada ja kasutada abivahendeid;
- niiditada ja reguleerida niidipinget, vahetada nõela spetsiaalõmblusmasinatel;
- reguleerida nõõpaugu ja riili pikkust;
- hinnata spetsiaalmasinade masinatõrkeid ja kutsuda abi;
- töötada universaal-, äärestus-, ühendus-äärestus-, nõõpaugu-, riili-, kattepistemasinale.

5. Hindamine

1. Hinnatav ülesanne: vastavalt tööjuhendile niidistada universaalõmblusmasin, õmmelda ning teostada viimistlus.

Hinnatakse:

- materjalile vastava niidi ja õmblusmasina nõela valikut;
- universaalmasinade niiditamist, niidipinget ja piste reguleerimist ning prooviõmbluse kvaliteeti;
- universaalmasinal õmblemist;
- kuumniisket töötlust;

2. Hinnatav ülesanne: vastavalt tööjuhendile niidistada äärestusmasin, teostada prooviäärestamine ja viimistleda õmblus

Hinnatakse:

- materjalile vastava niidi ja õmblusmasina nõela valikut;
- spetsiaalmasina niiditamist, niidipinget ja piste reguleerimist ning prooviõmbluse kvaliteeti;

- spetsiaalmasinal õmblemist;
- kuumniisket töötlust

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatavate ülesannete hinnete põhjal.

JOONESTAMISE ALUSÕPE

2õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused joonestamisest ja joonise vormistamise nõuetest, standarditest, mõõtkavadest, projektsioonidest. Kujundada hoiakud täpselt ja kvaliteetselt töötada ning arendades ruumilist kujutlusvõimet ja mõtlemist.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1 JOONESTAMISE ALUSED. Joonestamise vahendid ja nende valikukriteeriumid. Paberi formaadid, mõõtkavad, jooniste paigutamine ja vormistamine, kirjanurk ja normkiri. Joonte liigid. Standardid. Geomeetrilised konstruktsioonid: sirglõigu, nurga, ringi jaotamine osadeks, kolmnurkade ja hulknurkade konstruktsioonid. Sujuvühendid. Lekaalkõverad

3.2 GEOMEETRILISTE KEHADE KUJUTAMINE Projektsiooni mõiste ja liigid. Tasand ruumis. Geomeetrilised kehad. Pinnalaotused. Detailide kaks- ja kolmvaated ja lihtlõiked.

3.3 PRAKTILISED TÖÖD Normkiri. Detaili kontuur, lekaalkõver. Geomeetriliste kehade kompleksjoonised (prisma, silinder, koonus, püramiid ja kera kolmvaated ning punktid nende pinnal. Geomeetriliste kehade lõikumine. Projektsioonülesanded (kaksvaate järgi risrisomeetiline kujutis; kaksvaate järgi kolmanda projektsiooni joonestamine)

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- jooniste koostamisel kasutatavaid standardeid;
- jooniste, konstruktsioonide vormistamise nõudeid (joonte liike, paberi formaate, mõõtkava);
- mõõtmisvahendeid;
- jooniste mõõtmestamise nõudeid;

oskab:

- valida ja tööks ette valmistada joonestustöö töövahendeid;
- joonestada sujuvühendeid ja lekaalkõveraid;
- joonestada geomeetriliste kehade kolmvaateid ja lõikeid;

- joonestada puhtalt ja täpselt;
- vormistada joonestustöid;
- lugeda jooniseid

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: valmistada vastavalt tööülesandele tasandiga lõigatud geomeetrilise keha kolmvaade ja aktsionomeetriline projektsioon.

Hinnatakse:

- joonestustööde vormistust;
- joonestustööde puhtust, täpsust;
- ülesande lahendamise loogilisust ja mõistetavust;
- kujutise õigsust;
- mõõtmete ja mõõtkava vastuvust.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

KOMPOSITSIOONI ALUSED

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused esemete õigetest proportsioonidest, arendades silma, ruumilist kujutlusvõimet, loomingulist fantaasiat ja ümbritseva tunnetamist.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Moodulite joonestamise alusõpe (teemade 3.1 Joonestamise alused, 3.2 Geomeetriliste kehade kujutamine) läbimine

3. Õppesisu

3.1 ÜLDKOMPOSITSIOON. Kompositsiooni mõiste. Kompositsiooni alused. Tühjus ja joonte lahendused. Joonte rütmid. Jooned ja pinnad. Taust ja objekt, nende vahelised suhted. Kuldlõige, sümmeetria, asümmeetria. Ornamendi liigid. Mitmemõõtmeline ruum. Nägemisillusioon ruumis ja ruumi vorm.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- komponeerimise põhitõdesid;
- joone ja pinna rütme;
- ornamendi kujundamise võtteid;
- piiratud ja piiramatu pinna komponeerimise põhimõtteid;
- tausta ja objekti vahelisi suhteid;
- värvide kasutamise võimalusi

oskab:

- komponeerida pinnakompositsiooni;
- visandada ja joonistada geomeetrilisi motiive;
- sobitada joont, pinda ja värvi;

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: etteantud kompositsiooni edasi andmine pliiatsiga

Hinnatakse:

- proportsioonide õigsust
- kompositsiooni idee edasiandmise oskust
- kunstilise kujundamise võtete ja tehnikate kasutamine

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

MAALI - JA VÄRVUSÕPETUS

6õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused värvidest ja värvi mõjust inimesele, värvisüsteemidest ja kooslustest, ideede edastamisest kavandite ja visandite näol. Arendades kujutamisoskust, ümbritseva tunnetamist ja eneseväljendust. Kujundada hoiakud kvaliteetselt ja loovalt töötada ning arendada kätt, silma, ruumilist kujutlusvõimet ja loovust.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Mooduli joonestamise alusõpe (teemad 3.1 joonestamise alused, 3.2 Geomeetriliste kehade kujutamine)

3. Õppesisu

3.1 JOONISTAMISE ALUSÕPE. Joonistamise vahendid ja töövõtted. Värvide kasutamise võimalused. Joonistamine joonega. Motiivi valik. Vari. Silmapiir. Geomeetriliste põhivormide kujutamine ja nende mõõtmise põhimõtted. Geomeetriliste motiivide visandamine.

3.2 ÕÕNESVORMIDE JOONISTAMINE Kera, silinder. Vaasid, vaagnad. Natüürmordid õõnesvormidest. Kiirvisandid.

3.3 ERINEVAD MATERJALID JA FAKTUURID Erinevate materjalide kujutamine. Draperingute joonestamine. Klaasist, metallist, kipsist, savist esemed. Esemed draperingu foonil.

3.4 GUAŠŠMAAL/ ÕLIMAAL Töövahendid, materjalid, töövõtted. Värvide kasutamine ja koloriit. Detail ja üldistus. Materjal ja värv, faktuur, värvi näilisus. Maalikompositsiooni alused. Vabakompositsioon.

3.5 TEKSTIILIMAAL. Töövahendid, materjalide ja värvide valik. Töövõtted ja maalitehnikad. Viimistlusvõtted. Kompositsioon, värvusõpetus. Vigade peitmine. Sisustustekstiilid.

3.6 KLAASIMAAL Töövahendid, materjalide ja värvide valik. Töövõtted ja tehnikad. Vitraažide valmistamine. Kompositsioon, värvusõpetus. Vigade peitmine. Sisustuselemendid (vitraažid, klaasid, vaagnad, vaasid jm).

3.7 VÄRVUSÕPETUS. Värvide liigitus. Värvide omadused. Värviharmoonia. Värvide segamine ja segunemine, nende kontrastid ja kooskõlad. Värvide mõju ruumis, tekstiilides ja värvide sobitamine. Erinevad värvikombinatsioonid ja värvilahendused. Värvitaju. Värvisüsteemid. Värvikooslused. Värviproovid. Meeleolu loomine (mustrid, tekstuur, värvide intensiivsus)

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- joonistamise vahendeid ja töövõtteid,
- geomeetriliste kehade kujutamise ja mõõtmise põhimõtteid,
- kiirvisandi valmistamise põhimõtteid,
- õõnesvormide ruumilisuse saavutamise põhimõtteid,
- erinevate materjalide faktuuri edasiandmise põhimõtteid,
- erinevate maalide valmistamiseks vajalikke töövahendeid ,
- kasutatavaid materjale ja värve,
- värvide kasutamise võimalusi,
- kromaatilisi ja akromaatilisi värve,
- värvide varjundeid ja pooltoone,
- värvide vastastikust mõju,
- värvide sobitamise põhimõtteid,
- mustrite ja tekstuuri tähtsust ja mõju,

oskab:

- valida ja tööks ette valmistada joonistustöö töövahendeid ja värve,
- valmistada kiirvisandeid,
- joonistada vaase, vaagnaid, õõnesvorme,
- joonistada drapeeringud
- joonistada erinevatest materjalist esemeid,
- joonistada natüürmorti,
- koostada värviringi,
- sobitada värve interjööri ja tekstiilides,
- hinnata värvide mõjutegureid
- valmistada guašš või õlimaali,
- valmistada siidimaali,
- valmistada klaasimaali.

5. Hindamine

1. Hinnatav ülesanne: koostada sisustusteemal kavand ja valmistada siidimaal
2. Hinnatav ülesanne: koostada sisustusteemal kavand ja valmistada klaasimaal

Hinnatakse:

- maalimistöö ettevalmistustöid;
- isikupäraseid ja loovaid lahendusi;
- kompositsiooni terviklikkust
- kunstilise kujundamise võtete ja tehnikate kasutamist;
- värvide valikut;
- valminud tööde korrektsust, täpsust, puhtust

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatavate ülesannete hinnete põhjal.

ÕMBLUSTEHNOLLOOGIA ALUSÕPE

6 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused õmblustöö töövahenditest ja töövõtetest, käsitsi-, masin- ja pressimistööst; kodutekstiilide praktilisest õmblemisest ja kaunistamisest. Kujundada hoiakud säästlikult ja kvaliteetselt töötada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Materjaliõpetuse (Teemade 3.1 Tekstiilmaterjalid, 3.2 Tekstiilmaterjalide tootmine) ja joonestamise alusõppe (Teema 3.1 Joonestamise alused) läbimine

3. Õppesisu

3.1 ÕMBLUSTEHNOLLOOGIA. Töövahendid ja töövõtted. Õmblus-, lõikamis-, mõõtmisvahendid. Käsitsipisted: traagel-, eel-, kald-, peit-, järelpiste; äärestuspisted: üleloomis-, sämpipiste; eriotstarbelised pisted: nõõpaugu-, kinnituslikud pisted furnituuri õmblemiseks; kaunistuslikud pisted: tikk-, vars-, ristik-, ristpiste. Probleemanalüütiline treening: paber- ja kangasharjutused. Masinõmbluste tähised ja tingmärgid. Õmblustehnilised läbilõikejoonised. Lihtühendusõmblused: sirged, kaarjad, nurksed; kappõmblused: liht-, kaetud-, püstikappõmblused; pealustusõmblused: liht-, pööratud äärega-, sisenurgaga-, välisnurgaga pealustusõmblused; pöörd-, rööbas-, kahekordne-, lukkõmblused; reljeefõmblused. Erinevate materjalide omavaheline ühendamine, teppimine, õmblustele ja õmblustesse kaunistuskantide ja paelte õmblemine. Palistamine: ühekordne-, kahekordne-, kandiga palistus. Lõikeservade töötlemine hargnemise vältimiseks. Detailide kaunistamine: kandiga, rüüžiga, volangiga, pitsiga, aplikatsiooniga, voltidega; kantimine, kunstnõelumine (kurrutamine, näpunõõri punumine). Kuumniiske töötlemine. Lapitehnikad.

3.5 PRAKTILISED TÖÖD. Materjali kulu arvestamine kodutekstiili õmblemiseks. Kodutekstiilide töötlemine: Põlled, pajalapid, pajakindad, lauakaunistused, tassisoojendajad, taldriku alused; voodipesu-, laudlina-, linikute-, salvrätikute, käterätikute; saunatoodete; laste eritooted (mänguasjade-, sein- ja üllatuskotid) Lapitehnikas toodete valmistamine.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- käsitsi pisteid ja nende kasutusvaldkonda;

- detailide kaunistamise võimalusi;
- õmbluste tähiseid ja tingmärke;
- tootele esitatavaid kvaliteedinõudeid;

oskab:

- kvaliteetselt teostada käsitsi pisteid ja õmmelda furnituuri;
- kasutada ratsionaalseid töövõtteid;
- õmmelda õmblusi ja palistusi;
- valida ja kasutada erinevaid kaunistusvõtteid;
- valida materjalile vastavat niiti ja õmblusmasina nõela;
- teostada kuumniisket töötlust;
- valida triikimistemperatuuri vastavalt kangale;
- kasutada abivahendeid;
- lugeda ja valmistada jooniseid ja skeeme;
- valida sobilikke materjale ja määrata kogust kodutekstiilide ja eritoodete õmblemiseks;
- töökohta otstarbekalt ette valmistada;
- õmmelda kodutekstiile

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: tööjuhendi järgi vähemalt kolme kaunistusvõttega kodutekstiili kujundamine, materjalide valiku kirjeldamine ja kodutekstiili õmblemine.

Hinnatakse:

- sobilike materjalide ja kaunistusmaterjalide valikut;
- kanga parema ja pahema poole ning lõime suuna määramist;
- materjalile vastava niidi ja õmblusmasina nõela valikut;
- abivahendite kasutamist;
- kuumniiske töötlemise seadmete kasutamist ja režiimi valikut;
- praktilise töö valmistamise kvaliteeti;
- iseseisvat tööd;
- töökohta korraldust;
- lõppviimistlust.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

MASINTIKKIMINE

2õn

1.Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused käsitsi- ja masintikanditest ning tikkimisprogrammide praktilisest kasutamisest ning kujundada hoiakud seadmete hooldamiseks ja töö kvaliteedi tagamisest.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Õmblustehnoloogia alusõppe, arvutikasutuse ja asjaajamise aluste moodulite läbimine

3.Õppesisu

3.1 KAUNISTUSVÕTTED. Tikkimistehnikad (pilutikand, paeltikand). Tikkimismaterjalid (niidid, lõngad, abimaterjalid, kaunistusmaterjalid) Töövahendid. Kangast lilled. Nöörkaunistused. Makramee. Pärlkaunistused.

3.2. MASINTIKKIMINE. Tikkimismasina tööpõhimõte, tööfunktsioonid, nende kasutamine. Masinas olevate programmide kasutamine. Tikkimisniitide, alusniidi ja tugevdusmaterjalide valik. Tikkimistehnikad. Tikkimismooduli ja erinevate tikkimisraamide kasutamine.

3.3. ARVUTIPROGRAMM PROFESSIONAAL PLUS. Programmi kasutamise ja uute mustrite loomise võimalused. Töö arvuti ja tikkimismasinaga, erinevate mustrite liitmine.

3.4. PRAKTILISED TÖÖ Mustri kujundamine vähemalt 5000 pistega tikkimistö. Pilu ja pärlkaunistuste kasutamine kodutekstiilidel. Nöörkaunistuste valmistamine. Volditud lillede (rooside) valmistamine. Paeltikandid.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pilu ja paeltikandit;
- tikkimismaterjale ja töövahendeid;
- erinevaid masintikkimisvõimalusi;
- masintikandi programmi Professionaal Plus;
- masintikandi mustri loomise põhimõtteid

oskab:

- tikkida etteantud masintikandeid;

- teostada kaunistusvõtteid erinevates tehnikates;
- kombineerida ja kasutada erinevaid kaunistusvõtteid;
- kaunistada kodutekstiile;
- valida õigeid materjale ja tikkimisniiti;
- kasutada erinevaid tikkimisprogramme;
- valida õigeid tikkimisraame masintikkimiseks;
- juhtida tikkimismasinat arvutis

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: kavandada ja teostada kodutekstiil kasutades erinevaid (vähemalt kolme) kaunistusvõtet

Hinnatakse:

- kavandi kujundust;
- tikkimise tehnikate valikut;
- mustri moodustamist;
- niitide ja abimaterjalide materjalide valikut vastavalt kodutekstiili materjalile;
- tikkimismasina ja abivahendite kasutamist;
- tikkimistöö kvaliteeti;
- iseseisvat tööd

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

TEKSTIILIDE KUJUNDAMINE JA VALMISTAMINE

7 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused kodutekstiilide, akna-, voodi-, toolikatete lõike konstrueerimisest, modelleerimisest vastavalt vajadusele, praktilisest õblemisest vastavalt kavandile ning mõõtudele ja kujundada hoiakud töökoha otstarbekaks korraldamiseks, iseseisvaks, säästlikuks ja kvaliteetseks töötamiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks.

Õmblustehnoloogia alusõpe, materjalide õpetuse (Teemad 3.1 Tekstiilmaterjalid, 3.2 Tekstiilmaterjalide tootmine, 3.3 Õmblus-, kodutekstiili, aknakatete materjalid) moodulite läbimine.

3. Õppesisu

3.1. LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE. Ülevaade kodutekstiilide liikidest, gruppidest ja sortimendist. Esitatavad nõuded. Konstrueerimise ülesanded. Modelleerimine objektile, mulaaži valmistamine. Vajalikud mõõdud ja lisad. Lõike konstrueerimine, mulaaži abil. Detailid ja nende nimetused, vastasmärgid, detailide juurdelõikuse tehnilised tingimused. Voltide, rüüžide konstrueerimine. Materjalide kulu arvestamine.

3.2. ÕMBLUSTEHNOLOOGIA. Kodutekstiilide terminoloogia. Tootesõlmede nimetused.

3.2.1 DEKORATIIVPATJADE TÖÖTLEMINE. Tootesõlmede töötlemine: kinnised (lukuga, nõõpidega) Servapaelte ja punutiste töötlemine. Kaunistusdetailide töötlemine. Patjade töötlemine (erinevatest materjalidest ja erikujulised) Padja sisude õmblemine. Viimistlemine ja kvaliteedi kontroll.

3.2.2 VOODI-, MADRATSI-, ISTME-, VOODIKATETE, EESRIIDE (BALDAHHIINI) TÖÖTLEMINE. Tootesõlmede tehnoloogia: viltide töötlemine (ühepoolne-, lapp-, lehvik-, vastandvilt); lõhikute töötlemine (kaetud lõhik, pilulõhik); läbilõigete töötlemine; kinnise töötlemine (luku, nõõpidega), äärte töötlemine. Detailide kangale paigutamine, juurdelõikamine Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Töötlemise järjestuse koostamine. Voodriga katete töötlemine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll.

3.2.3 AKNAKATETE TÖÖTLEMINE Aknakatete ajalugu ja liigitus. Aknad on maja silmad (ruumi stiil, valgus ja vaade. Mõjutused ja kujutusvõime. Ideed ja projektid. Kanga ja abimaterjalide, lisandite valimine ja kasutamine. Kardinaaelad, kardina hoidjad ja seosed.

Akende mõõtmine. Materjali kulu arvestamine. Kardinasüsteemide ja kardinapuude valik. Erinevate kardinate tootesõlmede töötlemine: lõike konstrueerimine, mulaaži valmistamine, juurdelõikamine. Erinevate kardinate töötlemine: rooma kardin, paneelkardin, voltkardin, viini kardin, londoni kardin, aasadega kardin, voodriga kardin. Ruloode töötlemine. Kardinapaela ja raskuspaela õmblemine. Vedikute töötlemine. Paelnööpaugud. Kardinapaela õmblemine. Kardinate kaunistamine. Kardinate viimistlemine ja kvaliteedikontroll

3.3. PRAKTILISED TÖÖD Erinevatest materjalidest ja erinevate aknakatete õmblemine. Patjade-, voodi- ja istmekatete õmblemine

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- kodutekstiilide töötlemise erialast terminoloogiat;
- kodutekstiilide tootesõlmede nimetusi;
- põhi-, abi- ja tugevdusmaterjale;
- patjade-, voodi- ja toolikatete töötlemise tehnoloogiat;
- mulaaži teostamise tehnikat;
- kardinate ja aknakatete nimetusi;
- kardinasüsteeme ja kardinapuid;
- aknakatete töötlemiseks vajalikke mõõte, lisanid ja õmblusvarusid;
- toodete töötlemise järjestust

oskab:

- lugeda tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
- mõõta aknaid;
- konstrueerida lõiget;
- teostada mulaaži;
- koostada kodutekstiilide töötlemise tehnoloogilist järjestust;
- valida aknakatete töötlemiseks abimaterjali, furnituuri;
- teostada juurdelõikust;
- töödelda kodutekstiile ja aknakatteid;
- teostada toodete lõppviimistlust;
- kontrollida kvaliteeti

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: tööjuhendi järgi kujundada etteantud mõõtude ja materjalide põhjal kavand, konstrueerida, modelleerida, koostada tehnoloogilise töötlemise järjestus ja valmistada toode.

Hinnatakse:

- kavandi kompositsioonilist lahendust;
- materjalide valiku põhjendatust;
- lõigete täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
- materjalikulu arvestamist;
- lõigete paigutamist kangale ja materjalide ratsionaalset kasutamist;
- abimaterjalide ja furnituuri valikut;
- abivahendite (lekaalid, presstallad, joonlauad, kantijad jm.) kasutamist;
- tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist;
- praktilise töö kvaliteeti;
- lõppviimistlust;
- töökoha korraldust;
- iseseisvat tööd

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

NAHATÖÖ

2 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused nahkehistöö tehnikatest, erinevate nahkehistööde valmistamisest ruumide kujundamisel ja sobiliku furnituuri valimisest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Läbitud materjalide õpetuse moodul

3. Õppesisu

3.1 NAHATÖÖDE AJALUGU. Nahatööde valmistamise ajalugu. Eesti nahakunstnikud

3.2 SISEKUJUNDUSLIKUD NAHKTOOTED Nahktoodete sortiment ja Naha kasutamine kodusisustuses. Kasutatavad abimaterjalid ja töövahendid.

3.3 NAHATÖÖD Naha töötlemise tehnikad (nahalõige, kuldamine, põletus, perforatsioon, aplikatsioon.) Naha töötlemise tehnikad (azuurtehnika, nahaintarsia, batika, nahapõimetehnika). Õmblus- ja dekoratiivniidid. Dekoratiivmaterjalid ja furnituur (lukud, pandlad, tekstiilkaunistused, trukid, needid) Töövõtted nahatöös. Nahast (kunstnahast toodete) töötlemine. Lapitehnikas padjakatete, toolikatete kujundamine ja töötlemine. Piltide, panoo töötlemise tehnoloogia. Tarbe- ja kujundusesemete (lilled, korvid, vaasid, ajalehtede hoidja, pliiatsihoidjad, karbid) töötlemise tehnoloogia, erinevate tehnikate kombineerimine.

3.4 PRAKTILISED TÖÖD

Tarbe – ja kujundusesemete kavandamine ja valmistamine. Seinakatte (osa) valmistamine intarsiatehnikas.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- nahkade sortimenti ja kasutusvõimalusi;
- naha töötlemise tehnikaid;
- nahktööde valmistamise tehnoloogiat;
- kasutatavaid töövahendeid;
- õmblus- ja dekoratiivniite;
- kaunistusmaterjale ja furnituuri

oskab:

- valida sobilikke materjale ja töövahendeid;
- valmistada nahast tooteid erinevates nahatöö tehnikates

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: tööjuhendi järgi etteantud materjalide põhjal kavandada ja valmistada toode.

Hinnatakse:

- kavandi loomingulisust ja omapära;
- sobilike materjalide ja furnituuri valikut;
- materjalide ratsionaalset kasutamist;
- nahatöö tehnikate kasutamist;
- kasutatavaid töövõtteid;
- valminud eseme kvaliteeti;
- iseseisvat tööd

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

PEHMEMÖÖBLI KORRASTAMINE JA KATETE TÖÖTLEMINE

2 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused materjalide ja töövahendite valikust ja kasutamisest ning mööbli eseme katmisest kattematerjaliga ja kujundades hoiakud materjalide ja töökooha otstarbekaks korraldamiseks, iseseisvaks, säästlikuks ja kvaliteetseks töötamiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Materjalide õpetuse, õmblustehnoloogia alusõpe, tekstiilide kujundamise ja valmistamise moodulite läbimine

3.Õppesisu.

3.1. MÖÖBLI KATMISE MATERJALID Põhi-, kaunistus-, abimaterjalide valik (vatiin, poroloon, vaheriie, furnituur, vahatatud niit, masinõmblusniit, rullkandinöör). Kvaliteedi nõuded. Kattematerjalide kombineerimine. Kaunistuspaelad ja ehised. Kattematerjali töötlemise võimalused.

3.3. PEHMEMÖÖBLI KATETE VAHETAMINE Tööde järjestuse kavandamine. Töövahendid (möödulint, erinevad õmblusmasina presstallad, puujoonlaud, rätsepakriit, liim ja liimipüstol käärid, naaskel, kõver nõel, klambrilööja, klambrid). Mulaazi valmistamine. Vana kattematerjali eemaldamine ja uue materjali koguse arvestamine. Kattematerjali töötlemise võimalused. Katmistulemuste hindamine vastavalt kvaliteedi nõuetele.

3.4. PEHMEMÖÖBLI KATMINE. Diivanide ja tugitoolide katmisviisid (õmmeldud -, klambritega-, takjapaelaga-, lukuga-, tooliseelikud, seotavad katted). Arts and Crafts käetugedeta (pehme istmega) tooli katmine kattematerjaliga. Tööjärjestuse etapid: pealismaterjali valiku põhimõtted, juurdelõikamise põhimõtted, nurkade töötlemise võimalused ja toolipõhjale kinnitamise võimalused.

3.5. PRAKTILISED TÖÖD Pehmemööbli katete õmblemine. Arts and Crafts käetugedeta tooli kattmine riidega. Tooliseelikute (toolikatete) õmblemine.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- töövahendeid ja nende kasutusvaldkonda

- kasutatavaid põhi- ja abimaterjale;
- töö teostamise järjestust;
- mullaazi valmistamise vajadust;
- pehme mööbli katmisviise

oskab:

- korraldada töökohta;
- valmistada mullaazi;
- eemaldada Arts and Crafts käetugedeta tooli põhjakatet;
- määrata vajaminevate materjalide kogust;
- teostada juurdelõikust ja õmmelda uut pealismaterjali;
- katta toolipõhi katteriidega;
- hinnata oma töö kvaliteeti;
- iseseisvat tööd

5.Hindamine

Hinnatav ülesanne: tööjuhendi järgi Arts and Crafts käetugedeta (pehme põhjaga) tooli katmine kattematerjaliga.

Hinnatakse:

- materjalide valiku põhjendatust;
- töövahendite valikut;
- materjalide ratsionaalset kasutust;
- õigeid töömeetodeid ja töövõtteid;
- töökoha korraldust;
- töö kvaliteeti;
- iseseisvat tööd.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

Müügieetika. Müüja roll ja käitumisstiilid.

3.7 MÜÜGITEHNIKAD. Isiklik müük. Letimüük. Kassamüük. Selvemüük. Messimüük.

Telefonimüük. Virtuaalkaubandus. Lisamüük.

3.8 TOODETE JA TEENUSTE TUNDMINE. Kaupade sortimendi, kvaliteedi, garantiiaja, kasutamistingimuste, -võimaluste teadmine. Kaupade ümbervahetamine ja tagasi võtmine.

3.9 PRAKTILISED TÖÖD. Praktiliste situatsioonide lahendamine. Müügitehnikate kasutamine kliendi soovidest lähtuvalt. Praktilised situatsioonide kaupade tagasivõtmiseks või ümbervahetamiseks.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- positiivse mulje loomise tähtsust;
- suhtlemise viise, -vorme;
- oma võimalusi suhtlejana;
- meeskonnatöö iseärasusi ja tähtsust;
- võimalusi pingete ja stressi maandamiseks;
- erinevaid teenindustüüpe;
- erivajadustega klientide teenindamise eripära
- teenindussuhtlemise põhimõtteid ja käitumisviise;
- erinevaid müügitehnikaid;
- toodete ning teenuste peamisi tunnuseid;
- kaupade ümbervahetamise ja tagastamise põhimõtteid

oskab:

- luua ja edastada positiivset muljet;
- käituda vastastikust suhtlemist toetaval viisil;
- suhtlemisprotsessi alustada ja lõpetada;
- aktiivselt kuulata;
- kasutada suhtlemisel kommunikatsioonivahendeid, sh järgib telefoni-suhtluse põhinõudeid;
- kasutada sõna suulises ja kirjalikus suhtluses ning kehakeelt;
- teenindada erivajadusega kliente
- lahendada konflikte ja vaidlusi;
- olla hea teenindaja;
- hinnata teeninduse kvaliteeti kliendi seisukohalt.

- kasutada kliendi eripärast tulenevaid müügitehnikaid

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: : rühma tööna lahendada siustuskaupade müügiga seonduv konfliktsituatsioonülesanne

Hinnatakse:

- suhtlemisprotsessi alustamist ja lõpetamist ;
- suhtlemisel kommunikatsioonivahendite kasutamise oskust;
- sõna suulises suhtluses ning kehakeelt;
- konfliktide ja vaidluste lahendamise oskust;
- toimetulekut probleemsituatsioonis – teenindusprotsessis – klienditeenindaja seisukohalt;
- kliendi rahulolu olukorra lahendusega

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

ERIALANE ARVUTIÕPE

5õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused erialas(t)est arvutiprogrammidest, põhimõistetest, tehnikate ja töövahendite kasutamisest, detailide ja toodete modelleerimisest arvuti abil, tehniliste jooniste loomisest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Arvutikasutuse ja asjaajamise, kompositsiooni, maali- ja värvusõpetuse, joonestamise alusõppe ja tehnilise joonestamise moodulite läbimine.

3. Õppesisu

3.1 PROGRAMM KALEDO STYLE. Programmi kasutusvõimalused (luua ja kasutada visandeid, fotosid, skaneeritud kangaid, tekste, diagramme, tehnilisi spetsifikatsioone, kombineerida kokku vajalikku informatsiooni) Programmi kasutajad: disainerid, konstruktor, tootejuht, müügijuht ja koostööpartner. Praktilised tööd: joonistada mudeleid, tööjooniseid, läbilõikeid, kasutades erinevaid joonte ja noolte liike ja kasutada erinevaid täite, viirutusvõimalusi. Erinevaid värvimis- ja musterite kasutamise võimalusi. Koostada erinevaid mustreid, joonistada sümmeetria abil.

3.2 TASAPINNALINE JOONESTAMINE Kahemõõtmelise jooniste loomine joonestuskeskkonnas. Mõõtmestamine, lõiked, vaated, pinnad. Struktuurvaated. Detailidevahelised suhted. Korruste, tubade plaanid, lõiked. Interjäär ja sisekujundus. Viidete, mõõtjoonte, viirutusmuustrite, tingmärkide, tähiste ja tekstide pealekandmine. Valmistööde parandamine ja väljatrükk. Erialapõhised ülesanded.

3.3 PROGRAMM AUTO CAD JA SOLIDEDGE Ruumilised joonised. Kujundusprogrammi keskkond ja selle kasutusvaldkonnad, põhiterminoloogia. Ülevaade 3D projekteerimise võimalustest. Seosed 2D joonestamisega. Ruumiliste kehade modelleerimine 3D keskkonnas (pööramine, peegeldamine, massiiv) Perspektiiv- ja paralleelprojektsioon. Ruumiliste kehade redigeerimine, lõiked, avad jm. Pinnad, pindade töötlemine (pindade karedused, peegelduvus jm). Värvilahendused. Valgus, varjud, taust, varjatud joonte eemaldamine. Interjööri kujundamine. Valmistööde parandamine ja väljatrükk. Erialapõhised ülesanded.

4. Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:

- erialas(t)e joonestus- ja kujundusprogrammi(de) põhikontseptsioone ja terminoloogiat;
- erialas(t)es joonestus- ja kujundusprogrammi(de)s kasutatavaid tehnikaid ja töövahendeid;
- kasutatava tarkvara integreeritust erinevate kujundus-, joonestus- ja kontoriprogrammidega;
- kasutatava tarkvara 3D ja 2D keskkondade vahelisi seoseid;
- 3D projekteerimise võimalusi.

oskab:

- kujundada tekstiiltooteid;
- koostada erinevaid mustreid ja lisad värvilahendusi;
- joonistad sümmeetria abil;
- kasutada joonestus- ja kujundusprogrammi erinevaid keskkondasid;
- joonestada tasapinnalisi jooniseid (vaated, lõiked, pinnad jm);
- lisada joonistele mõõtmeid, vaateid, lõikeid;
- tarkvara kasutades koostada plaane, jooniseid;
- luua ja kujundada mudeleid ruumilises keskkonnas;
- luua pindu ja töödelda neid;
- luua ruumilises keskkonnas kujundatust;
- korrigeerida ruumilisi jooniseid ja mudeleid;
- kasutada programmi integreeritust teiste programmidega;
- koostada väljatrükke

5. Hindamine

1. Hinnatav ülesanne: Kaledo Style`'s tekstiilmudeli joonistamine koos värvimise ja mustri kasutamisega ning sobiva tausta kujundamine

Hinnatakse:

- Kaledo Style`'s tekstiilmudeli joonise koostamist;
- värvi ja mustri valikut ja kasutamist;
- tausta kujundamist.

2. Hinnatav ülesanne: vähemalt 4 failist koosneva interjööri konstrueerimine 3D keskkonnas, osade ühendamine tervikuks. Assembly keskkonnas valmis tööst video ja joonestuste loomine.

Hinnatakse:

- programmi erinevate keskkondade ja võimaluste kasutamist;
- ruumikujundamise lahenduse loomist;
- ruumilise detaili modelleerimist;
- erinevate pindade töötlemist;
- joonestuste ja videode loomist
- iseseisvat tööd

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatavate ülesannete hinnete põhjal.

KUTSEEETIKA

1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja eetilised oskused ning hoiakud eetiliste probleemide ennetamisel ja eetiliste konfliktide lahendamisel.

2. Nõuded

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1 TÖÖ- JA KUTSEEETIKA. Eetika olemus ja ajalugu. Eetiline dilemma. Professiioon - kutse, amet. Kohustuse ja vastutuse eetika. Töösuhete eetika. Ameti eetika (vastutus töödes ja tegemistes, maine hoidmine, kvaliteetne töö, tõepärane informatsioon teenustest / toodetest, kõlvalu konkurents, halvustamine) Reklaami ja tarbijasuhete eetika.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- eetika olemust;
- tööandja eetilisi kohustusi;
- töötaja eetilisi kohustusi ja hoiakud;
- eetika mõjuvaldkondi ja põhimõtteid;
- eetilisi vastuolusid;
- väärtushinnangute mõju tegevusele

oskab:

- järgida ameti ja kutseetika norme

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: kirjutada essee teemal „ Eetilisi probleeme minu praktikaettevõttes“. Lahendada probleem- / situatsioonülesanne, milles on vaja teha eetilisi valikuid ja neid analüüsida.

Hinnatakse:

- probleemi/ situatsiooni püstitust
- kompromissi otsuse saavutamise teid

Mooduli hinne kujuneb hinnatava ülesande hinde põhjal.

VALIKÕPINGUTE MOODULID

TARBEKUNSTI JA INTERJÖÖRI AJALUGU

lõn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised tarbekunsti ja interjööri stiilidest ja suundadest ning interjööri ja tarbekunsti vahelistest seostest. Kujundada õpilastes positiivset suhtumist ning tekitada õpilastes huvi kaasaegse moodsa sisekujunduse vastu.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Kunsti läbimine gümnaasiumi õppekavas.

3. Õppesisu

TARBEKUNSTI JA INTERJÖÖRI AJALUGU. Vana-Egiptuse haudehitiste sisustusest - 20.sajandi lõpu postmodernistliku interjööri ja tarbekunsti. Euroopa erinevate ajastuperioodide sisekujunduse stiilid ja suunad. (antiikaeg, keskaeg, renessanss, barokk, , rokokoo, klassitsism, historitsism, juugend) Ornamentide tüübid (kreeka-, renessanss-, barokk-, taimornamentika) Vastava perioodi iseloomulikud tarbekunsti esemeid. Tähtsamaid erialaseid termineid. Ülevaade konkreetse ajastuperioodi tuntumate sisekujundajate ja tarbekunstnike loomingust.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- tarbekunsti ja interjööri kujundamise tähtsamaid perioode;
- sisekujunduse ja tarbekunsti perioodile iseloomulikke jooni ja tunnuseid;
- ornamendi tüüpe;
- tarbekunsti ja sisekujunduse olulisemaid esemeid;
- erialaseid termineid

oskab:

- näha seoseid sise- ja välisarhitektuuri ning tarbekunsti esemete vahel;
- visuaalsel vaatlusel määrata ajastuperioodi;

6. Hindamine

Hinnatav ülesanne: visuaalselt tunda ära sisearhitektuuri objektid ja tarbekunsti esemed.

Hinnatakse:

- sisekujunduse stiilide ja perioodide tundmist;
- tarbekunsti tundmist;
- terminoloogia tundmist;

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

TURUNDUSE ALUSED

2õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused kliendikeskse turunduse põhimõistetest ja alustest, nõudlust kujundavatest teguritest, äriplaani ja reklaamsõnumi koostamise põhimõtetest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Läbitud majanduse ja ettevõtluse aluste moodul.

3. Õppesisu

3.1 TURUNDUSE ALUSED. Turunduse põhialused ja turundusmeetmestik. Turunduse keskkond ja selle tegurid. Müügi ja reklaami põhimõtted. Reklaamiseadus Reklaamiotsus. Reklaamisõnum ja väljaandmise ajastamine. Planeerimine turunduses.(Kus oleme? Kuhu tahame jõuda? Kuidas sinna jõuda? SWOT analüüs) Nõudlus, pakkumine. Turuhind, hinnaotsused. Äriplaani koostamise põhimõtted. „ Brändi“ loomine. Konkurents. Tarbija käitumine. Tulud ja nende jaotamine. Interneti turundus. Turundustegevuse kontroll.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- turunduse alaseid põhimõisteid
- kliendikeskse turunduse põhimõtteid;
- turumajanduse põhikomponente, hindade osa turumajanduses;
- tarbijate ostukäitumist mõjutavaid tegureid;
- äriplaani koostamise põhimõtteid;
- reklaamiseadust
- interneti kasutamise võimalusi turundustegevuses

oskab:

- koostada omahinda
- koostada reklaamsõnumit

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: Luua rühma tööna oma „bränd“ vastavalt tööjuhendile

Hinnatakse:

- meeldejäävust
- tähenduslikkust
- üheselt mõistetavust
- konkurentide tundmist
- äriplaani koostamise põhimõtete tundmist.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

TEHNILINE JOONESTAMINE

2õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused standarditest, tehniliste jooniste valmistamisest ja lugemisest, ehituslike joonistest ja plaanidest. Kujundada hoiakud täpselt ja kvaliteetselt töötada ning arendada ruumilist kujutlusvõimet ja mõtlemist.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Joonestamise alusõppe mooduli läbimine

3. Õppesisu

3.1 TEHNILINE JOONESTAMINE Detailide vaated, lõiked. Eskiis. Eskiisi valmistamise järjekord Kujutuse vabakäeline skitseerimine. Mõõtmisvahendid, mõõtude kandmine joonistele. Materjalide viirutus lõigetel.

3.2 EHITUSJOONISED Jooniste klassifikatsioon. Kujutised ehitusjoonisel. Tehnilises dokumentatsioonis kasutatavad tingmärgid, leppemärgid, lihtsustused. Jooniste vormistamine. Plaanid: asendiplaan, põhiplaan, korruseplaan, mõõtketid, märkteljed. Detailjoonis. Põhiplaani joonis ja jooniste lugemine, mõõtmete kandmine ehitusjoonise plaanile. Metall, betoon, puidu kujutamine joonisel

3.3 PRAKTILISED TÖÖD Lihtsama eskiisi valmistamine (korteriplaan) . Korruse plaani joonestamine, mööbel, vaibad jm. paigutamine plaanile). Mõõtmispraktika. Pindalad, mõõtmed. Materjali mahu arvestamine joonise järgi.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- jooniste koostamisel kasutatavaid standardeid
- jooniste mõõtmestamise nõudeid
- üldnõudeid tehnilise joonise koostamisel
- lõigete ja vaadete kujutamise põhimõtteid
- paigutusplaanide koostamise põhimõtteid
- ehitusalastel joonistel kasutatavaid tingmärke

oskab:

- joonestada puhtalt ja täpselt;

- vormistada joonestustöid;
- lugeda tööjooniseid
- visandada eskiise;
- joonestada ruumi plaani ja kanda korrektselt joonisele mõõtmeid ja tingmärke
- joonise järgi arvutada ruumi, vaipade, akende pindala
- leida materjali kulu mahtu
- kasutada vastavat õppe- ja teatmekirjandust

5.Hindamine

Hinnatav ülesanne: vastavalt tööjuhendile joonestada plaan, vormistada vastavalt nõuetele.

Hinnatakse:

- joonestustööde puhtust, täpsust;
- joonestustööde vormistust;
- eskiisi lugemise oskust;
- mõõtude ja tingmärkide kandmist joonisele;
- mõõtkava vastavust;
- plaani joonestamise ja tingmärkide õigsust.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

VORMIÕPETUS

lõn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused kolmemõõtmelise ruumi tajumisest, tunnetamisest, arendades ruumilist mõtlemist, kujutlusvõimet, vaatlemisuskust, loovust ja fantaasiat. Omandades hoiaku väljendama end loovalt, kasutades kujutavate ja kujundavate kunstide väljendusvahendeid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Joonestamise alusõpe, kompositsiooni, maali- ja värvusõpetuse moodulite läbimine.

3. Õppesisu

3.1 VORMIÕPETUSE ALUSED. Vormiõpetuse põhimõisted. Vormikujunduse alused. Vormiarhitektuur. 3 dimensioonilise kujutamise algkursus. Tasapinna, joone ja vormi elementide seosed ja kujutamine kolmemõõtmelises keskkonnas. Vorm ja tema proportsioonid kolmemõõtmelises suhetes. Ruumi suhe temas olevate vormidega. Vorm kui idee väljendaja, uuring realistlikes ja abstraktsetes rakendustes. Kombinatorika alused.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- vormiõpetuse põhimõisteid;
- vormi väljendusvahendeid;
- tasapinna, joone ja vormi elementide seoseid;
- struktuuri ja vormi kolmemõõtmelisi suheteid;
- vormielementide ühendamise võtteid;
- kombinatorika aluseid;
- tasakaalu tingimusi;

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: kavandada ja valmistada geomeetriline tarbeese laste tupp.

Hinnatakse:

- isikupäraseid ja loovat lahendust;

- sihtgrupile orienteeritust;
- kunstilise kujundamise võtete ja tehnikate kasutamist;
- värvide kasutamist;
- valminud töö korrektsust;
- töö teostamise kvaliteeti.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

RUUMIKUJUNDUSE ALUSÕPE

6 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused sisekujundusalastest mõistetest, terminoloogist, siseruumide kujundamisest ja kodukujundamisest, projektide koostamise põhimõtetest ja alustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Joonestamise alusõppe, tehniline joonestamise, kompositsiooni ja värvusõpetuse, materjalide õpetuse, erialse arvuti, vormiõpetuse moodulite läbimine.

3. Õppesisu

3.1. RUUMIKUJUNDUSE MÕISTE. Ruumi mõiste, ruumi mõõdud, mastaapsus, ruumikujunduse elemendid: ukсед, aknad, kaminad, trepid. Ruumi tonaalsus ja proportsioonid (vorm, liikumine, kolmmõõde) Valgus ja selle mõju ruumis. Valgus kui nähtus, valgustid.

3.2 STIILID RUUMIKUJUNDUSES Ajalooliste ja kaasaegsete stiilide mööbel ja dekoorelemendid.

3.3 RUUMIDE SISUSTUS JA SISUSTUSDETAILID. Ruumide planeerimine: mööbel, sisustusdetailid (vaasid, lauadekoratsioonid, vaibad jm). Tekstiilide erinevad kasutusvõimalused. Mosaiik jt. ruumikujundus tehnikad. Keraamika ja vitraaž ruumis

3.4. SISEKUJUNDUSPROJEKT. Projekt ja selle kujunemine. Sisekujundusprojekti osad: (sisearhitektuurse kontseptsiooni loomine; ruumi planeerimine; mööbli paigutusplaanid; valgustusplaanid; põrandate plaanid; värvilahendused; siseviimistlusmaterjalide valik; mööbli, valgustite, aknakatete valik. Erilahendused: erilahendust vajavate kohtade joonised nt. keraamiliste plaatide paigutusjoonised; aknakatete valmistamise/paigutusjoonised vm.

3.5 PRAKTILISED TÖÖD Teostatakse etteantud ruumikujundus:

- ülesanne ja sellest lähtuva probleemi määratlemine;
- töö plaaniga; iseseisev kujundusmaterjalide otsimine;
- värvilahendused ja värvipassi tegemine;
- tekstiil ja värv, kerkivad probleemid ja nende lahendamine;
- erinevate stiilide ja materjalide ühendamine;

- valgustuslahendus;
- mööbli valik ja paigutus;
- ruumikujundusülesande vormistamine ja kaitsmine

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- ruumikujundamise aluseid;
- ruumikujunduse stiile;
- ruumi planeerimise põhimõtteid;
- tekstiilide kasutamise võimalusi;
- ruumikujunduse tehnikaid;
- sisekujundusprojekti osasid

oskab:

- lugeda ja mõista paigutusplaane;
- leida kujundusmaterjale ja neid kombineerida;
- kasutada tekstiili ruumikujunduses;
- leida värvilahendusi ja valmistada värvipassi;
- leida sobilik mööbel ja paigutada ruumi;
- põhjendada oma valikuid.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: vastavalt juhendile teostada ruumikujunduse lahendus ja esitleda

Hinnatakse:

- ülesande püstitust;
- kujundusmaterjalide valiku põhjendatust;
- värvilahenduse põhjendatust;
- tekstiilide kasutamist ja kombineerimist;
- valguslahendust;
- mööbli valiku ja paigutuse põhjendatust;
- ruumikujunduse lahenduse vormistust;
- kaitsmist ja esitlemist

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

RUUMIDE JA MATERJALIDE HOOLDUS

2 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused kahjulike ja mürgiste mikroorganismide toimest, kaasaegsetest puhastusvahenditest tekstiilmaterjalide hooldamisest ja ruumide erinevate pindade õigest hooldamisest ja puhastamisest. Kujundada hoiakud puhtuse loomiseks, säästes tervist ja keskkonda.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Läbitud materjalide õpetuse moodul

3. Õppesisu.

3.1 OHUTUSNÕUDED HOOLDUS- JA KORISTUSTÖÖDEL. Ohumärgised. Ohutusnõuded kemikaalide kasutamisel. Esmaabi puhastuskeemia valel kasutamisel. Hüügieeninõuded puhastustöödele, kaitsevahenditele.

3.2 KORRASTUS-PUHASTUSTÖÖD. Puhastustööde tähtsus. Kahjurid, mikroorganismid, mustus. Puhastustööde järjekord. Koristusainete jaotus: puhastus-, hooldus-, kaitseained. Ainete koostis. Ainete kontsentratsioonid. Doseerimine. Koristustarvikud ja –meetodid. Erinevate pindade (metall-, portselan, fjaans-, klaas-, puit, plastikpinnad) hooldus , ainete valik. Keskkonna sõbralikud puhastusained.

3.3 KODUTEKSTIILIDE HOOLDAMINE Hooldusmärgid. Pesuained: pesupulbrid, veepehmendusained, loputusained, plekieemaldusained. Keemilise puhastuse kasutamine. Nahkmaterjalide puhastus- ja hooldusained.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- tööohutusnõudeid;
- hüügieeninõudeid riitele, kaitsevahenditele;
- koristusvahendeid;
- puhastustööde teostamiseks õigeid töömeetodeid ja töövõtteid;
- kodutekstiilide pesemis- ja hooldamisvõtteid

oskab:

- valida õigeid puhastusaineid ja puhastusvahendeid erinevate pindade puhastamiseks;

- valida õigeid meetodeid tekstiilide ja aknakatete hooldamiseks ja puhastamiseks;
- hooldada ja puhastada töövahendeid ja pindu õigete meetoditega;
- järgida tööhügieeni nõudeid;
- järgida töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid.

5. Hindamine

Hinnatav ülesanne: vastavalt tööjuhendile lahendada määratud etteantud pinna hooldamine ning kirjeldada valitud puhastusaineid ja meetodeid.

Hinnatakse:

- materjalide tundmist;
- ohutusmärgiste ja ohutusnõuete tundmist;
- kaitsevahendite kasutamist;
- kemikaalide valikut;
- doseerimise õigsust;
- puhastusainete valiku põhjendatust;
- töö teostamise kvaliteeti

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

FOTOGRAAFIA

2õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused pildistatavate objektide nägemisest ja oma taotluse vastavast jäädvustamisest. Kujundad hoiakud iseseisvaks, säästlikuks ja kvaliteetseks töötamiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Läbitud kompositsiooni, vormiõpetuse, maali- ja värvusõpetuse, arvutikasutuse ja asjaajamise moodulid

3. Õppesisu

3.1 FOTOGRAAFIA KUI NÄGEMISE KUNST Fotograafia ajalugu. Fotograafia terminoloogia.

Fotoaparaadid ja tarvikud. Fotoaparaadi põhiosad.

3.2 VALGUSVÄLI Valguse iseloom, suund, juhtimine. Kunstlik ja loomulik valgus. Erinevate valgusallikate iseloomustus. Valgusfiltrid. Väklamp. Valgustundlikkus ja filmid. Filmide omadused. Avaarv ja säriaeg. Valguse mõõtmine.

3.3 FOTOKOMPOSITSIOON Kaadri valik ja ülesehitus. Kompositsiooni kolmandiku reegel.

Fookuspunkt. Värvil põhinev kompositsioon. Erinevate objektide pildistamise iseärasused ja esinevad vead. Liikuva objekti pildistamine. Natüürmordi fotografeerimine. Arhitektuurifotograafia

3.4 FOTODE TÖÖTLEMINE. Fotode redigeerimine ja töötlemine arvutiprogrammis Microsoft Digital Image Editoris.

3.5 PRAKTILISED TÖÖD. Objektide, ruumide, esemete, ja tekstiiltoodete pildistamine ja galerii koostamine.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- fotograafia ajalugu;
- terminoloogiat;
- fotoaparaadi põhiosi ja tarvikuid;
- erinevate valgusallikate omadusi;

- filmide omadusi;
- säriaaja toimet;
- fotokompositsiooni põhimõtteid;
- erinevate objektide pildistamise iseärasusi;
- piltide töötlemise võimalusi arvutis

oskab:

- laadida ja saata pilte arvutisse;
- kasutada fototehnikat;
- kasutada kunstlikku ja loomulikku valgust pildistamisel;
- pildistada erinevaid objekte ja vältida pildistamisel esinevaid vigu;
- komponeerida kaadrit;
- rakendada kolmandikureeglit;
- koostada fotogaleriid;
- eksponeerida ja säilitada fotosid arvutis.

5. Hindamine

Hinnatav tööülesanne: koostada fotoalbum 20 fotost.

Hinnatakse:

- fotokompositsiooni terviklikkust;
- pildi fookuspunkti esitamist;
- valminud fotoalbumi eksponeerimist

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

VILTIMINE

2õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused viltimise põhialustest, erinevatest viltimise tehnoloogiast, kasutatavatest materjalidest, töövahenditest ja teostada erinevaid viltimistöid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. VILTIMISE PÕHIALUSED Viltimise ajalugu. Viltimise tehnikad. Viltimise töövahendid ja materjalid.

3.2. TASAPINNALINE VILTIMINE. Kangale viltimine; läbipaistvad vaheseinad, kardinad, voodikatted, padjad, seinapildid, vaibad, linikud

3.2. RUUMILINE VILTIMINE. Nuno tehnika, nõelviltimine, märgviltimine, masinaga viltimine, kudumi vanutamine. Vilditud aksessuaarid (sallid, kotid, mütsid) ja ehted. Vilditud sisustustekstiilid, vildi kombineerimine teiste tekstiilmaterjalidega.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- viltimiseks vajalikke materjale ja vahendeid;
- tasapinnalise viltimise tehnoloogiat;
- ruumilise viltimise tehnoloogiat;
- märg ja kuivviltimise töövõtteid;
- vilditud toodete kasutamise võimalusi;
- erinevaid viltimise tehnikaid;
- vilditud toodete hooldamise võimalusi

oskab:

- viltida märgviltimise tehnikas tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid neid töödelda ja viimistleda;
- kasutada nõeltehnikat vildist esemete valmistamiseks ja kaunistamiseks;

- tasapinnalist viltimist;
- viltida erinevaid esemeid

5. Hindamine

Hinnatav tööülesanne: iseseisvalt kavandada ja valmistada viltimistehnikas ese ning põhjendada materjali ja tehnika valikut

Hinnatakse:

- eseme kasutusvõimalust;
- materjalide sobivust;
- viltimistehnika teostust;
- töövahendite valikut ja kasutamist;
- töö valmistamise kvaliteeti;
- iseseisvat tööd;
- lõppviimistlust.

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatava ülesande hinde põhjal.

MÜÜGIPROTSESSI KORRALDUS

5õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused ohutult kasutada kaupluse seadmeid ja inventari, teostada erinevaid tööoperatsioone, mis seonduvad kaupade tellimise, ladustamise ja müügiga, kaupade arvestuse, aruandluse ja hinnakujunduse põhimõtteid sisustussalongides ja kaubandusettevõttes.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. MÜÜGIKORRALDUS Tööde tegemiseks vajalikud materjalid ja vahendid, töökoha korraldus. Kaupluse või salongi töö põhi- ja abioperatsioonid. Kaupade kodeerimise põhimõtted. Kaalu- ja tükikaup. Ohutusmärgistus. Kaupade müügiks ettevalmistamine, hinnaetiketi kujundamine. Kaupade väljapanekud, nende kujundamine, ergonoomia. Väljapanekud kampaaniate, soodusmüükide jms ajal. Lisateenused kaubandusettevõttes. Ostjatevoolu jälgimise võtted. Müügiprotsessiks vajaliku info hankimine ja süstematiseerimine, säilitamine. Müügiplaan ja müügiaruanne. Kaupluse tööajagraafik.

3.2 KAUBANDUSÕIGUSE ALUSED Kaubandustegevust reguleeriv seadusandlus. Kaubandustegevuse seadus. Tarbijakaitseseadus. Materiaalne vastutus. Pakendiseadus. Jäätmeseadus. Tooteohutuse seadus. Toote märgistamise seadus. Reklaamiseadus. Konkurentsiseadus. Mõõteseadus. Kaubamärgiseadus.

3.2.1. VÕLAÕIGUS. Võlasuhe. Hea usu ja mõistlikkuse põhimõte. Lepingu vormid ja kehtivus. Tavad ja praktika. Lepingute tüüptingimused. Kohustused, õigused ja vastutus. Võõrandamislepingud. Müügileping. Tarbijamüügi lepingu vormid, nõuded, kohustused, rikkumine ja vastutus. Müügigarantii erisused tarbijale müügi korral.

3.3 KAUBANDUSLIKUD ARVUTUSED, ARUANDLUS Arvutused kümnendsüsteemis, ümardamine. Protsent arvutused. Hinnakujunduse alused, hinna struktuur. Käibemaks. Hinna arvutamine. Juurde- ja allahindlus. Kaubaaruanne. Kaubakate, ettevõtte käive, kulud, rentaablus, kasum. Rahauhiku väärtus, kurss, noteerimine, rahavahetus, tax free. Laen ja laenuintress. Viivis.

3.4. KAUBA TUNDMINE Kauba kataloogi koostamise põhimõtted, sisalduv informatsioon (sortiment, värvikaart, artikkel, mõõdud, näidised) Tekstiilmaterjalide kaubanduses kasutatavad rahvusvahelised terminid ja tingmärgid. Niidid. Aknakatete ja kardinade materjalid. Paelad, kandid, servapunutised, äärisnöörid. Vaiba materjalid. Plaatmaterjalid. Puitmaterjalid. Kardinapuud ja kinnitused. Valgustid. Sisekujundus elemendid (küünlad, vaasid, vaagnad jm) Sisustusmaterjalide kaubanduslikud nimetused

3.5 LOGISTIKA ALUSED Logistika olemus ja tegevusalad (inimeste, kaupade, info liikumine) Mõisted ja terminoloogia. Logistika eesmärk ja võimalused. Logistilised tegevused. Transport, transiitvedu. Hanke- ja jaotuslogistika. Tolliladustamine. Tollideklaratsioon. Logistilised kulud. Laovarude liigid ja hind Kauba saatedokument. Kaubasaatedokumentide rekvisiidid, saatelehe vormistamine. Kaupade paigutuse põhimõtted ja nõuetekohane säilitamine.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- kaubandustegevust reguleerivat seadusandlust;
- kaupluse sisustust, inventari ja seadmeid, nende otstarvet ja ohutut kasutamist;
- kaubapaigutuse põhimõtteid;
- kaupade müügieelse korrastuse nõudeid;
- hinna struktuuri ja mõisteid (juurdehindlus, käibemaks, allahindlus, kasum, rentaablus, käive, kulud, kaubakate)
- põhilisi rahaühikuid;
- mõisteid laen, laenuintress, viivis;
- kaubakataloogi koostamise põhimõtteid;
- kataloogis sisalduvate toodete informatsiooni;
- sisustuskaupade kaubanduslikke nimetusi;
- logistika eesmärki;
- logistilisi tegevusi;
- hanke- ja jaotuslogistika põhimõtteid;
- keskkonnahoiu tähtsust logistilises tegevuses

oskab:

- valida sobivad töövahendid, markeerida kaupu ning korraldada kaubaväljapanekuid;
- töötada kassas, teostada arvlemist kliendiga;
- vormistada sularahaarvet;

- koguda ja süstematiseerida ning kasutada müügirotsessiks vajalikku informatsiooni;
- erinevaid protsentarvutusi, ümardamist;
- arvutada hinda;
- tellida kaupu vastavalt kataloogidele;
- vormistada tollidokumente;
- tellida kataloogikaupu;
- töötada infosüsteemidega;
- töötada edukalt meeskonnas.

5. Hindamine

1. Hinnatav ülesanne: leida Riigi Teatajast kaubandustegevusega seotud seadusi ja osata lahti mõtestada vastavat temaatikat.

Hinnatakse:

- õiguste, kohustuste ja nõete tundmist

2. Hinnatav ülesanne: kirjalik test müügiorganisatsiooni ja logistika põhimõistete tundmisest.

Hinnatakse:

- põhimõistete tundmist

3. Hinnatav tööülesanne: tööjuhendi järgi antud kauba müügingimuste kirjeldamine, saatelehe ja sularaha arve vormistamine ning arveldamine kassas.

Hinnatakse:

- kaubasaatelehe vormistamist;
- kaubale hinna arvutamist;
- kaupade müügingimuste, märgistuse tundmist;
- sularahaarve vormistamise oskust;
- arvlemise õigsust

Mooduli hinne kujuneb protsessikoondhinnete ja hinnatavate ülesannete hinnete põhjal.

PRAKTIKA

25 õn

1. Eesmärk

Praktika võimaldab õppijal saada ülevaade organisatsioonist ja selle allüksuste tööst. Kujundada õppija valmisolek täita sisekujundajaassistendi eriala tööülesandeid, kasutades teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi. Väärtustada õppija kollektiivis töötamist.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

I praktikaks läbitud moodulid: sissejuhatus õpingutesse, töökeskkonna ohutuse alused, maali- ja värvusõpetus (3.1 Joonistamise alusõpe, 3.2 Õõnesvormide joonistamine, 3.3 Erinevad materjalid ja faktuurid, 3.4 Guaššimaal/õlimaal) Klienditeenindus (Teemad 3.1 Suhtlemise alused 3.2 Käitumine suhtlemissituatsioonides 3.3 Stress), materjalide õpetus (Teemad 3.1 Tekstiilmaterjalid, 3.2 Tekstiilmaterjalide tootmine), õmblusseadmed, joonestamise alusõpe, õmblustehnoloogia alusõpe, masintikkimine (3.1 Kaunistusvõtted, 3.2 Masintikkimine 3.3 Praktilised tööd), viltimine, kompositsioon

II praktikaks läbitud I praktika ja moodulid: majanduse ja ettevõtluse alused, arvutikasutuse ja asjaajamise alused, erialane inglise/saksa keel, töökorralduse alused, materjalide õpetus, maali- ja värvusõpetus, masintikkimine, tekstiilide kujundamine ja valmistamine (Teemad 3.1 Lõikeõpetus ja modelleerimine, 3.2 Õmblustehnoloogia, 3.2.1 Dekoratiivpatjade töötlemine, 3.2.2 Voodi-, madrasi-, istme-, voodikatete töötlemine, 3.3 Praktilised tööd) nahatöö, klienditeenindus, tehniline joonestamine, erialane arvutiõpe (Teema 3.1 Programm Kaledo Style, 3.2 Tasapinnaline joonestamine), ruumikujunduse alusõpe (Teemad 3.1 Ruumikujunduse mõiste, 3.2 Stiilid ruumikujunduses), tarbekunsti ja interjööri ajalugu, viltimine

III praktikaks läbitud moodulid: I ja II praktika ja moodulid:

Ruumikujunduse alused, tekstiilide kujundamine ja valmistamine, erialane arvutiõpe, fotograafia, pehmemööbli korrastamine ja katete töötlemine, ruumide ja materjalide hooldus, tööseadusandluse alused , turunduse alused, kutseeetika, müügiprotsessi korraldus

3. Õppesisu

3.1 PRAKTIKA I (5 õn õmblusettevõtte/ -salongi praktika)Tutvumine ettevõttega. Organisatsiooni õiguslik vorm, struktuuriüksused, tegevuseesmärgid, põhilised konkurendid, tarnijad, kliendid. Töökorraldus ja tööjaotus. Tutvumine ametijuhendiga, töötajate kohustustega. Tutvumine töösisekorra ja tööohutuse eeskirjadega. Töötamine abitöödel erinevates

töösituatsioonides. Materjalide vastuvõtt, laovarude korrastamine, salongi korrashoid, kliendidele tekstiiltoodete alaste õmblusteenuste osutamine.

3.2 PRAKTIKA II (8 õn kaubanduspraktika)Tutvumine ettevõttega. Organisatsiooni õiguslik vorm, struktuuriüksused, tegevuseesmärgid, põhilised konkurendid, tarnijad, kliendid. Töökorraldus ja tööjaotus. Tutvumine ametijuhendiga, töötajate kohustustega. Tutvumine töösisekorra ja tööohutuse eeskirjadega. I praktika teadmiste ja oskuste rakendamine ja/või uute kogemuste, teadmiste ja oskuste omandamine iseseisva töö ja juhendamise baasil. Töötamine erinevates klienditeeninduse ja müügiga seotud töösituatsioonides rõhuasetusega kliendi rahulolule.

3.3 PRAKTIKA III (12 õn sisekujundaja assistendi praktika) Tutvumine ettevõttega. Organisatsiooni õiguslik vorm, struktuuriüksused, tegevuseesmärgid, põhilised konkurendid, tarnijad, kliendid. Töökorraldus ja tööjaotus. Tutvumine ametijuhendiga, töötajate kohustustega. Tutvumine töösisekorra ja tööohutuse eeskirjadega. I, II praktika teadmiste ja oskuste rakendamine ja/või uute oskuste omandamine ning vilumuste kujundamine. Iseseisev töötamine erinevates tööolukordades. Töötamine erinevates töösituatsioonides rõhuasetusega sisekujundaja assistendi tööülesannete täitmisele. Töö planeerimine ja korraldamine. Õppijal on kujunenud valmisolek ja hoiak asuda tööle õmbluse-, kaubanduse- või sisekujundaja assistendi töövaldkonnas.

4. Hinnatavad õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- ettevõtte omandivormi ja tegevuse eesmäärke;
- töökorraldust ettevõttes;
- ettevõtte sisekorda ja tööohutuse nõudeid;
- ettevõttes tehtavaid tööülesandeid ja nende tähtsust;
- ettevõttes kasutatavat tööjaotust;
- klienditeeninduse reegleid

oskab:

- täita erinevaid tööülesandeid;
- kasutada erinevaid töövahendeid ja seadmeid;
- õmmelda kodutekstiile;
- planeerida tööd;
- kontrollida toodete kvaliteeti ja klienditeeninduse kvaliteeti;

- anda hinnangut oma tööle;
- käsitleda kiitusi ja kaebusi;
- rakendada õpitut töö- ja teenindusolukordades;
- töötada meeskonnas

5. Hindamine

I praktika hinde osatähtsus:

- ettevõtte hinnang 50 %
- koolipoolse juhendaja hinnang 15 %
- enesehinnang 15%
- praktika aruanne 20%

II praktika hinde osatähtsus:

- ettevõtte hinnang 50 %
- koolipoolse juhendaja hinnang 15%
- enesehinnang 15%
- praktika aruanne 20%

III praktika hinde osatähtsus

- ettevõtte hinnang 50 %
- koolipoolse juhendaja hinnang 10 %
- enesehinnang 20 %
- praktika aruanne 20 %

Hindamisel arvestatakse:

- ettevõtte poolse juhendaja hinnangut praktika sooritamise tulemuste kohta
- praktikat juhendava kutseõpetaja hinnangut praktikale
- praktikaaruande sisukust ja vastavust lähteülesandele
- praktika aruande kaitsmist
- enesehinnangut

LÕPUEKSAM

Kooli lõpueksami juhend on koostatud ruumikujunduse alusõppe mooduli praktiliste tööde baasil, mille käigus on valminud kursuse töö, mida täiendatakse sisustustekstiili valmistamise töökirjelduse ja praktilise õmblustoote valmistamisega.

KIRJALIK OSA

1.1 Sissejuhatus

1.2 Kaasaegne ruumikujundus

1.2.1 Ülesande kirjeldamine ja tegevuste kavandamine

1.2.2 Ruumide planeerimine

- ruumide stiil
- värvilahendused ja värvipass
- valguslahendused

1.2.3 Kujundusmaterjalid

- Tekstiilide näidised, kirjeldus, iseloomustus ja kasutusvõimused
- Erinevate materjalide ühendamise

1.2.4 Sisustustekstiili kujundamine ja valmistamine

- Materjalide valik (materjalide näidised)
- Konstruktsioon / mulaaž
- Töötlemise järjekord
- Seadmete ja töövahendite valik
- Materjalide kulu ja toote omahind

1.2.5 Mööbli valik ja paigutus

1.2.6. Tekstiilmaterjalide hooldus

1.2.7 Ruumikujunduse lahenduse vormistamine arvuti programmis

1.2.8 Fotoalbumi koostamine.

1.3 Kokkuvõtte

1.4 Kasutatud kirjandus.

PRAKTILINE OSA

2.1 Sisustustekstiili valik

- mudeli valik näitab õppija tööalaseid oskuseid.
- materjalide valikul lähtutakse materjalide sobivusest

2.2 Tekstiiltoote kujundamine ja modelleerimine

- kavand
- mõõdud
- põhikonstruktsioon
- mulaaž

2.3 Tekstiiltoote valmistamine

- kasutatavda materjalid
- töötlemise järjekord
- kasutatavad seadmed / töövahendid

2.4 Toote esitamine hindajale

- hinnatakse mudeli keerukust, materjalide valikuid, töötlemise tehnoloogiat ja kvaliteeti.

LÕPUTÖÖ KAITSMINE

Õppija esitab retsenseeritud lõputöö. Esitleb tööanalüüsi, mis koosneb: ülesande ja töö planeerimise põhimõtete tutvustamisest, kasutatud materjalide iseloomustamisest, toote töötlemisjärjestusest, kasutatud seadmete ja töövahendite kirjeldusest, tuues välja huvitavamad probleemi lahendused. Õppija põhjendab eksamikomisjonile oma valikuid ja vastab retsensendi küsimustele. Lõputöö hinde ning kaitsmise põhjal otsustab komisjon lõpueksami koondhinde.

ÜLDAINETE MOODULID KUTSEHARIDUSE OMANDAMISEKS

EESTI KEEL

1. Üldalused

1.1. Eesti keele aineõpetuse kohustuslik maht on 5 õppenädalat/5 AP

1.2. Ainekava kohustuslik õppesisu koosneb kahest osast: õigekeelsus (3 õn) ja väljendusõpetus (2 õn). Ainekava teemade täpne paigutus ja järjestus kooli ainekavas on kooli otsustada.

1.3. Kohustuslike õppeainete seast täiendavaks õppeks valib Tallinna Tööstushariduskeskus 1 õppenädala mahus õppeteema *Sõnavara ja sõnastus*.

1.3. Õpilane saab hinde iga õppenädala õpitulemuste eest. Nende hinnete alusel paneb õpetaja välja eesti keele kokkuvõtva hinde. Kui õpilane on valinud lisaks ühe õppenädala eesti keelest, arvestatakse eesti keele hinde väljapanekul ka selle õppenädala hinnet.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused.

3. Õppe-eesmärgid

Eesti keele õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- arendab suutlikkust vastu võtta, hinnata, kasutada ja edastada teavet;
- arendab oma õpioskusi ja tekstiga töötamise oskust;
- omandab suhtlemisvalmiduse;
- väärtustab emakeelt ja rahvuskultuuri.

4. Õppetegevus

Keeleõpetus on rakenduslik. Korraldatakse olulisemaid ortograafia- ja grammatikateemasid, laiendatakse sõnavara ning õpitakse tundma, eristama, mõistma ja koostama mitmesuguseid tekste. Õpetuse raskuspunkt on sisult loogilise ja sõnastuselt korrektse teksti loomisel; arendatakse nii suulist kui ka kirjalikku väljendusoskust. Õigekeelsusküsimuste lahendamiseks õpitakse kasutama sõnaraamatuid ja teisi keelekäsiraamatuid. Keeleõpetust integreeritakse võimaluse piires kirjandusõpetusega.

5. Õigekeelsus (3 õppenädalat)

5.1. Õppesisu

5.1.1. HÄÄLIKUÕPETUS. Keele häälikusüsteem. Silp ja silbitamine.

5.1.2. ÕIGEKIRJUTUS. Eesti keele õigekirja põhimõtted. Täheortograafia põhireeglid. Võõrsõnade olemus ja ortograafia: h, f ja š kvantiteedi märkimine. Algustähe ortograafia põhireeglid. Sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhimõtted ja reeglistik. Arvude märkimine kirjas. Sõnade poolitamine. Lühendamise põhimõtted, lühendite märkimine kirjas. Keelekäsiraamatute kasutamine õigekirja kontrollimiseks.

5.1.3. VORMIÕPETUS. Sõnaliigid. Käänete süsteem eesti keeles. Käändsõnavormide ja omadussõna võrdlusastmete moodustamine. Nimede käänamine. Arv- ja asesõna käänamise erijooni. Pöördsõna vormistik. Pöördeliste ja käändeliste vormide moodustamine. Eesti keele sõnaraamatu kasutamine vormide moodustamiseks ja kontrollimiseks.

5.1.4. LAUSEÕPETUS. Lause. Liht- ja liitlause. Üte, lisand, lauselühend. Otse- ja kaudkõne. Lausete kirjavahemärgistamine. Sõnade järjekord lauses. Ühildumine. Rektsioon.

5.1.5. KEELE SÕNAVARA. Keele sõnavara ja selle rikastamise võimalused. Kirjakeele ja argikeele sõnavara.

5.2. Õpitulemused

Õpilane:

kasutab eesti kirjakeelt põhijoontes õigesti;

teab keeleõpetuse põhimõisteid, sõnade põhiliigitust ja muutesüsteemi;

teab ortograafia põhireeglistikku;

oskab kasutada keelekäsiraamatuid sõnavalikul, õigekirja kontrollimisel ja vormimoodustuses.

6. Väljendusõpetus (1 õppenädal)

6.1. Õppesisu

6.1.1. TEKST. Teksti mõiste. Teksti terviklikkus ja liigendamine, lõik, sidusus, alustus ja lõpetus. Suuline ja kirjalik tekst. Väljendusvahendite eripära sõltuvalt eesmärgist, adressaadist ja olukorrast. Erisuguste tekstide lugemine.

6.1.2. MEEDIA TEKST. Meediateksti olemus ja eripära. Uudis, olemuslugu, intervjuu, arvustus, reportaaž, reklaam.

6.1.3. TEABETEKST. Teabeteksti olemus ja eripära. Refereerimine, tsiteerimine, allikaviide, konspekterimine.

6.1.4. ILUKIRJANDUSTEKST. Ilukirjandusliku teksti olemus ja eripära. Keelekasutuse kujundlikkus. Kirjeldus, jutustus, arutlus. Lüüriline eneseväljendus.

6.1.5. TARBETEKST. Tarbeteksti olemus ja eripära. Avaldus, elulookirjeldus, kiri, apellatsioon, volikiri, protokoll.

6.1.6. TEKSTI KOOSTAMINE. Teema. Materjali kogumine. Aineastiku järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti viimistlemine. Arutlev kirjand. Sagedasemad sõnastus- ja stiilivead.

6.1.7. TEKSTI VORMISTAMINE. Pealkirjastamine, liigendus, paigutus.

6.1.8. SUULINE TEKST. Igapäevasuhtlus, vestlus, tutvustus, kaastundeavaldus. Kõneks valmistumine, esinemine. Olmekõned: tervitus, õnnitlus, tänukõne. Informeerivad kõned: ettekanne, sõnavõtt koosolekul.

6.2. Õpitulemused

Õpilane oskab:

- eristada eri tekstitüüpe, tunneb ära kujundliku keelekasutuse;
- oma mõtteid kõnes ja kirjas edasi anda, arvestades eesmärki, adressaati, olukorda;
- oma seisukohti põhjendada ja näiteid tuua;
- leida vajalikku teavet, seda kasutada ja edastada;
- loetut ja kuulatut kokkuvõtlikult refereerida, väljendada selle kohta oma arvamust; saadud aineastikku uue teksti loomisel kasutada;
- vestlust alustada, vestelda ja kaasvestlejaid kuulata;
- koostada ja esitada olmekõnet;
- koostada ja korrektselt vormistada olulisi tarbekirju.

7. Sõnavara ja sõnastus (1 õppenädal)

7.1. Õppesisu

7.1.1. SÕNA JA SELLE TÄHENDUS. Sõnade mitmetähenduslikkus. Paronüümia. Sageli väärast tähenduses kasutatavaid sõnu. Metafoorid keeles. Fraseologismid.

7.1.2. SÕNAVARA. Sõnavara mõiste ja koostis. Keele sõnavara rikastamise allikad ja viisid. Murdesõnad. Lühendamise ja tehissõnad.

7.1.3. LIITSÕNAMOODUSTUS. Veahtlikke kokku- ja lahkukirjutamise juhtumeid.

7.1.4. SÕNATULETUS. Sagedasemate tuletiste tähendus ja ortograafia.

7.1.5. SÕNADE LAENAMINE. Näiteid varasematest laenudest; ladina ja kreeka kaudlaene. Tõlkelaenud. Võõrsõnad; võõrsõna tunnusjooned ja ortograafia. Tsitaatsõnad.

7.1.6. NIMED JA NIMEKASUTUS. Nimede ortograafia; nimede käänamise erijooni. Nimedest saadud üldsõnade ja võõrnimetuletiste ortograafia.

7.1.7. SÕNA TEKSTIS. Sõnavaliku olenevus väljenduse eesmärgist, kõne laadist, adressaadist, situatsioonist. Peamisi sõnastusvigu. Olulisemaid rektsioone.

7.1.8. SÕNARAAMAT. Eesti keele sõnaraamatud ja nende kasutamine.

7.2. Õpitulemused

Õpilane

- teab sõnavaraõpetuse põhimõisteid;
- teab põhilisi sõnamoodustusviise;
- oskab valida ja kasutada väljendusvahendeid vastavalt suhtlusolukorrale ja adressaadile;
- oskab kasutada nimesid vastavalt eesti õigekeelsusnormidele;
- leida erinevatest sõnaraamatutest vajalikku infot.

8. Eesti keele õpitulemused

Õpilane kasutab eesti kirja keelt kõnes ja kirjas põhijoontes õigesti:

- teab keeleõpetuse põhimõisteid ja õigekirjutuse põhireegleid;
- teab suulise ja kirjaliku keelekasutuse erinevusi;
- oskab väljendada oma mõtteid, arvamusi ja seisukohti kõnes ja kirjas;
- oskab leida ja kasutada teavet suuliste ja kirjalike tekstide koostamisel;
- oskab valida väljendusvahendeid vastavalt suhtlusolukorrale,
- oskab kasutada põhilisi keelekäsiraamatuid.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Suuline test.
- Praktiliste oskuste test – informatsiooni hankimine otsimine, süstematiseerimine ja analüüs.

KIRJANDUS

1. Üldalused

1.1. Kirjanduse aineõpetuse maht on 4 õppenädalat/4 AP.

1.2. Ainekava kohustuslik õppesisu koosneb kahest osast: maailmakirjandus (1 õn) ja eesti kirjandus (1 õn). Ainekava teemade täpne paigutus ja järjestus kooli ainekavas on kooli otsustada. Poeetika mõisteid õpitakse nii eesti kui ka maailmakirjanduse käsitlemisel.

1.3. Õppeaja jooksul on õpilane kohustatud läbi lugema vähemalt 8 ulatuslikumat ilukirjandusteost, mille valikule viidatakse ainekavas suurtähtedega.

1.4. Kohustuslike õppeainete seast täiendavaks õppeks kirjanduse valinud õpilane õpib 2 õppenädala mahus eesti nüüdiskirjandust või 20 sajandi maailmakirjandust.

1.5. Mõlema õppenädala õpitulemuste eest saab õpilane hinde. Nende hinnete alusel paneb õpetaja välja kirjanduse hinde.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Kirjanduse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- saab ülevaate eesti ja maailmakirjanduse olulisematest esindajatest ning teostest;
- rikastab oma lugemiskogemust, arendab lugemiskultuuri;
- väärtustab ilukirjandust kui tunde- ja mõtte maailma rikastajat, minapildi avardajat;
- mõistab ilukirjanduse tähtsust rahvus- ja maailmakultuuri osana.

4. Õppetegevus

Kirjanduse õpetamisel kasutatakse originaaltekste või nende katkeid, mitte mugandusi. Õpetuse keskmes on kirjandusteos. Kirjandusloolist teavet kasutatakse peamiselt teoste lugemisele ja käsitlemisele konteksti loomiseks. Kirjandusteaduslikke mõisteid õpitakse seostatuna teoste analüüsiga. Õpetuses kasutatakse kirjandusteaduse eri meetodeid lähilugemisest võrdlev-ajaloolise meetodini. Kirjandusteoste analüüsi meetoodika valib õpetaja, arvestades õppe- ja kasvatusesmäärke, teose eripära ning õpilaste huve ja võimeid.

5. Õppesisu

5.1. Poeetika

5.1.1. ILUKIRJANDUSTEKSTI ERIPÄRA. Kujundlik keelekasutus. Kirjanduse põhiliigid ja -zanrid. Kõla-, kõne- ja lausekujundid. Metafoor.

5.1.2. LÜÜRIKA. Lüüriline eneseväljendus, temaatika; vormid, riim. Luuletus. Lüroepika.

5.1.3. DRAMAATIKA. Dialoog, sündmus, karakter, kompositsioon. Tragöödia, komöödia, draama. Dramatiseering, stsenaarium.

5.1.4. EEPIKA. Kirjeldus, alltekst; tegelane, vaatepunkt, süzee. Eepos, romaan, novell, jutustus, lühivormid.

5.2. Maailmakirjandus

5.2.1. ANTIIK-, KESK- ja RENESSANSIAEG. Antiikmütoloogia. Näiteid eepostest. Antiikteater. Antiiktragöödia näide. Piibel: tegelasi ja tekstinäiteid. Renessansi iseloomustus. Boccaccio 1-2 novelli. SHAKESPEARE'i üks näidend.

5.2.2. VALGUSTUS JA ROMANTISM. Valgustuse iseloomustus. Goethe "Faust" I osa (katkendid). Romantismi iseloomustus. Scott "IVANHOE" või Hugo "JUMALAEMA KIRIK PARIISIS" või Mérimée "CARMEN" või C. või E. BRONTË üks proosateos. Byroni või Heine luule.

5.2.4. REALISM, MODERNISM JA POSTMODERNISM. Realismi ja modernismi iseloomustus. BALZACI või STENDHALI või FLAUBERT'i või TOLSTOI või DOSTOJEVSKI üks romaan. Tšehhovi 1-2 novelli. REMARQUE'i või HEMINGWAY üks romaan või Bulgakovi "MEISTER ja MARGARITA". Hesse või Kafka või Salingeri üks proosateos. Modernistlik luule. Näiteid 2-3 autori loomingust: Baudelaire, Mallarme, Verlaine, Rimbaud, Whitman, Blok, Ahmatova, Jessenin, Lorca, Tagore, Leino, Eliot. Modernistlik ja absurditeater. Näiteid 1–2 autori loomingust: Ibsen, Pirandello, Brecht, Beckett, Ionesco, Williams, Albee (katked). Postmodernismi iseloomustus. Üks tänapäeva MAAILMAKIRJANDUSE TEOS õpilase valikul.

5.3. Eesti kirjandus

5.3.1. EESTI KIRJANDUSE TEKE JA ARENG. Rahvusromantismi iseloomustus. Kreutzwaldi muinasjutud. „Kalevipoeg“ (katked). Koidula luule. Liivi luule. KITZBERGI või VILDE üks näidend.

5.3.2. EESTI KIRJANDUS 20. SAJANDI I POOLEL. "Noor-Eesti" kirjanduse ja keele ja kunsti uuendajana. Näiteid Suitsu, Underi, Visnapuu, Sütiste, Alveri luulest. Tuglase 1–2 novelli. Näiteid Gailiti või Vallaku lühiproosast. Tammsaare "TÕDE ja ÕIGUS" I osa.

5.3.3. EESTI KIRJANDUS 1940–2000. Näiteid 2–3 autori luulest: Lepik, Laaban, Merilaas, Alliksaar, Vaarandi, Laht, Kaalep, Niit. Üks TRAADI või VALTONI või UNDI proosateos. Näiteid 2–3 autori luulest: Kaplinski, P.-E. Rummo, Runnel, Luik, Viiding, Kareva. Üks KROSSI romaan. Üks UUDISKIRJANDUSE TEOS õpilase valikul.

5. Õpitulemused

Õpilane:

- mõistab ilukirjanduse väärtust ja lugemise tähtsust;
- on lugenud vähemalt 8 ulatuslikumat ilukirjandusteost;
- teab eesti ja maailmakirjanduse olulisemaid esindajaid ja teoseid ainekava piires;
- teab poeetika põhimõisteid;
- oskab loetud kirjandusteoste kohta oma mõtteid ja arvamusi avaldada.

6. Eesti nüüdiskirjandus

6.1. Õppesisu

6.1.1. Kodu- ja väliseesti kirjanduse arengujooni 1940. aastast tänapäevani. Gailiti või Ristikivi või Mälgu ühe romaani lähivaatlus. Viirlaid “Ristideta hauad” või Helbemäe “Ohvrilaev”.

6.1.2 PROOSA. Näiteid Hindi või Smuuli proosast. Näiteid Kallase või Undi proosast. Näiteid Tuuliku või Peegli või Traadi loomingust.

6.1.2. LUULE. Näiteid Krossi, Niidu, Merilaasi, Sanga, Lepiku luulest. Näiteid kassetipõlvkonna luulest.

6.1.3. DRAMAATIKA. Vetemaa või Kruusvalli ühe näidendi lähivaatlus.

6.1.4. UUEM KIRJANDUS. Näiteid Valtoni, Muti, Saadi, Luige, Bergi, Sauteri, Tode teostest; 1-2-teose lähivaatlus.

6.2. Õpitulemused

Õpilane:

- teab üldjoontes kirjanduse arengujooni 1940. aastast tänapäevani;
- teab eesti nüüdiskirjanduse tähtsamaid esindajaid;
- oskab loetud teoste kohta suuliselt ja kirjalikult väljendada oma arvamusi; mõtteid ja seisukohti.

7. Aeg ja inimesed 20. sajandi maailmakirjanduses

7.1. Õppesisu

7.1.1. LÄÄNE-EUROOPA KIRJANDUS. Hemingway ühe teose lähivaatlus. Näiteid Hesse või Th. Manni lühiproosast. Näiteid Hamsuni loomingust. Hašek “Vahva sõduri Švejki juhtumised maailmasõja päevil” (katked). Saint-Exupéry ühe teose lähivaatlus. Christie ühe teose lähivaatlus.

7.1.2. VENE KIRJANDUS. Bulgakovi ühe teose lähivaatlus. Näiteid Majakovski või Jessenini luulest. Näiteid Solzenitsõni loomingust.

7.1.3. DRAMATURGIA. 1-2 näidendi lähivaatlus.

7.1.4. UUDISKIRJANDUS. 1-2 teose lähivaatlus.

7.2. Õpitulemused

Õpilane:

- luges läbi 3-4 kirjandusteost, oskab loetud teoste kohta avaldada oma mõtteid ja arvamusi;
- teab käsitletud maailmakirjanduse autoreid ja teoseid, nende temaatikat;
- väärtustab kirjandust aja ja inimese kujutajana.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Referaat.
- Rühmatöö.
- Uurimustöö iseseisva tööna.

VEENE KEEL

Õppemaht 3 õn./3 AP

Eesti õppekeelega õpperühmadele

Võõrkeele aineõpetuse kohustuslik maht eesti õppekeelega õpperühmades on 8 õppenädalat. Sellest õpitakse Tallinna THK 5 õppenädalat inglise keelt ja 3 õppenädalat vene keelt.

Eesmärgid

Omandada vajalik võõrkeele oskus, et oskaks ennast väljendada õpitud temaatika piires. Võimaldades suhelda õpitavas võõrkeeles ja jätkata enese täiendamist. Saada aru inimeste igapäevasest ja erialaga seotud võõrkeelsest kõnest, vestlusest. Omandades lugemisvilumuse ning oskuse mõista lihtsamaid erialaseid tekste. Õppides kasutama seletavat sõnaraamatut.

Nõuded mooduli alustamiseks

Vähemalt vene keele õpingud põhikoolis B-keelena.

Õppesisu:

- tunnetab võõrkeelte õppimise vajadust;
- saab aru inimeste igapäevasest ja erialaga seotud võõrkeelsest kõnest ja vestlusest;
- kasutab, täiendab ja arendab omandatud õpiviise- ja võtteid;
- omandab lugemisvilumuse, mõistab lihtsamaid erialaseid tekste;
- oskab kasutada seletavat sõnaraamatut;
- julgeb ja oskab suhelda õpitavas võõrkeeles;
- oskab ennast kirjalikult väljendada õpitud temaatika piires;
- teab õpitavate keelte maade kultuurile iseloomulikke käitumis- ja suhtlusnorme, nende kasutamist kõnes ja kirjas;
- oskab omandatud keeleoskust iseseisvalt arendada ja teisi võõrkeeli juurde õppida.

Õppesisu (3 õppenädalat)

1 õ.n. –korrektsioonikursus

1. Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteed

1.1.PEREKOND JA KODU: abielu ja perekond,sugulased, rollid ja suhted perekonnas, majapidamistööd, kodu ja kasvatus,peretraditsioonid, unistuste kodu.

1.2. INIMENE JA ÜHISKOND: mina isiksusena teiste seas, iseloom, võimed, eelistused, nõrkused, suhted teistega.

1.3. LOODUS KUI ELUKESKKOND: loodus, kliima ja ilm, ilm erinevatel aastaegadel.

1.4. HARIDUS JA TÖÖ: haridussüsteem, koolitüübid, minu kool ja õpitavad erialad, töö ja tööpuudus, ametid ja elukutsed: kutsevalik, karjäär ja prestiiž.

1.5. INIMENE JA TEHNIKA: arvutitehnika ja sellega seotud probleemid.

1.6. IGAPÄEVANE ELU JA OLME: toitumine, suhtlemine teeninduses, informatsiooni hankimine võõras keelekeskkonnas, tee juhatamine kodulinnas, telefonietikett.

1.7. HUVALAD JA VABA AEG: sportimine, spordialad, teater, kino, muusika, puhkus ja reisimine.

1.8. MEEDIA: televisioon, raadio ja kirjutav press.

1.9. EESTI JA ÕPITAVAT KEELT KÕNELEV MAA: olulisemad pühad, kultuuritavad, nende sarnasus ja erinevused, nendega seotud kombed, söögitraditsioonid ja rahvustoidud.

1.10. VALITUD ELUKUTSE: erialane terminoloogia vastavalt õpitavale erialale, kõneetikett, suhtlemine kliendiga, erialane kirjandus.

2. GRAMMATIKA (2 õppenädalat)

- nimisõna: käänamine ainsuses ja mitmuses;
- omadussõna: võrdlusastmed (*na redkost krassivaja, udivitelno komfortnõi, tšrezvõtšaino interesnoje*);
- arvsõnad ja mõõtühikud: arvsõnade käänamine;
- asesõna: asesõnade käänamine;
- tegusõna: pööramine, ajavormid;
- mäarsõna: võrdlusastmed;
- eessõna: *nesmotrja na ..., vopreki (išemu?)*, eessõnade sünonüümia;
- sidesõnad: *i, da, ni..., ni; a takze i; kak... tak i; no, da; ne..., a; ne tolko ..., no i*.
- sõnatuletus: liitsõnade moodustamine; liited, tunnused;
- õigekiri: rõhuta täishäälikud; eessõna ja nimisõna lahku kirjutamine; arvsõnade
- õigekiri; ees- ja perekonnanimedele ning tähtsamate geograafiliste nimede õigekiri;
- kirjavahemärgid (punkt, küsi- ja hüüumärk lause lõpus; koma liht- ja liitlauses);

- praktiline stilistika ja keelendid: sünonüümid, antonüümid ja paronüümid; viited;
- subjektiivse hinnangu andmise keelelised vahendid; suhtumist, eesmärki, seisundit väljendavad keelendid; kõne-, teadusliku, publitsistika- ja ametikeele stilistilised iseärasused; enamkasutatavad ühiskondlik-poliitilised, üldteaduslikud, meditsiini-, spordi-, psühholoogia-, sotsioloogia- ja loodusalsed terminid.

Õpitulemused:

Kuulamisel:

- mõistab kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid, eeldusel, et need on lähedased standardkeelele;
- oskab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ning -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- oskab eristada kuulatu detaile ja järjestada sündmusi;
- mõistab 5–10-minutilist lühiloengut ning eristab sellest olulist infot.

Kõnelemisel:

- oskab kasutada vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- teab suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda võõrkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsioonistrateegiaid.

Lugemisel:

- mõistab funktsionaalstiililt erinevaid tekste, sh mitmesuguseid kasutamisyhiseid;
- oskab leida tekstist talle vajalikku või teda huvitavat informatsiooni;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, kirjapilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;

- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida ja kasutada õpitava võõrkeele vahendusel infot eri allikatest;
- oskab kasutada sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

Kirjutamisel:

- oskab kirjutada teateid ja lihtsamaid mitteametlikke kirju;
- oskab teha märkmeid loetu ja kuulatu põhjal;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab kirja panna olulist infot kuulates telefonikõnet;
- oskab kirjutada kirjeldavaid tekste, referaate;
- teab õigekirja ja kirjavahemärke, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abil.

Hindamine:

õppetööjooksev hindamine,

test (kirjalik ja suuline)

praktiliste oskuste test - informatsiooni hankimine, süstematiseerimine ja analüüs;

INGLISE KEEL

1. Üldalused

1.1. Võõrkeele aineõpetuse kohustuslik maht eesti õppekeelega õpperühmades on 5 õppenädalat/5 AP

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunnetab võõrkeelte õppimise vajadust;
- saab aru inimeste igapäevasest ja erialaga seotud võõrkeelsest kõnest ja vestlusest;
- kasutab, täiendab ja arendab omandatud õpiviise- ja võtteid;
- omandab lugemisvilumuse, mõistab lihtsamaid erialaseid tekste;
- oskab kasutada seletavat sõnaraamatut;
- julgeb ja oskab suhelda õpitavates võõrkeeltes;
- oskab ennast kirjalikult väljendada õpitud temaatika piires;
- teab õpitavate keelte maade kultuurile iseloomulikke käitumis- ja suhtlusnorme, nende kasutamist kõnes ja kirjas;
- oskab omandatud keeleoskust iseseisvalt arendada ja teisi võõrkeeli juurde õppida.

4. Õppetegevus

3.1. Kutseõppeasutuse õpilane on omandanud vajalikud õpioskused iseseisvaks tööks ja jätkab nende täiendamist. Kutseõppeasutuses suureneb õpilase individuaalsete õppeülesannete osakaal, sealhulgas lisandub tunniväline lugemine.

3.2. Põhikooliastmes omandatud töövõtetele (rühma-, paaristöö, rollimängud, intervjuud, projektid) lisanduvad uurimuslikud õppeülesanded, mis suunavad õpilase otsima informatsiooni erinevatest võõrkeelsetest teabeallikatest, sh Internetist.

5. Õppesisu

5.1. Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad.

5.1.1. PEREKOND JA KODU: abielu ja perekond, rollid ja suhted perekonnas, majapidamistööd, kodu ja kasvatus, unistuste kodu, perekonna eelarve, majapidamisraha, taskuraha.

5.1.2. INIMENE JA ÜHISKOND: mina isiksusena teiste seas, iseloom, võimed, eelistused, nõrkused, suhted teistega.

5.1.3. LOODUS KUI ELUKESKKOND: loodus ja tema kaitse, looduskaitsealad, kliima ja loodusrikkused, puhkus, reisimine ja matkamine, maa ja linn.

5.1.4. HARIDUS JA TÖÖ: haridussüsteem ja õppimisvõimalused Eestis ja õpitava keele maades, töö ja tööpuudus, ametid ja elukutsed: kutsevalik, karjäär ja prestiiž.

5.1.5. INIMENE JA TEHNIKA: olmetehnika, arvutitehnika ja sellega seotud probleemid, tehnika areng.

5.1.6. IGAPÄEVANE ELU: tervislik eluviis, toitumine, sportimine ja spordialad, tervise- ja tippsport, suitsetamine, alkohol, narkootikumid, suhtlemine teeninduses.

5.1.7. KULTUUR JA LOOMING: teater, kino, muusika, ilukirjandus, kunst.

5.1.8. MEEDIA: televisioon, raadio ja kirjutav press, reklaam ja tema roll.

5.1.9. EESTI: riigikord, kultuuri-, majandus- ja poliitilised kontaktid, kultuuritavad, olulisemad pühad, nendega seotud kombed, söögitraditsioonid ja rahvustoidud.

5.1.10. ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: riigikord, kultuuri-, majandus- ja poliitilised kontaktid, kultuuritavad, olulisemad pühad, nendega seotud kombed, söögitraditsioonid ja rahvustoidud.

5.2. Keeleteadmised:

□□nimisõna: üld- ja pärisnimede kasutamine, loendatavad ja loendamatud nimisõnad, nimisõnalised fraasid ja nende kasutamine; abstraktsed nimisõnad; omastav kääne, kahekordne omastav kääne *a friend of theirs*; ainsuse ja mitmuse kasutamise erijuhud all, *every, whole, none of jt*;

□□artikkel: artikli kasutamine üld- ja pärisnimedega, ainenimedega, abstraktsete nimisõnadega; artikli asendajad; artikli puudumine; väljendid umbmäärase artikliga, määrava artikliga, ilma artiklita;

□□omadussõna: *-ing, -ed*-lõpulised (kesksõnalised) omadussõnad; liitomadussõnad; *so* ja *such, enough* ja *too* kasutamine; sõnajärg mitme täiendsõna puhul; võrdlusvormid (*not*) *as...as, not enough to..., too...to; the +* omadussõna *the elderly*; eritüvelised võrdlusastmed; *little +* loendatav/loendamatu nimisõna; omadussõna + *to*-infinitiiv/*that* osalause : *I'm happy to see them again/He was happy that they were coming to the party*;

□□arvsõna: lihtmurrud, kümnendmurrud, aritmeetilised põhitehted, erinevad mõõtühikud;

□□asesõna: umbmäärased asesõnad *some, any, no, many, much, a few, a lot of, one, every, each, all, both, another, (the) other(s)either, neither*; umbisikulised asesõnad *it, there*;

□□tegusõna: kõneviisid; aktiiv ja passiiv: aktiivi ajavormid *Present Perfect Progressive*, passiivi ajavormid *Present Progressive, Present Perfect, Future Simple*;

□□tegusõna põhivormid; modaalverbid *can, could, may, might, must /have to, mustn't, ought to, should, will, would, need, needn't, used to* + infinitiiv ja nende kasutus; tingimuslaused (Conditional I, II); ajamääruslaused;

□□määrsõna: määrsõna koht lauses; mitmetähenduslikud määrsõnad *badly, rather, right, shortly, so, still*; kahe erineva vormiga määrsõnad *loud/loudly, quick/quickly, cheap/cheaply* jt;

□□eessõna: ajamäärustes esinevad eessõnad *after, before, between, in, on, for, until, till since, from...to/till, by*; kohamäärustes esinevad eessõnad *in, at, on, up, near, under, above, behind, in front of, between, to, into, towards, up to, over, from, out of, off, down, through, opposite, round, next to/beside*; viisimäärustes esinevad eessõnad *by, on, in with, without*; eessõnalised fraasid *at the beginning of* jt; nimi- ja omadussõnad, mis nõuavad enda ees teatud eessõna *by car, for sale, at last* jt; nimi-, omadus- ja tegusõnad, mis nõuavad enda järel teatud eessõna *advice on, afraid of, belong to* jt;

□□lauseõpetus: fraaside ja lausete ühendamine; *it* ja *there* lause algul; teksti seostamine tervikuks (cohesion); idioomid keeles;

□□sidesõna: siduvad sidesõnad *as well as, besides, not only...but also*; vastandavad sidesõnad *however, only, still, yet*; põhjuslik sidesõna *for*; järelduslikud sidesõnad *then, therefore*; alus-, sihitis- ja öeldistäitelauseid alustavad sidesõnad *that, if, whether, who, whose, what, which, whoever, whatever, whichever, how, when, where, why, however, whenever, wherever*; ajamääruslauseid alustavad sidesõnad *as, when, after, before, since, until/till, whenever, while, as long as, all the time, by the time*; viisimäärust alustavad sidesõnad *how, however, the way*; võrdlusmääruslauseid alustavad sidesõnad *as if, like*; kordav sidesõna *the...the*; otstarbemääruslauseid alustavad sidesõnad *in order + to + infinitiiv*; põhjusmääruslauseid alustavad sidesõnad *since*; tagajärjemääruslauseid alustav sidesõna *so*; tingimusmääruslauseid alustavad sidesõnad *even if, in case, supposing*; mööndusmääruslauseid alustavad sidesõnad *although, even if*;

□□sõnatuletus: sõnade liitmine; ees- ja järelliited; tähtsamad nimisõnu tuletavad järelliited *-er/-or, -ist, -ics, -ism, -ion/-ation, -ing, -ness, -let, -ment, -ee, -dom, -ence/-ance, -ess, -hood, -ity, -ship, -th*; enamesinevad omadussõnu tuletavad järelliited *-able, -al, -ed, -en, -ent/-ant, -ful, -ic, -ish, -ive, -less, -ous, -ly, -y*; enamesinevad omadussõnu tuletavad eesliited *anti-, non-, post-, pre-, un-, in- (im-, il-, ir-)*; enamesinevad tegusõnu tuletavad järelliited *-ate, -en, -fy/-ify*; enamesinevad tegusõnu tuletavad eesliited *co-, de-, dis-, ex-, inter-, mis-, over-, out-, pre-, re-, un-, under-*.

Õpitulemused

- Mõistab erialaseid ingliskeelseid tekste ja vestleb algtasemel.
- Tunneb autoalast ingliskeelset sõnavara.
- Oskab hankida, süstematiseerida ingliskeelset tööalast informatsiooni.
- Oskab koostada lihtsamaid erialaseid kirju.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Suuline test.
- Praktiliste oskuste test – informatsiooni hankimine, otsimine, süstematiseerimine ja analüüs.

MATEMAATIKA

1. Üldalused

1.1. Matemaatika aineõpetuse maht on 5 õppenädalat/5 AP:

- Reaalarvud, võrrandid ja võrratused (2õn);
- Trigonomeetria. Vektor tasandil (1 õn);
- Joone võrrand. Jada. Funktsioonid I (1 õn);
- Piirväärtus ja tuletis (1 õn).

1.2. Tallinna Tööstushariduskeskus soovib õpilaste huve ja kooli võimalusi arvestades õpetada matemaatikat üldharidusliku aina suuremas mahus ning valib lisaks veel üheõppenädalase kursuse *Funktsioonid II*.

1.3. Matemaatika ainekava sisu on määratud matemaatika tähenduse ja funktsioonidega kultuuris ja ühiskonnas. Loogika kui matemaatika põhiline tulemusteni jõudmise viis on saanud tähtsaks vahendiks ka paljudes teistes teadustes, inimtegevuses tervikuna. Inimese täisväärtuslik areng ja toimetulek kaasaegses ühiskonnas ei ole mõeldav loogilise mõtlemise kultuurita. Oskus olukordi loogiliselt analüüsida, jõuda antud faktidest loogiliste arutluste kaudu järeldusteni, eristada olulist ebaolulisest, tõestatud ebatõestatust, oskus järjestada, klassifitseerida, püstitada hüpoteese, neid tõestada või ümber lükata, oskus kasutada analoogiaid – kõike seda ja veel palju muud omandab inimene eeskätt matemaatikaga tegeldes. Siit tuleneb matemaatikaõpetuse teine oluline funktsioon: õpilaste võimete igakülgne arendamine ja arenguvõimelise isiksuse kujundamine.

1.4. Matemaatika toetab teisi teadusi mitte ainult korrektse mõtlemistehnoloogia, vaid ka keele ja meetoditega. See avaldub eriti uurimisobjekti modelleerimisel ja saadud mudeli analüüsimisel. Analoogiliselt peab ka matemaatikaõpetus täitma teatavat metodoloogilis-kommunikatiivset funktsiooni. Matemaatikaõpetus peab täitma ka praktilis-rakenduslikku funktsiooni, sest osa matemaatika tulemustest ja keelest on sedavõrd juurdunud igapäevaellu, et neid valdamata on inimesel mõeldamatu ühiskonnas toime tulla.

1.5. Matemaatika õppimine arendab püsivust, sihikindlust, kriitilist mõtlemist, loomingulist aktiivsust. Matemaatikaõpetus avab matemaatika seesmise harmoonia, võimaldab tunnetada loogilise mõttekäigu ilu ja elegantsust, soodustab geomeetriliste vormide tajumist.

1.6. Matemaatikakursuste õppesisu on orienteeritud kutse-, eri- ja ametialal tööle asumisele, teemade käsitlemisel on matemaatilisi mõisteid ja meetodeid tutvustav ning nende meetodite rakendusi illustreeriv iseloom. Teemade käsitus ja sügavus ei taotle üldkeskhariduse ulatust.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3.Õppe-eesmärgid

Matemaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- mõistab matemaatika olemust, otstarvet ja tähtsust inimtegevuses ning kultuuri arengus;
- omandab ainekavaga fikseeritud matemaatika teadmised ja meetodid ning oskab neid kasutada ülesannete lahendamisel;
- arendab loogilist mõtlemist, arutlusoskust ja ruumikujutlust;
- arendab oskust täpselt, lühidalt ja argumenteeritult väljendada koos matemaatiliste sümbolite kasutamisega;
- arendab endas valmidust matemaatiliste meetodite kasutamiseks erialaga seotud ülesannete lahendamisel;
- omandab matemaatikateadmisi ja -oskusi, mis võimaldavad teiste õppeainete õppimist ja õpingute jätkamist valitud erialal;
- õpib hindama oma matemaatilisi võimeid.

4.Õppetegevus

4.1.Õppetegevus on suunatud õpilase kui isiksuse mitmekülgssele arengule, mis arvestab tema individuaalseid iseärasusi ja võimeid, unustamata seejuures meeskonnatöö tähtsust ja kujundamise vajadust.

4.2.Õppetegevuses arvestatakse, et oluline on õpilase iseseisev töö. See tagab parema arusaamise aine, matemaatika tähtsusest teistes ainetes (erialaga seotud ülesanded) ja rollist praktikas.

4.3.Õpetaja ülesanneteks on toetada õpilase arengut, ainealaste teadmiste omandamist ja süvendamist, iseseisva töö oskuste kujunemist, õpitahte tugevnemist ja eneseusu suurenemist ning mõjutada väärtushinnanguid.

4.4.Nõutavate õpitulemuste saavutamiseks peaks õpetajal olema võimalus kasutada nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid ning viia osa ainetunde läbi arvutiklassis.

4.Reaalarvud, võrrandid ja võrratused (2 õn)

4.1. Õppesisu

4.1.1. REAALARVUD. Arvuhulgad N , Z ja Q , nende omadused. Irratsionaalarvud ja reaalarvud. Arvtelje erinevad piirkonnad. Arvu absoluutväärtus. Ratsionaalavaldiste lihtsustamine. Astme mõiste üldistamine: täisarvulise ja ratsionaalarvulise astendajaga aste. Arvu n -es juur. Tehted astmete ja võrdsete juurijatega juurtega.

4.1.2. VÖRRANDID JA VÖRRATUSED. Lineaar-, ruut- ja murdvõrrandid, nendeks taanduvad võrrandid. Valemite teisendamine ja muutujate avaldamine. Kahe tundmatuga lineaar- ja ruutvõrrandite süsteem. Lineaar-, ruut- ja murdvõrratused. Ühe tundmatuga lineaarvõrratuste süsteem. Tekstülesannete lahendamine.

4.2. Õpitulemused

4.2.1. Õpilane teab ja tunneb:

- ratsionaal-, irratsionaal- ja reaalarve;
- arvu astendamise ja juurimise tehteid;
- arvu absoluutväärtuse mõistet;
- mõisteid võrdus, võrrand, samasus ja võrratus;
- õppesisuga määratud võrrandite ja võrratuste liike;
- võrrandite ja võrratuste lubatavaid teisendusi;
- võrrandi ja võrratuse lahendite mõisteid.

4.2.2. Õpilane oskab:

- sooritada tehteid astmete ja juurtega, teisendades viimased murrulise astendajaga astmeteks;
- teisendada lihtsamaid ratsionaal- ja juuravaldisi;
- lahendada ühe muutujaga lineaar-, ruut- ja murdvõrrandeid;
- lahendada kahe tundmatuga lineaarvõrrandite ja lihtsamate ruutvõrrandite süsteeme;
- lahendada lineaar-, ruut- ja murdvõrratuseid;
- lahendada ühe tundmatuga lineaarvõrratuste süsteeme.

5. Trigonomeetria. Vektor tasandil (1 õn)

5.1. Õppesisu

5.1.1. TRIGONOMEETRIA. Nurga mõiste üldistamine, kraadi- ja radiaanmõõt. Ringjoone kaare pikkus, sektori pindala. Mistahes nurga trigonomeetrilised funktsioonid, nende väärtused mõnede nurkade korral. Trigonomeetrilised funktsioonid negatiivsest nurgast. Taandamisvalemid. Nurkade summa ja vahe trigonomeetrilised funktsioonid. Kahekordse nurga siinus, koosinus ja tangens. Kolmnurga pindala valemid ($S = 0,5ah$; $S = 0,5ab \sin C$). Siinus- ja koosinusteoreem. Kolmnurga lahendamine.

5.1.2. VEKTOR TASANDIL. Vektori mõiste ja liigid. Vektori koordinaadid. Vektorite liitmine, lahutamine ja arvuga korrutamine (geomeetriselt ja koordinaatkujul). Kahe vektori skalaarkorrutis. Nurk kahe vektori vahel. Kahe vektori ristseis ja kollineaarsus.

5.2. Õpitulemused

5.2.1. Õpilane teab ja tunneb:

- kraadi- ja radiaanmõõtu;
- mis tahes nurga trigonomeetriliste funktsioonide definitsioone;
- trigonomeetrilisi põhiseoseid;
- valemeid kahe nurga summa ja vahe ning kahekordse nurga siinuse, koosinuse ja tangensi jaoks;
- kolmnurga pindala valemeid;
- siinus- ja koosinusteoreemi;
- vektori mõistet ja tehteid vektoritega;
- vektori koordinaate;
- vektori ristseisu ja kollineaarsuse tunnust.

5.2.2. Õpilane oskab:

- teisendada trigonomeetrilisi avaldisi, kasutades õpitud valemeid;
- lahendada kolmnurki;
- arvutada kolmnurga, rööpküliku ja hulknurga pindala;
- arvutada ringjoone kaare pikkust ja sektori pindala;
- sooritada tehteid vektoritega nii geomeetriselt kui ka koordinaatkujul.

6. Joone võrrand. Jada. Funktsioonid I (1 õn)

6.1. Õppesisu

6.1.1. JOONE VÕRRAND. Joone võrrandi mõiste. Sirge võrrandi erikujud (tõusu ja algordinaadiga, kahe punktiga, punkti ja sihivektoriga). Sirge üldvõrrand. Kahe sirge vastastikused asendid tasandil. Nurk kahe sirge vahel. Ringjoone võrrand. Joonte lõikumisülesanne.

6.1.2. JADA. Arvjada mõiste, jada üldliige. Arvjada piirväärtus. Aritmeetiline jada. Geomeetiline jada. Hääbuv geomeetiline jada. Vastavad üldliikme ja summa valemid. Ringjoone pikkus ja ringi pindala piirväärtusena. Arv e .

6.1.3. FUNKTSIOONID I. Funktsiooni mõiste ja üldtähis. Funktsiooni määramis- ja muutumispiirkonnad. Funktsiooni esitusviisid. Paaris- ja paaritu funktsioon. Ruutfunktsioon. Naturaalarvulise astendajaga astmefunktsioonid ($y = x^{2n}$, $y = x^{2n-1}$). Funktsiooni nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonnad. Funktsiooni kasvamine ja kahanemine. Funktsiooni ekstreemumid.

6.1. Õpitulemused

6.1.1. Õpilane teab ja tunneb:

- joone võrrandi mõistet;

- sirget ja ringjoont ning nende võrrandeid;
- sirgete vastastikuseid asendeid tasandil;
- jada, aritmeetilise ja geomeetrilise jada mõisteid; nende üldliikme ja n esimese liikme summa valemeid;
- hääbuva geomeetrilise jada summa valemit;
- jada piirväärtuse olemust;
- funktsiooni üldtähist ja funktsiooni käigu uurimisega seonduvaid mõisteid;
- ainekavaga fikseeritud funktsioone ja nende omadusi.

6.1.2. Õpilane oskab:

- koostada sirge võrrandit, kui sirge on määratud tõusu ja algordinaadiga, kahe punktiga, punkti ja sihivektoriga;
- koostada ringjoone võrrandit;
- joonestada sirgeid ja ringjooni nende võrrandite järgi;
- leida kahe joone lõikepunkte;
- kasutada aritmeetilist ja geomeetrilist jada ülesannete lahendamisel;
- skitseerida ainekavaga fikseeritud funktsioonide graafikuid ja kirjeldada neid;
- kirjeldada graafikuga antud suvalist funktsiooni õpitud omaduste piires.

7. Piirväärtus ja tuletis. Hulktahukad ja pöördkehad (1 õn)

7.1. Õppesisu

7.1.1. PIIRVÄÄRTUS JA TULETIS. Funktsiooni piirväärtus ja pidevus. Funktsiooni piirväärtuse arvutamine lihtsamatel juhtudel. Hetkkiirus. Funktsiooni tuletis. Astmefunktsiooni tuletis. Funktsioonide summa, vahe, korrutise ja jagatise tuletised. Tuletiste leidmine. Joone puutuja tõus, puutuja võrrand. Funktsiooni kasvamine ja kahanemine. Funktsiooni ekstreemumid. Funktsiooni uurimise ülesande lihtsamad juhud.

7.1.2. HULKTAHUKAD JA PÖÖRDKEHAD. Hulktahukate liike. Korrapärase prisma ja püramiidi, nende täispindala ja ruumala. Silinder, koonus ja kera, nende täispindala ja ruumala. Ülesanded hulktahukate ja pöördkehade kohta.

7.2. Õpitulemused

7.2.1. Õpilane teab ja tunneb:

- funktsiooni piirväärtuse ja tuletise mõistet ning tuletise geomeetrilist ja füüsikalist tähendust;
- funktsiooni graafiku puutuja mõistet;
- funktsiooni kasvamise ja kahanemise tunnuseid;

funktsiooni ekstreemumkoha ja graafiku ekstreemumpunkti mõistet ning ekstreemumkoha leidmise eeskirja;

erinevate tahk- ja pöördkehade liike, nende täispindala ja ruumala arvutamise valemeid.

7.2.2. Õpilane oskab:

leida ainekavaga määratud funktsioonide ning nende summa, vahe, korrutise ja jagatise tuletisi;

leida funktsiooni nullkohti;

leida funktsiooni kasvamis- ja kahanemisvahemikke;

leida funktsiooni graafiku maksimum- ja miinimumpunkte;

uurida lihtsamaid funktsioone ja skitseerida nende graafikuid;

arvutada funktsiooni piirväärtust lihtsamatel juhtudel;

skitseerida ruumilisi kehi ja arvutada nende pindala ja ruumala;

rakendada trigonomeetria valemeid ruumigeomeetria ülesannete lahendamisel.

8. Funktsioonid II (1 õn)

8.1. Õppesisu

Negatiivse astendajaga astmefunktsioonid ($y = x^{-1}$, $y = x^{-2}$). Funktsiooni $y = .x$ ja $y = 3.x$. Reaalarvulise astendajaga aste. Eksponentfunktsioon ($y = ax$, $y = 10x$, $y = ex$) ja lihtsamad rakendused. Lihtsamad eksponentvõrrandid. Arvu logaritmi. Avaldiste logaritmine ja potentseerimine. Logaritmifunktsioon ($y = \log ax$, $y = \log x$, $y = \ln x$). Siinus-, koosinus- ja tangensfunktsioon, nende perioodilisus. Mõisted $\arcsin m$, $\arccos m$ ja $\arctan m$. Trigonomeetrilised põhivõrrandid.

8.2. Õpitulemused

8.2.1. Õpilane teab ja tunneb:

ainekavaga fikseeritud funktsioone, nende graafikuid ja peamisi omadusi;

reaalarvulise astendajaga astme mõistet;

arvu logaritmi ja selle omadusi;

trigonomeetriliste funktsioonide perioode.

8.2.2. Õpilane oskab:

skitseerida ainekavaga fikseeritud funktsioonide graafikuid ja kirjeldada neid;

logaritmid ja potentseerida lihtsamaid avaldisi;

lahendada lihtsamaid eksponentvõrrandeid ja trigonomeetrilisi põhivõrrandeid.

9. Matemaatika õpitulemused

Kutseõppeasutuse matemaatikaõppe kursused läbinud õpilane:

- oskab arvutada peast, kirjalikult ja taskuarvutiga ning kriitiliselt oma arvutustulemusi hinnata;
- oskab teisendada algebralisi avaldisi:
- oskab lahendada ainekavas toodud võrrandeid ja võrrandisüsteeme ning võrratusi ja võrratussüsteeme;
- oskab kasutada õpitud mõõtühikuid ja seoseid nende vahel;
- oskab lahendada kolmnurgaülesandeid;
- teab ainekavas toodud ruumilisi kehi, oskab neid joonisel kujutada ning arvutada nende pindala ja ruumala;
- tunneb ainekavas toodud trigonomeetrilisi seoseid ja oskab neid rakendada avaldiste lihtsustamisel;
- teab ainekavaga fikseeritud funktsioonide graafikuid;
- oskab kirjeldada graafikuna esitatud funktsiooni omadusi;
- saab aru defineerimise vajalikkusest ja oskab ainekavas toodud mõisteid selgitada;
- oskab kasutada arvutusvahendeid, käsiraamatuid, tabelleid;
- saab aru matemaatiliste sümbolite keeles väljendatud tekstist;
- oskab matemaatiliselt kirjeldada ülesannetes esitatud lihtsamaid probleeme ning neid lahendada;
- oskab prognoosida ja analüüsida lahendustulemusi;
- oskab kasutada matemaatilisi teadmisi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- saab aru matemaatika rollist tsivilisatsiooni arengus.

Selle mooduli läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- Lahendada kutsealases töös vajalikke liitmis-, lahutamise-, korrutamise- ja jagamisülesandeid.
- Lahendada protsentülesandeid ja kasutama ühikuid õigesti.
- Lahendada tavalisemaid autode ja masinate remondi alaseid matemaatilisi probleeme.
- Kasutama taskuarvutit ja arvutit autode ja masinate remondi alaste matemaatiliste ülesannete lahendamiseks.
- Mõistma autode ja masinate remondi alast statistikat, tabelleid ja graafilisi esitusi.
- Arvutama töös vajalikke mahtuvusi või pindalaid.
- Arvutama materjali- ja teeninduskulusid tehtavale tööle.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.

- Kirjalik test.
- Kirjalik lõputöö teemal “N töötajaga autoremonditöökoja palgafondi arvutamine”.

FÜÜSIKA AINEKAVA

Õppemaht (3 õn)/3 AP

Mooduli eesmärk:

Moodul võimaldab õpilasel:

- Omandada ettekujutus elektrilistest ja magnetilistest nähtustest ja nende vahelistest seostest.
- Saada ettekujutus elektriliste ja magnetiliste nähtuste praktilisest kasutamisest.
- Omandada teadmisi juhtide, pooljuhtide ja dielektrikute omadustest ja kasutamisest.
- Omandada teadmisi elektritehnoloogilistest seadmetest ja vooluringidest.
- Omandada teadmisi ja oskuseid praktilistest elektrimõõtmistest.
- Kasutada omandatud teadmisi edaspidises erialases töös.
- Luua baas edasisteks õpinguteks.
-

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3.1. Õppesisu

3.1.1. MEHAANILINE LIIKUMINE. Ühtlane sirgjooneline liikumine, ühtlaselt muutuv liikumine, taustsüsteem, liikumise suhtelisus, nihe, kiirus, kiirendus. Kehade vastastikmõju: mass, jõud, jõu liigid, liikumishulk-impulss, Newtoni esimene seadus, Newtoni teine seadus, Newtoni kolmas seadus, gravitatsiooniseadus, impulsi jäävuse seadus, reaktiivliikumine. Mehaaniline töö, mehaaniline energia, mehaanilise energia jäävuse seadus. Mehaanilise energia miinimumprintsip.

3.1.2. PERIOODILISED LIIKUMISED. Ringliikumine: tiirlemis- ja pöörlemisperiood, joonkiirus, nurkkiirus, kesktõmbejõud, kesktõmbekiirendus. Võnkumine: periood, sagedus, hälve, amplituud. Laine: ristlaine, pikilaine, lainepikkus, laine levimise kiirus, lainete levimisel esinevad nähtused.

4.2. Õpitulemused

4.2.1. Õpilane teab:

- liikumisi kirjeldavaid suurusi ja nendevahelisi seoseid;
- Newtoni seadusi ja gravitatsiooniseadust;
- impulsi jäävuse seadust ja mehaanilise energia muundumisi;
- ringjoonelise liikumist ja võnkumist iseloomustavaid parameetreid.

4.2.2. Õpilane oskab:

- leida liikumist iseloomustavaid parameetreid (l, s, v, a, t);
- lugeda ja koostada nihke, kiiruse ja kiirenduse ajast sõltuvuse graafikuid;
- teisendada ühikuid SI süsteemi;
- iseloomustada kehale mõjuvaid jõude;
- lahendada lihtsamaid ülesandeid töö ja võimsuse leidmiseks;
- kasutada energia jäävuse seadust ülesannete lahendamisel;
- leida perioodi ja sagedust ringliikumisel ning võnkumistel.

5. Elektromagnetism

5.1. Õppesisu

5.1.1. ELEKTRILINE VASTASTIKMÕJU. Elektrilaeng, elektrilaengu jäävuse seadus, Coulomb'i seadus, elektriväli: elektrivälja tugevus, potentsiaal, pinge.

5.1.2. ELEKTRIVOOL. Voolutugevus, elektritakistus, takistid, vooluallikad. Vooluring: Ohmi seadus vooluringi osa ja koguvooluringi kohta, jada- ja rööpühenduse seadused. Elektrivoolu töö ja võimsus.

5.1.3. MAGNETVÄLI. Magnetväli, magnetinduktsioon, Ampere'i seadus Lorentzi jõud. Elektromagnetiline induktsioon. Vahelduvvool. Eneseinduktsioon.

5.1.4. ELEKTROMAGNETVÕNKUMINE. Elektromagnetlainete skaala: lainete liigid, energia ja levimise kiirus.

5.1.5. VALGUS. Valgus kui elektromagnetlaine: lainepikkus, sagedus. Valguse peegeldumine. Valguslainete koherentsus, interferents ja difraktsioon. Valguse murdamine, murdamisnäitaja. Valguse dispersioon, spekter. Valguse energia: footoni energia ja sageduse seos. Fotoefekt.

5.2. Õpitulemused

5.2.1. Õpilane teab:

- Coulomb'i seadust;
- elektriliste parameetrite vahelisi seoseid ja ühikuid;
- elektrivoolu toimete rakendusi;
- magnetvälja suuna määramise reegleid;

- vahelduvvoolu saamise ja kasutamise võimalusi;
- elektromagnetlainete skaalat (sageduse, energia ja lainepikkuse järgi);
- valguse levimise kiirust, sagedust ja lainepikkust;
- valguse levimisel esinevaid nähtusi.

5.2.2. Õpilane oskab:

- koostada lihtsamat vooluringi;
- mõõta voolutugevust ja pinget;
- lahendada ülesandeid vooluringi ja tema osade kohta;
- määrata püsिमagnet ja vooluga juhtme magnetvälja suunda;
- määrata vooluga juhtmele magnetväljas mõjuva jõu suunda;
- määrata induktsioonvoolu suunda;
- tuua näiteid elektromagnetkiirgustest, -lainetest;
- konstrueerida langevale kiirele vastavat peegeldunud ja murdunud kiirt kahe keskkonna piiril;
- selgitada valge valguse dispersiooni klaasprismas.

6. Materia vormid: aine ja väli

6.1. Õppesisu

6.1.1. AINE OLEKUD. Aine makroparameetrid ja nende mõõtmine. Aine agregaatolek ja selle muutumine, soojushulk. Gaas, aine mikroparameetrid, ideaalse gaasi olekuvõrrand. Isoprotsessid. Gaasi töö. Soojusmasin, soojusmasina kasutegur. Vedelik: pindpinevus, märgamine. Tahkis: liigid, omadused. Ülekandenähtused aines.

6.1.2. AINE STRUKTUUR. Aatomifüüsika: Bohri aatomimudel: energianivoo, Bohri postulaadid. Valguse kiirgumine ja neeldumine: spektrid. Kaasaegne aatomimudel. Tuumafüüsika: prooton, neutron, laenguarv, massiarv, keemiline element, isotoop, radioaktiivsus, poolestusaeg. Tuumajõud. Tuumaprotsessid: tuumade lõhustumine, tuumade süntees, tuumaenergeetika, tuumapomm, kiirguskaitse.

6.1.3. AINE UNIVERSUMIS. Päikesesüsteem: planeet, planeedi kaaslane, asteroid, komeet, meteor. Tähed, galaktikad ja nende süsteemid. Universumi teke ja evolutsioon.

6.2. Õpitulemused

6.2.1. Õpilane teab:

- aine makroparameetrid ja nende mõõtmise ühikuid;
- aine agregaatolekute iseloomustusi;
- olekumuutusi ja selleks vajalikke tingimusi;

- Bohri aatomimudelit;
- radioaktiivsete kiirguste liike ja nende eest kaitsvaid materjale;
- planeetide, asteroidide, komeetide ja meteoride vahelisi erinevusi;
- aine esinemise vorme ja vastastikmõjusid Universumis.

6.2.2. Õpilane oskab:

- väljendada temperatuuri erinevates skaalades;
- leida isoprotsesside ülesannetes rõhku, ruumala või temperatuuri;
- lahendada lihtsamaid ülesandeid soojusliku tasakaalu võrrandi kohta;
- kirjeldada aatomi ehitust;
- kirjutada lihtsamaid tuumareaktsioone;
- kirjeldada ainet Universumis;
- kirjeldada Päikesesüsteemi ja planeetide liikumisi.

7.Füüsika õpitulemused

7.1.Kutseõppeasutuse füüsikaõppe kursused läbinud õpilane teab:

- füüsikaliste nähtuste iseloomulikke tunnuseid, nähtuste ilmumise põhjusi-tingimusi, seost teiste nähtustega, nähtuste kasutamist praktikas;
- füüsikalisi suurusi; suuruste seoseid teiste füüsikaliste suurustega; mõõtühikuid;
- seaduste või seaduspärasuste sõnastust, seadust väljendavat valemit, graafikut ja seaduse rakendatavust;
- füüsikateooria põhilisi järeldusi, nende universaalsust ja rakendatavust;
- mõõteriistade, mehhanismide otstarvet, töötamispõhimõtet ja ohutusnõudeid;
- keskkonna- ja energiasäästu vajalikkust;

7.2.Kutseõppeasutuse füüsikaõppe kursused läbinud õpilane oskab:

- vaadelda nähtusi füüsika seisukohalt;
- kasutada mõisteid, seadusi ja teooriaid loodus- ja tehnikanähtuste seletamisel;
- lahendada arvutus- ja graafilisi ülesandeid, kasutades õpitud seadusi ja valemeid;
- leida infot teatmeteostest ja füüsikaliste suuruste tabelitest-graafikutelt;
- kasutada mõõteriistu; teisendada mõõtmistulemusi SI süsteemi;
- töödelda mõõtmistulemusi ja teha nende põhjal järeldusi;
- lahendada probleemülesandeid ainekava mahus;
- rakendada füüsikateadmisi erialas ja igapäevaelus.

Selle mooduli läbimisel õpilane teab:

- peamisi elektrilisi ja magnetilisi nähtusi ja nende praktilist kasutamist;
- elektrotehnikas kasutatavaid termineid ja definitsioone;
- elektriliste ahelate põhielemente ja nende graafilisi tähiseid;
- transformaatorite ja enamlevinud elektrimasinate üldehitust ja kasutamist;
- biosfääri kaitse valdkondi;

Selle mooduli läbimisel õpilane oskab:

- lugeda ja koostada lihtsate elektriahelate skeeme;
- teostada elektriahelate lihtsaid arvutusi;
- valida mõõtmisteks vajalikke mõõteriistu;
- järgida ohutusreegleid praktiliste tööde teostamisel;
- läbi viia lihtsamaid elektrimõõtmisi;
- valida õigeid toiteallikaid ja kaitseseadmeid.

Hindamine:

- Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis.
- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Arvestuslik hindamine.
- Kokkuvõttev hindamine.

KEEMIA

1. Üldalused

1.1. Keemia aineõpetuse kohustuslik maht on 2 õppenädalat:

- üldine ja anorgaaniline keemia (1 õn);
- orgaaniline keemia (1 õn);

1.2. Ainekavas esitatud kursusteks jaotus ja teemade järjestus ei ole kohustuslik. Õppematerjali täpse jaotuse ja teemade järjestuse otsustab õpetaja kooli ainekava koostamisel, arvestades kooli suundumusi, keemia integratsiooni teiste loodusteadustega ning õpilaste teadmiste taset. Põhimaterjali juurde kuuluvad lahutamatu osana arvutusülesanded ning näit- ja õpilaskatsed. Teemade käsitus ja sügavus ei taotle üldkeskhariduse ulatust.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Keemiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- omandab alused nüüdisaegse tervikliku loodusteadusliku maailmapildi kujunemiseks;
- laiendab ja süvendab põhikoolis omandatud teadmisi ja arusaamu keemia põhilistest mõistetest ja seaduspärasustest;
- mõistab sügavamalt keemiliste protsesside olemust ning nende tähtsust looduses, ühiskonnas ja argielus;
- õpib rakendama omandatud teadmisi ja arusaamu probleemide lahendamisel uudes olukorras, töökeskkonnas ja praktilises elus;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid keemiateabe hankimiseks;
- arendab oma loogilise mõtlemise võimet, analüüsi- ning järelduste tegemise oskust;
- oskab säästlikult ja ohutult kasutada keemilisi reaktiive nii keemialaboris kui ka argielus;
- õpib arusaamise ja vastutustundega suhtuma oma tegevuse võimalikesse tagajärgedesse;
- mõistab keemia seost nüüdisaegse tehnoloogiaga ja keskkonnaprobleemidega, keemia integratsiooni teiste loodusteadustega;
- oskab näha ja väärtustada protsessidevahelist tasakaalu looduses ja ühiskonnas, mõista selle säilitamise vajalikkust.

4.Õppetegevus

4.1.Kutseõppeasutuses tugineb keemia õppimine ja õpetamine põhikoolis õpitule. Taotletakse õpilaste keemia-alase ja üldise loodusteadusliku maailmapildi avardamist; käsitletakse keemilisi objekte ning nähtusi sügavamalt ja süsteemsemalt. Õppetegevuses pööratakse suuremat tähelepanu seoste loomisele nähtuste ja seaduspärasuste vahel, õpitakse tuntud seaduspärasusi uudsetes olukordades rakendama ja seostama omandatavas erialas õpitavaga. Õppetegevus on suunatud õpilaste mõtlemisvõime arendamisele.

4.2.Suurt tähelepanu tuleks pöörata õpilaste iseseisva töö oskuste arendamisele. Seetõttu kasutatakse õpilaste iseseisval töö põhinevaid õppemeetodeid – arutlusi, probleemsituatsioonide lahendamist, referaatide ja uurimustööde koostamist. Rõhutades keemia seoseid teiste loodusteadustega, seoseid looduses (sh inimeses endas) toimuvate protsessidega, samuti inimese suhteid looduslike ja tehismaterjalidega, õpitakse mitmekesisest teavet analüüsima ning sünteesima, õpitu põhjal järeldusi tegema, andma selle alusel põhjendatud hinnanguid, langetama kompetentseid ja eetilisi otsuseid. Informatsiooni iseseisev otsimine erinevatest teabeallikatest arendab kriitilist mõtlemist ja oma seisukoha kujunemist.

4.3.Orgaanilise keemia teljeks on kaasaegse struktuuriteooria ning orgaaniliste ühendite reaktsioonide üldistatud käsitlus (elektroonne käsitlus vabade radikaalide, elektrofiilide ja nukleofiilide tasandil). See vähendab oluliselt tuima päheõppimist ning võimaldab nähtustest sisuliselt aru saada ja väheste põhieelduste alusel paljusid asjaolusid iseseisvalt tuletada. Seetõttu peaks õppetegevuses materjali traditsiooniline esitamine ja reprodutseerimine jääma tagaplaanile ning põhiliseks muutuma struktuuride ja molekulimudelite vaatlemine, uurimine, konstrueerimine ning ülesannete ja probleemide lahendamine ja analüüs.

4.4.Väga oluliseks tuleb pidada näitkatsete ja laboratoorsete tööde tegemist. Need peavad olema õpilastele mõistetavad ning teenima õpetamise põhieesmärkide saavutamist.

4.5.Arvutusülesannete lahendamisel pööratakse tähelepanu eelkõige ülesannete sisu ja lahenduskäigu mõistmisele ning tulemuste analüüsile, mitte rutiinsele tüüpülesannete matemaatiliste algoritmide äraõppimisele.

4.6.Nõutavate õpitulemuste saavutamiseks peaks õpetajal olema võimalus kasutada nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid ning viia osa ainetunde läbi arvutiklassis.

Keemia ainekava (2 õn)

5.Üldine ja anorgaaniline keemia

5.1. Õppesisu

5.1.1. ANORGAANILISTE ÜHENDITE PÕHIKLASSID. Oksiidid, happed, alused ja soolad, nende nomenklatuur, keemilised omadused.

5.1.3. ARVUTUSED REAKTSIOONIVÕRRANDITE ALUSEL. Arvutused reaktsioonivõrrandite järgi, lahuse koostise arvutused.

5.1.4. KEEMILISE REAKTSIOONI KIIRUS JA TASAKAAL. ELEKTROLÜÜTIDE LAHUSED. Keemilise reaktsiooni kiirus, pöörduv ja pöördumatu reaktsioon, keemiline tasakaal. Elektrolüüdid ja mitteelektrolüüdid. Elektrolüütiline dissotsiatsioon, tugevad ja nõrgad elektrolüüdid. Lahuse pH.

5.1.5. METALLID, NENDE TÄHTSAMAD OMADUSED. Metallide üldised füüsilised omadused, metallide keemilised omadused (reageerimine mittemetallidega, veega, lahjendatud hapetega, soolalahustega). Metallühendid, nende levik looduses. Metallide korrosioon ja korrosioonitõrje. Keskkonna saastumine raskmetalliühenditega, selle ohtlikkus.

5.1.6. MITTEMETALLID JA NENDE TÄHTSAMAD ÜHENDID.

Mittemetallide võrdlev iseloomustus (aatomite ehitus, füüsilised omadused). Allotroopia. Lühiülevaade tähtsamatest mittemetallidest ja nende ühenditest (halogeenid, väävel, lämmastik, fosfor, räni). Mittemetallilised elemendid looduses. Mittemetallide ühenditega seotud keskkonnaprobleemid.

6.2. Õpitulemused

6.2.1. Õpilane teab:

mõisteid: oksiid, hape, happeline oksiid, aluseline oksiid, amfoteerne oksiid, alus, hüdroksiid, leelis, sool, protsent, saagis, kadu, reaktsiooni kiirus, katalüsaator, keemiline tasakaal, elektrolüüt, mitteelektrolüüt, elektrolüütiline dissotsiatsioon, tugev elektrolüüt, nõrk elektrolüüt, pH, leelismetallid, leelismuldmetallid, füüsilised omadused, keemilised omadused, sulam, maak, korrosioon,

allotroopia;

keemilise reaktsiooni olulisi tunnuseid.

6.2.2. Õpilane oskab:

selgitada

- hapete liigitamist vesiniku aatomite arvu, hapnikusisalduse ja tugevuse järgi, hüdroksiidide liigitamist lahustuvuse järgi, soolade liigitamist koostise ja lahustuvuse järgi;
- võrrandi kordajate kasutamist ülesannete lahendamisel;
- reaktsiooni kiirendavaid tegureid (temperatuur, kontsentratsioon, rõhk, peenestatus, katalüsaator);
- keemilise tasakaalu olemust;

- lahuse pH-d;
- metalli korrosiooni olemust ja selle vältimise viise;
- mittemetallide füüsikalisi omadusi;
- allotroopia põhjusi;
- happevihmade teket ja nende mõju loodusele, mineraalvähete liigkasutamise tagajärgi;
- lämmastiku- ja süsinikuringet looduses;

□□lahendada probleemülesandeid järgmistel teemadel:

- oksiidide, hüdroksiidide, hapete ja soolade nimetamine ning valemite koostamine;
- anorgaaniliste ainete liigitamine aineklassidesse;
- reaktsioonivõrrandite koostamine anorgaaniliste ainete keemiliste omaduste kohta, arvestades reaktsiooni toimumise tingimusi (molekulaarsel kujul);
- metallide aktiivsuse võrdlemine, võrrandite koostamine suvalise metalli keemiliste omaduste kohta (reageerimine mittemetallide, veega, lahjendatud hapetega, soola lahustega), osates kasutada pingerida ja otsustada reaktsiooni toimumise üle;
- ainete liigitamine tugevateks ja nõrkadeks elektrolüütideks;
- arvutused võrrandi järgi (moolides, massiühikutes), saagise ja kao arvestamine;
- lahuse koostise arvutamine massiprotsendi alusel;
- elementide oksüdatsiooniastme määramine ühendites;
- võrrandite koostamine mittemetallide ja ammoniaagi keemiliste omaduste kohta.

7.Orgaaniline keemia

7.1.Õppesisu

7.1.1.SISSEJUHATUS. ALKAANID. Süsiniku aatomi ehitus ja valentsmudelid. Süsinikuahel, isomeeria, struktuurivalemid, nomenklatuur. Alkaanide keemilised omadused (asendusreaktsioonid, oksüdeerumine). Alkaanid olmes ja tehnikas. Halogeenaalkaanid. Alküülamiinide struktuur ja omadused. Amiin kui alus.

7.1.2.POLAARSE ÜKSIKSIDEMEGA SÜSINIKÜHENDID (ALKOHOLID). Alkoholide struktuur ja omadused. Funktsionaalrühm. Struktuuri- ja asendiisomeeria. Alkohol kui hape. Eetrite määratlemine.

7.1.3.MITTEPOLAARSE KORDSE SIDEMEGA SÜSINIKÜHENDID (ALKEENID, ALKÜÜNID, AREENID). Küllastumatus mõiste. Alkeenid, alküünid, areenid. Aromaatsus. Areenide asendusreaktsioonid. Fenoolid. Aromaatsete ühendite keskkonnaohtlikkus. Polümeerid.

7.1.4.KARBONÜÜLÜHENDID JA KARBOKSÜÜLÜHENDID. Aldehüüdide struktuur. Aldehüüdide redoksomadused. Sahhariidide mõiste ja liigitus, bioloogiline tähtsus. Karboksüülhapete struktuur, omadused ja liigid. Funktsionaalderivaadid, estrid ja amiidid. Estrite hüdroolüüs. Rasvad, nende bioloogiline tähtsus. Aminohapped.

7.2.Õpitulemused

7.2.1.Õpilane teab:

mõisteid: alkaan, radikaal, funktsionaalne rühm, isomeeria, aminorühm, amiin, hüdroksüülrühm, alkohol, funktsionaalne rühm, alkoholaat, eeter, alkeenid, alküünid, kaksikside, kolmikside, küllastunud ühend, küllastumata ühend, hüdraatimine, hüdrogeenimine, polümeer, karbonüülrühm, karbonüülühend, aldehüüdrühm, aldehüüd, sahhariid, monosahhariid, oligosahhariid, polüsahhariid, karboksüülrühm, karboksüülhape, ester, rasv, aminohape;

teab struktuuri ja omaduste vastavust.

7.2.2.Õpilane oskab:

selgitada

- orgaaniliste ainete eripära võrreldes anorgaaniliste ainetega;
 - alkaanide rea liikme omaduste sõltuvust struktuurist;
 - orgaaniliste ainete nomenklatuuri põhireegleid;
 - halogenoalkaanide kasutusalasid;
 - funktsionaalse rühma mõistet, selle määravat osa alkoholide omadustele;
 - alkoholide nomenklatuurireegleid;
 - alkoholide kasutusalasid (meditsiin, parfümeeria, kütused) ja toimet organismile;
 - küllastumata ühendite struktuuri iseärasusi, nomenklatuurireeglite rakendamise põhimõtteid;
 - liitumis- ja polümerisatsioonireaktsioonide olemust;
 - polümeeride keemia põhimõisteid;
 - karbonüülühendite mõistet ja nomenklatuurireegleid;
 - aldehüüdide omadusi;
 - sahhariidide mõistet ja osa eluslooduses;
 - karboksüülhapete, estrite ja aminohapete nomenklatuurireegleid;
 - etaanhappe keemilisi omadusi;
 - rasvade füüsikalisi omadusi, bioloogilist tähtsust;
 - aminohapete tähtsust valkude tekkimisel;
- lahendada probleemülesandeid järgmistel teemadel:
- alkaanide struktuurivalemite kirjutamine ja mudelite konstrueerimine;

- amiinide struktuurvalemite koostamine;
- alkoholide rea 10 esimese liikme struktuurvalemite kirjutamine;
- reaktsioonivõrrandite kirjutamine alkoholide keemiliste omaduste (reageerimine happena, dehüdraatimine, põlemine) kohta;
- valemi põhjal ühendi aineklassi kuuluvuse üle otsustamine;
- karboksüülhapetele ja aldehüüdidele struktuurvalemist lähtuvalt nimetuste andmine;
- valemi põhjal karboksüülhapete, estrite ja aminohapete äratundmine.

8.Keemia koondõpitulemused

Kutseõppeasutuse keemiaõppe kursused läbinud õpilane:

- oskab iseloomustada lihtainete ja keemiliste ühendite omadusi, lähtudes vastavate keemiliste elementide asukohast perioodilisustabelis ning koostada tüüpühendite (oksiidid, vesinikuühendid, happed, hüdroksiidid) valemiteid;
- teab keemilise reaktsiooni olulisi tunnuseid ja oskab neid seletada;
- mõistab, et keemilised reaktsioonid ei tarvitse alati kulgeda lõpuni, vaid võib kujuneda tasakaal vastassuunaliste reaktsioonide vahel, oskab iseloomustada välistegurite mõju keemilisele tasakaalule;
- tunneb põhilisi reaktsiooni kiirust mõjutavaid tegureid ja keemilise reaktsiooni kiirendamise võimalusi;
- oskab koostada võrrandeid anorgaaniliste ainete põhiklasside keemiliste omaduste kohta, otsustada reaktsiooni toimumise üle;
- oskab eristada elektrolüüte ja mitteelektrolüüte, iseloomustada nende tugevust;
- oskab hinnata lahuse keskkonda (happe, aluse, oksiidi või soola korral);
- oskab lahendada arvutusülesandeid: massiprotsendi arvutused (ka lahuste lahjendamisel ja segamisel), moolarvutused, arvutused reaktsioonivõrrandite alusel (arvestades saagist, kadu);
- oskab kujutada molekuli struktuuri (klassikaline ja lihtsustatud struktuurvalem);
- tunneb orgaaniliste ainete funktsionaalseid rühmi ning struktuuriühikuid (alkaanid, halogeeniühendid, alkoholid, eetrid, amiinid, alkeenid, alküünid, aldehüüdid, karboksüülhapped, estrid);
- oskab õpitud aineklasside raamides anda nimetusi IUPACi nomenklatuuri järgi ning konstrueerida nimetuste alusel ainete struktuurivalemeid;
- mõistab ja oskab selgitada orgaaniliste ainete osa eluslooduses, tööstuses ja olmes;
- oskab selgitada olmes rakendatavate koolis õpitud ainete keemilist olemust, võimalikku keskkonnaohtlikkust ja toksilisust;

- oskab leida informatsiooni ainete ja materjalide omaduste, saamise ja kasutamise kohta;
- on tuttav Eesti maavarade, keemiatööstuse ja keskkonnaprobleemidega.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Referaat.
- Rühmatöö.
- Uurimustöö iseseisva tööna.

AJALUGU

Õppemaht 3õn/3 AP

1. Üldalused

1.1. Ajaloo aineõpetuse kohustuslik maht on kolm õppenädalat:

* Eesti ajalugu muinasajast kuni 19. sajandi lõpuni (1 õn);

* XX sajandi ajalugu (1 õn);

* Maailmaajalugu (1 õn)

1.2. Kutseõppeasutuse ajalooõpetuses võetakse arvesse, et põhikoolis õpitakse maailma (eelkõige Euroopa) ja Eesti ajalugu vanimast ajast tänapäevani.

1.3. Ajalooõpetuses on kronoloogiline, poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideede dimensioon.

1.4. Õppekava üks põhinõudeid on õpilase arendamine. Valmis teadmiste vahendamine on asjakohane ülevaateteemade puhul. Peamine on aga õppimine, kus õpilane peab õpikuteksti, ajalehe või ajakirja artikli, algallika või muu materjali põhjal looma endale ise ajaloopildi, tegema järeldusi, väljendama oma arvamust ühe või teise ajaloosündmuse või nähtuse kohta. Ajaloo probleemide lahendamise käigus tekivad uued oskused, rikastub väärtussüsteem, kujuneb rahvuslik ja kultuuriline identiteet, sallivus, pooldav suhtumine demokraatlikesse väärtustesse, avardub õpilase isiklik maailm.

1.5. Taolisest põhimõttest lähtuva õpetuse puhul ei saa ajaloo õppimine koolis olla entsüklopeediline, vaid eksemplaarne, s.o ajaloomaterjaliga tutvutakse valikuliselt. Sealjuures tuleb vältida eksemplaarse lähenemise suurimat puudust ajaloolise aja mõiste hülgamist ja realiseerida kronoloogiline dimensioon kronoloogilis-temaatilise printsiibina. Sel puhul saab rääkida ajalooteadmisesest kui protsessist, mitte kui lihtsalt faktikogust. Mitmekesiste ülesannete lahendamise käigus arenevad õpioskused, ajalooline mõtlemine, kujutlusvõime, rikastub ajalooteadvus.

1.6. Ajaloo õpetamisel rakendatakse orienteeruvat ja detailset käsitlust. Orienteeruva käsitlusega avatakse ajalooliste seoste süsteem, asetatakse sündmused põhilisse kronoloogilisse struktuuri ning tehakse üldistusi. Detailselt vaadeldakse mõningaid olulisemaid sündmusi selles struktuuris.

1.7. Tähtis on silla loomine mineviku ja kaasaja ajaloosündmuste ja –nähtuste vahel, arusaama kujundamine, et minevikku pöördumata on raske mõista tänapäeva, näiteks kriisikollete olemust, samuti paljusid Eesti ajalooa seotud probleeme. Ajalooallikatega töötades otsitakse kõigepealt vastuseid küsimustele *kes, mis, millal, kuidas*, seejärel jõutakse järk-järgult küsimuseni

mispärast. Õpilased kogevad, kui keeruline on otsustada ühe või teise sündmuse põhjuste üle. Seetõttu on väga oluline selgitada mõisteid *põhjus-tagajärg, sarnasus- erinevus, muutus-järjepidevus*.

1.8. Ajaloo mõistmise seisukohalt on tähtis kujundada võimet asetada end kellegi teise olukorda, vaadelda maailma kellegi teise seisukohast lähtudes. Ajalootundides peaks õpilastele tutvustatama ka erinevaid ajalookäsitusi ühtki neist peale surumata. Õpilastes peab kujundama kriitilist suhtumist erinevatesse mõtteviisidesse. Otstarbekas on võrrelda ajaloosündmuste ja -nähtuste käsitlemist erinevates õpikutes ja raamatutes. See aitab mõista, et ajaloo kirjutamine on ikka sõltunud ajast ja ajaloolaste seisukohtadest.

1.9. Ajaloopilt, mida igaüks endaga kaasas kannab, ei kujune üksnes koolis. Ajaloopildi kujunemisele aitavad kaasa ekskursioonid ja õppekäigud ning kokkupuude ajaloo- ja ilukirjandusega, teatri- ja filmikunstiga, inimeste ja paikadega. Selle kogemuse ühendamisel koolis õpituga kujunebki õpilasel järk-järgult välja ainult temale omane ajaloopilt.

1.10. Ajaloo õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärgiks on saada ülevaade ajalooõpetuse eesmärkide saavutamisest, õpilase individuaalsest arengust, ja kasutada saadud teavet õppeprotsessi tulemuslikumaks kavandamiseks.

1.11. Kutseõppeasutuses hinnatakse analüüsimise ning seoste leidmise ja loomise oskust; kronoloogia tundmist, muutustele ja järjepidevusele hinnangu andmist; oskust analüüsida suhteid ja seoseid inimeste, sündmuste ja muutuste vahel ühiskonnas; oskust analüüsida ja hinnata erinevaid seisukohti ja tõlgendusi seoses vastavate ajalooperioodidega; allikatele hinnangu andmise, võrdlemise ja kokkuvõtivate järelduste tegemise ning iseseisvale põhjendatud järeldusele jõudmise oskust; loogilise ülesehitusega, analüüsiva, konkreetsetele näidetele tugineva, isiklikku hinnangut sisaldava arutluse kirjutamise oskust.

1.12. Arutluse hindamisel tuleb arvestada teemast arusaamist ja selle avamist; töö loogilist ülesehitust (sissejuhatus, teemaarendus ja kokkuvõte); oma seisukoha esitamist ja selle põhjendamist konkreetsete näidetega; seoste loomise ja järelduste tegemise oskust. Hindeskaala valib õpetaja vastavalt ülesande keerukusele.

1.13. Allikaülesandeid hinnatakse lähtuvalt vastuse kvaliteedist (lihtsast loendamisest kuni analüüsini). Allikaülesande hindamisel on aluseks järgmised tasemed:

- (rahuldav): teksti alusel loendi või seisukoha esitamine ja kirjeldamine;
- (hea): iseloomustamine ja võrdlemine;
- (väga hea): analüüs, isiklik hinnang ning selle põhjendamine.

1.1.4. Üksikfaktide tundmisele tuleb eelistada olulisemate ajaloosündmuste ja nähtuste analüüsi nõudvaid ülesandeid, ajalooõpetusega kujundatud oskusi. Projektülesande ja iseseisvate

uurimustööde hindamisel tuleb jälgida ka töö valmimise protsessi (probleemi püstitamine, andmete kogumine, selekteerimine, analüüsimine, töö vormistamine, klassis ettekandmine), mitte ainult lõpptulemust. Hindamisprotsessis on oluline õpilase enesehinnang ja selle arenemine, mis tõstab vastutust õppimise suhtes. Hindamine peab olema paindlik, arvestama õpilase individuaalsust, erinevaid kursusi ja nende raskusastet.

1.15. Kokkuvõttev hinne peab kujunema erinevate osaoskuste hindamisest (näiteks: eneseväljendus- ja analüüsi oskus, materjali reprodutseerimine, arutluste kirjutamine, töö allikmaterjaliga jne).

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Ajaloo õpetusega taotletakse, et õpilane

- suhestab ennast kodukoha, isamaa, Euroopa ja maailmaga;
- oskab tõlgendada, hinnata, talletada ja edastada ajalooalast teavet;
- mõistab ja hindab kaasaja sündmusi maailmas ajaloolises taustsüsteemis;
- mõistab tänapäeva Eesti ühiskonna probleeme, tunneb end vastutavana nende lahendamisel;
- oskab analüüsida ja hinnata ajaloosündmusi ja -protsesse;
- oskab leida tõendusmaterjali ajalooallikast ja otsustada selle usaldusväärsuse üle.

4. Õppetegevus

4.1. Kutseõppeasutuses vaadeldakse Eesti ja XX sajandi ajalugu teise kontsentrina. Eesti ajaloo kursuses on oluline käsitleda vastaval ajaperioodil Läänemeremaade mõjutusi paralleelselt Eestis toimunuga.

3.2. Kutseõppeasutuses peab ajalooõpetus olema probleemikeskne, et vältida pelgalt põhikoolis õpitu kordamist. Õppetegevustes kasutatakse erinevaid võtteid (nt vestlus, diskussioon, õpetaja jutustus, töö allikmaterjaliga, rolli- ja otsustumäng, referaatide ja uurimistööde koostamine, arutluste kirjutamine, jne). Õppetegevustes suunatakse arutluse ja analüüsi kaudu seoste loomisele ja järelduste tegemisele, isikliku suhtumise kujundamisele ja sellele argumenteeritud põhjenduste leidmisele. Kriitilise mõtlemise kujundamiseks on soovitatav käsitleda õppematerjale, mis annavad ajaloosündmusele hinnangu erinevast seisukohast lähtuvalt. Tähelepanuta ei tohi jätta informatsiooni leidmise ja kriitilise hindamise oskust. Väga oluline on

probleemsituatsioonide loomine, mis arendavad õpilaste ajaloolist mõtlemist, empaatiavõimet ja iseseisvate otsustuste tegemise oskust.

5. Õppesisu

5.1. Eesti ajalugu muinasajast kuni 19. sajandi lõpuni

5.1.1.MUINASAEG. Muinasaja periodiseerimine. Suhted naaberrahvastega. Muinasusund ja ristiusu levik. Ühiskondlik-poliitiline ja majanduslik olukord Läänemeresmaades 13. sajandi algul. Muistne vabadusvõitlus.

5.1.2.VANA-LIIVIMAA. Vana-Liivimaa riigid. Jüriöö ülestõus. Eesti rahvastik ja majandusolud 14.– 16. sajandil. Katoliku kirik Eestis. Reformatsioon Liivimaal. Liivi sõda ja selle tagajärjed.

5.1.3.ROOTSI AEG. Eesti Rootsi ajal. Kirik ja vaimuelu. Põhjasõda.

4.4.VENE AEG. Eesti pärast Põhjasõda. Balti erikord. Pärisorjuse kaotamine. Majanduslik areng. Elu-olu ja kultuur.

5.1.4.RAHVUSLIK LIKUMINE. Ärkamisaeg Eestis, selle tähtsus. Venestusaja reformid. Majanduslik ja poliitiline areng 19. ja 20. sajandi vahetusel. Professionaalse kultuuri kujunemine.

5.2. XX sajandi ajalugu.

5.2.1.MAAILM XX SAJANDI ALGUL. Rahvusvahelised suhted XX sajandi algul. Euroopa suurriigid. Maailmamajandus. Elu-olu ja kultuur. Eesti Venemaa koosseisus.

5.2.2.ESIMENE MAAILMASÕDA. Esimene maailmasõda Venemaal ja Eestis. Eesti iseseisvumine. Vabadussõda.

5.2.3.MAAILM SÕDADEVAHELISEL AJAJÄRGUL. Rahvusvahelised suhted. Majandus. Elu-olu ja kultuur. Demokraatia ja diktatuurid. Eesti Vabariik.

5.2.4.TEINE MAAILMASÕDA. Maailm Teise maailmasõja eelõhtul. Eesti 1939-1940. Sõjategevus Teise maailmasõja ajal. Teise maailmasõja tagajärjed.

5.2.5.MAAILM PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA. Külma sõda. Lääne tööstusriigid. Kommunistlikud riigid. Kolmas maailm. Eesti NSV.

5.2.6.MAAILM XX SAJANDI LÕPUL. Kommunistliku süsteemi lagunemine. Eesti taasiseseisvumine. Elu-olu ja kultuur.

6. Õpitulemused

Õpilane:

- oskab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadelda maailma nende pilgu läbi;
- oskab analüüsida lähiajaloo probleeme;

- oskab leida, selekteerida, refereerida, analüüsida ja hinnata erinevaid ajalooallikaid ja seisukohti;
- oskab analüüsida massimeedia informatsiooni;
- oskab esitada informatsiooni läbitöötamise tulemused suuliselt, visuaalselt,
- kirjalikult; koostada teese ja uurimusi, kirjutada ajalooteemalisi arutlusi, osaleda ajalooalastes diskussioonides, töötada kaardiga;
- tunneb Eesti ajalugu ja selle seoseid Euroopa ja maailma ajalooga;
- mõistab ühiskonnas toimunud muutusi, arengu järjepidevust ajaloo vältel.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Referaat.
- Rühmatöö.
- Uurimustöö iseseisva tööna.

GEOGRAAFIA

Aine õppemaht 1õn/1 AP

1. Üldalused

1.1. Geograafia aineõpetuse kohustuslik maht on 1 õppenädal.

1.2. Tallinna Tööstushariduskeskus õpetab geograafiat suuremas mahus ning valib kaheõppenädalase (80 tundi) ainekava. Geograafia õpetamisega kutseõppeasutuses süvendatakse õpilaste arusaamist nii looduses kui ka ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest levikust ning vastastikutest seostest.

1.3. Tulenevalt geograafia üldistavast ja süsteemsest iseloomust on geograafiaõpetus tihedalt seotud paljude õppeainetega ja eeldab nende ainete vahelist tihedat koostööd. Ühiskonnageograafia kursus toetub majandusõpetusele ning seostub tihedalt ajaloo-, ja ühiskonnaõpetusega, üldmaateaduse õpetamisel on põhirõhk keskkonnaproblemaatikal, mis eeldab põhjalikke eelteadmisi füüsikast, keemiast ja bioloogiast. Geograafia võimaldab teiste loodus- ja sotsiaalainetega võrreldes seoste ja seaduspärasuste paremat mõistmist üle üksikainete piiride, andes õpilastele tervikliku ja süsteemse maailmapildi koos ruumisuhete käsitlemisega.

1.4. Geograafia ainekava on üles ehitatud temaatilisel printsiibil, mis tähendab, et käsitletakse vaid kõige olulisemaid looduses ja ühiskonnas toimuvaid nähtusi ja protsesse ning nendevahelisi seoseid, mida illustreeritakse konkreetsete ja kõige ilmekamate näidetega maailma erinevatest piirkondadest.

1.5. Geograafia on väga tihedalt seotud igapäevaeluga. Igapäevastest maailma ja kodumaa sündmustest arusaamine eeldab geograafilist määratlemist – koha fikseerimist, kus midagi toimub.

1.6. Maailma looduse ja rahvastiku teemade käsitlemine on aluseks mõistvale ja tolerantsele suhtumisele teiste maade ja rahvaste kultuuri ja traditsioonidesse. Geograafiaõpetusega rõhutatakse inimese ja looduse vahelistest seostest arusaamist ning süvendatakse õpilaste keskkonnavalaseid teadmisi kohalikul ja globaalsel tasandil, mis loovad aluse jätkusuutliku arengu idee omaksvõtmisele.

1.7. Nüüdisaegne geograafiaõpetus annab ettekujutuse paljudel elualadel järjest olulisemaks muutuva kohateabe (geoinfosüsteemide) vajalikkusest, esitamiskiividest ja laialdastest rakendusvõimalustest.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3.Õppe-eesmärgid

Geograafiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- saab aru looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning nendevahelistest seostest;
- oskab hinnata inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes;
- on teadlik kohalikest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonnaprobleemidest;
- väärtustab jätkusuutliku arengu vajadust;
- saab aru maailmamajanduse kui süsteemi talitlemisest ja teab Eesti kohta selles;
- oskab kasutada kaarte, pilte, diagramme, et hankida, töödelda ja väljendada ruumiliselt esitatud teavet;
- oskab leida geograafia-alast informatsiooni erinevatest allikatest ning kasutada kaasaegseid infotehnoloogia võimalusi teabe hankimiseks, korrastamiseks ja esitamiseks;
- oskab informatsiooni kriitiliselt hinnata ja oma seisukohta põhjendada.

4.Õppetegevus

Arvestades põhikoolis omandatud teadmisi ja oskusi, peaks kutseõppeasutuses geograafia õpetamisel rohkem kasutama õpilaste iseseisval tööl põhinevaid õppemeetodeid: arutlust, diskussioone, rolli- ja otsustusmänge, probleemülesannete lahendamist, referaatide ja uurimistööde koostamist jne. Informatsiooni iseseisev otsimine ja erinevate teabeallikate kasutamine, nende võrdlemine ja analüüs arendab kriitilist mõtlemist ja oma seisukoha kujunemist. Õppetegevus peaks olema suunatud arutluse ja analüüsi kaudu seoste loomisele ja järelduste tegemisele, isikliku suhtumise kujundamisele ja sellele argumenteeritud põhjenduste leidmisele. Väga oluline on probleemsituatsioonide loomine, mis arendaks õpilaste iseseisvat mõtlemist ja otsuste tegemise oskust.

Geograafia ainekava (2 õn)

5.Üldmaateadus

5.1.Õppesisu

5.1.1.KAASAEKSED UURIMISMEETODID GEOGRAAFIAS. Arvutikaardid. Andmete graafilised esitusviisid. Geoinfosüsteemid ja nende rakendused. Koha määramise meetodid ja nende rakendused.

5.1.2. MAA KUI SÜSTEEM. Maa sfäärid kui süsteemid: litosfäär, pedosfäär, hüdrofäär, atmosfäär, biosfäär. Aine ja energiaringed Maa süsteemides.

5.1.3. LITOSFÄÄR. Litosfääri koostis. Laamtektoonika. Kivimite ringe. Erinevate kivimite ja maakide kasutusvõimalused. Kaevanduste mõju keskkonnale. Vulkanism ja selle tagajärjed. Ohu vähendamine ja vältimine. Maavärinad ja nende tagajärjed. Maavärinate tugevuse mõõtmine. Ohu vähendamine ja vältimine. Maalihked. Gravitatsiooni, vee ja seismilisuse osa maalihetes.

5.1.4. PEDOSFÄÄR. Murenemine. Mulla tekkeprotsessid ja mullaprofiilid. Mulla hävimine vee ja tuule erosiooni tõttu. Muld kui ressurss. Muldade kaitse.

5.1.5. ATMOSFÄÄR. Atmosfääri koostis ja ehitus. Kiirgusbilanss. Õhutsirkulatsioon. Tsüklonid ja antitsüklonid. Tormid. Õhuniiskus ja sademed. Inimtegevuse mõju atmosfääri koostisele ja selle tagajärjed: sudu, happvihmad, osooniaugud, kasvahooneefekt. Õhu saastumine, seire ja rahvusvahelised lepped.

5.1.6. HÜDROSFÄÄR. Veeringe Maal. Siseveed. Jõgede veerežiim ja äravool. Kliima mõju äravoolule. Üleujutused ja nende kahjustused. Põhjavesi, selle kujunemine, filtratsioon. Pinna- ja põhjavee kasutamine ja kaitse. Vee liikumine maailmameres. Meretaseme kõikumised. Rannikute erosioon. Tormikahjustused, üleujutused. Ookeanide reostumine ja kaitse.

5.1.7. MAA SÜSTEEMIDE VAHELISED SEOSSED. Inimtegevuse ja Maa süsteemide vastasmõju. Keskkonnamuutused ja seire. Keskkonnatehnoloogia.

6. Ühiskonnageograafia

5.1. Õppesisu

6.1.1. KAASAEGSE MAAILMA POLIITILINE KAART. Riikide arengutaseme näitajad. Kõrgeltarenenud Põhja riigid ja Lõuna arengumaad.

6.1.2. MAAILMA RAHVASTIK JA RAHVASTIKUPROTSESSID. Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastikupoliitika. Ränded, nende põhjused. Rahvastiku paiknemine. Linnastumine. Linnastumise kulg maailmas. Suurlinnade keskkonnaprobleemid.

6.1.3. KAASAEGSED MUUTUSED MAAILMAMAJANDUSES. Majanduse üldine struktuur ja selle arengud. Üleminek kõrgtehnoloogilisele tootmisele. Majanduse globaliseerumine. Rahvusvahelised firmad ja majandusorganisatsioonid.

6.1.4. ENERGIAMAJANDUS. Kaasaegse energiamajanduse struktuur. Alternatiivenergia kasutusvõimalused. Nafta ja maagaasi tootmine, transport ja töötlemine. Tahkete kütuste kaevandamine ja kasutamine. Fossiilsete kütuste kasutamisega kaasnevad keskkonnaprobleemid. Elektroenergeetika.

6.1.6.PÕLLUMAJANDUS. Põllumajanduse looduslikud arengueeldused. Põllumajandusliku tootmise vormid ja nende levik maailmas. Peamiste põllumajandussaaduste tootmise, töötlemise ja kaubanduse geograafia. Põllumajandusega kaasnevad keskkonnaprobleemid. Maailma rahvastiku toitlustamise probleemid.

6.1.7.MASINATÖÖSTUS. Masinatööstuse jagunemine vanadeks, uuteks ja uusimateks harudeks. Vanade masinaehituse harude paigutuse põhijooned. Fordistlik tootmiskorraldus uutes harudes ja selle mõju masinatööstuse globaliseerumisele. Uute ja uusimate harude paigutuse põhijooned.

6.1.8.TRANSPORT JA SIDE. Transpordiliigid ja vedude järgud. Logistika. Regioonide veendus. Rahvusvahelised veeteenused. Side ja infosüsteemid.

6.1.9.TEENUSED. Teenuste osatähtsuse kasv. Teenuste struktuur: äri-, sotsiaal- ja turismiteenused. Turism ja selle geograafia..

6.1.10 Üks 6 tunnine valikteema vastavalt kutsehariduse suunale.

7.2.Õpitulemused (2 õn)

7.2.1.Õpilane teab:

- erinevaid asukoha määramise meetodeid;
- Maa sfääre;
- litosfääri koostist;
- erineva tekkega kivimeid ja nende kasutamise võimalusi;
- vulkaanide tekkepõhjusi;
- maavärinate tekkepõhjusi;
- maavärinate tugevuse hindamise meetodeid;
- mulla hävimist mõjutavaid tegureid;
- merede ja ookeanide reostusallikaid;
- atmosfääri koostist ja ehitust;
- erinevaid sademete tekkepõhjusi ja tingimusi;
- riikide arengutaseme iseloomustavaid näitajaid;
- riikide liigitust nende arengutaseme alusel;
- maailma rahvaarvu kiire kasvu põhjusi;
- rahvusvaheliste rännete põhjusi ja peamisi suundasid;
- rahvastiku paiknemist mõjutavaid tegureid;
- üldjoontes linnastumisprotsessi kulgu arenenud ja arengumaades;
- rahvusvahelisi firmasid;

- rahvusvahelisi majandusorganisatsioone;
- kaasaegses maailmamajanduse arengutendentse;
- erinevaid energiavarasid, nende liigitamis- ja kasutamisevõimalusi;
- erinevate energiaressursside kasutamise eelisi ja puudusi;
- masinatööstuse jagunemist vanadeks, uuteks ja uusimateks harudeks;
- masinatööstuse erinevate harude paigutuse põhijooni;
- põllumajanduse arengut mõjutavaid looduslikke ja majanduslikke tegureid kõrgelt arenenud riikides ja arengumaades;
- peamisi põllumajandusliku tootmise vorme;
- põllumajandusega seotud keskkonnaprobleeme;
- erinevaid transpordiliike;
- peamisi kaubanduslikke veosuundi ja veoteenuseid;
- äri, sotsiaal- ja turismiteenuseid.

7.2.2. Õpilane saab aru:

- Maa sfääride vahelistest vastasmõjudest;
- laamade liikumise teooriast;
- kivimite ringest;
- gravitatsiooni, vee ja seismilisuse osast maalihetes;
- füüsilise ja keemilise murenemise protsessist ja seosest mulla kujunemise ja arenguga;
- erinevatest mullatekkeprotsessidest;
- muldade kaitse vajalikkusest;
- kiirgusbilansi olemusest;
- üldise õhuringluse olemusest ja mõjust maailma erinevate piirkondade kliimale;
- tsüklonite ja antitsüklonite mõjust ilmastikule;
- inimtegevuse mõjust atmosfääri koostisele ja selle tagajärgedest;
- loodusliku veeringe olemusest ja sellega seotud looduslikest protsessidest;
- veeolude ajalistest muutustest;
- põhjavee kujunemisest ja filtratsioonist;
- vee liikumisest maailmameres ja sellega seotud looduslikest protsessidest;
- Maa süsteemide ja inimese vastasmõjust;
- demograafilise ülemineku teooriast;
- rahvastikupoliitika erinevusest arenenud ja arengumaades;
- globaliseerumise olemuset;
- rahvusvaheliste firmade osast maailmamajanduses;

- rahvusvaheliste majandusorganisatsioonide mõjust maailmamajandusele;
- kaasaegse maailma energiamajandusest;
- transpordi arengust ja selle mõjust teistele majandusharudele;
- side ja infosüsteemide tähtsusest kaasaegses maailmamajanduses;
- looduse ja ühiskonna vastasmõjudest kohalikul, regionaalsel ja globaalsel tasandil ja säästliku arengu vajadusest;
- teenuste osatähtsuse kasvust kaasaegses majanduses ja seotusest teiste majandusharudega.

7.2.3. Õpilane oskab:

- kasutada tava- ja arvutikaarte informatsiooni otsimiseks, seoste analüüsiks ja üldistuste tegemiseks;
- tuua näiteid geoinfosüsteemide rakendusvõimalustest;
- määrata erinevaid meetodeid kasutades asukohta;
- analüüsida kaevandustegevusega kaasnevaid sotsiaalseid- ja keskkonnaprobleeme;
- analüüsida mulla hävimise võimalikkust maailma erinevates piirkondades;
- hinnata mulla kaitse vajalikkust ja tuua näiteid mulla kaitsmise võimalustest;
- analüüsida sudu, happevihmade, osooniaukude ja kasvuhoooneefekti mõju inimesele, majandustegevusele ja keskkonnale;
- analüüsida kliima mõju äravoolule, veedefitsiidi ja üleujutuste võimalikku mõju ja majanduslikke kahjusid;
- hinnata vee ja veekogude tähtsust inimese elus ja majanduslikus tegevuses;
- analüüsida maailmamere reostumise mõju inimesele, majandustegevusele ja keskkonnale.
- hinnata maailmamere kaitse vajalikkust;
- tuua näiteid Maa süsteemide vahelistest seostest;
- hinnata keskkonnamuutuste mõju inimtegevusele ja keskkonnaseire vajalikkust;
- näidata kaardil kõiki Euroopa riike ja maailma suuremaid riike;
- iseloomustada kaartide ja statistiliste andmete abil riike ja võrrelda neid arengutaseme alusel;
- võrrelda temaatiliste kaartide ja statistiliste andmete abil rahvaarvu muutusi erinevates regioonides ja analüüsida muutuste põhjusi;
- iseloomustada kaardi abil rahvastiku paiknemist mõnes etteantud piirkonnas ja selgitada taolise paiknemise põhjusi;
- analüüsida suuremate rännetega kaasnevaid probleeme nii lähte- kui siirdemaale;
- näidata kaardil maailma suuremaid linnu ja linnastuid;
- tuua näiteid ülelinnastumisega kaasnevatest sotsiaalsetest- ja keskkonnaprobleemidest;

- tuua näiteid globaliseerumise mõjust arenenud ja arengumaadele;
- analüüsida muutusi maailma energiamajanduses;
- näidata kaardil maailma suuremaid energiavarade leiukohti ja töötlemispiirkondi;
- analüüsida ja hinnata alternatiivenergia kasutamise võimalusi maailma erinevates regioonides;
- hinnata energia kokkuhoiu vajadust ja võimalusi;
- iseloomustada temaatiliste kaartide abil põllumajanduse looduslike arengueeldusi maailma erinevates piirkondades ja võrrelda erinevate piirkondade põllumajandust;
- analüüsida erinevate veendusliikide eeliseid ja puudusi;
- võrrelda temaatiliste kaartide abil erinevate regioonide veondust;
- kasutada kaarte ja kaasaegseid infotehnoloogia võimalusi (arvutikaardid, internet, CD jne) teabe hankimiseks, korrastamiseks ja esitamiseks;
- analüüsida tabeleid, graafikuid ja diagramme ning teha järeldusi neil esitatud nähtuste arengusuundadest;
- rakendada geograafiaalaseid teadmisi ökoloogia- ja demograafiaalastes ning poliitilistes diskussioonides;
- kasutada geograafiaalaseid teadmisi igapäevaelus ja tulevikukavade tegemisel.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Referaat.
- Rühmatöö.
- Uurimustöö iseseisva tööna.

BIOLOOGIA

1. Üldalused

1.1. Bioloogia aineõpetuse kohustuslik maht on 2 õppenädalat/2 AP.

1.2. Bioloogial on oluline koht õpilaste loodusteadusliku maailmapildi kujunemises. Bioloogia õppimise kaudu kujunevad õpilastel looduslased ja teised elutähtsad pädevused, omandatakse püsivad positiivsed hoiakud kõige elava suhtes, väärtustatakse säästvat ja vastutustundlikku eluviisi. Areneb igapäevase eluga seonduvate bioloogiaprobleemide lahendamise ja kompetentsete otsuste tegemise oskus, mis ühtlasi suurendab õpilaste toimetulekut looduslikus ja sotsiaalses keskkonnas. Bioloogias omandatud teadmised, oskused ja hoiakud integreerituna teistes õppeainetes omandatuga on aluseks sisemiselt motiveeritud elukestvatele õppimisele.

1.3. Bioloogia õpetuslikeks eesmärkideks on eluslooduse, organismide mitmekesisuse, nende ehituse ja talitluse, pärilikkuse, evolutsiooni ja ökoloogia ning elukeskkonna kaitse põhiprintsiipidest ülevaate saamine. Bioloogia õpetamisega kutseõppeasutuses süvendatakse põhikoolis omandatud teadmisi, oskusi ja vilumusi. Taotletakse õpilaste loodusteadusliku maailmapildi avardumist, mis tugineb senisest enam bioloogia haruteaduste põhilistele teooriatele, üldistele seaduspärasustele ja nende rakenduslikele aspektidele.

1.4. Õppeprotsess lähtub õpilase kui isiksuse individuaalsetest iseärasustest ja tema võimete mitmekülgsest arendamisest. Kujundatakse positiivset hoiakut bioloogia kui loodusteaduse ja kultuurinähtuse suhtes, mis muuhulgas väljendub teadlikult vastutustundlikus ja säästvas suhtumises oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamises igapäevases elusesinevate probleemsituatsioonide lahendamisel.

1.5. Õppeprotsess on õpilasekeskne. Õppeprotsessis pööratakse suurt tähelepanu õpilaste sisemise õpimotivatsiooni kujunemisele. Aktiivõppe põhimõtteid järgiva õppetegevuse üheks rõhuasetuseks on teadusliku meetodi omandamine ning selle rakendamine looduslikust ja sotsiaalsest keskkonnast tulenevate probleemide lahendamisel. Õpilased saavad ülevaate kaasaja bioloogia põhilistest saavutustest, seaduspärasustest ja teooriatest ning tulevikusuundumustest. Õppeprotsessi käigus omandatakse erinevate, sh elektrooniliste teabeallikate kasutamise ja nendes leiduva informatsiooni tõepärasuse hindamise oskus. Kõige sellega kujundatakse õpilaste bioloogiaalaseid teadmisi ja -oskusi, mis võimaldavad neil loodusnähtusi kirjeldada, selgitada ja prognoosida.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3.Õppe-eesmärgid

Bioloogiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- omandab tervikliku loodusteadusliku maailmapildi;
- saab aru bioloogia osast loodusteadustes, selle üldisest ja erilisest tähendusest;
- omandab positiivse hoiaku bioloogia kui loodusteaduse ja kultuurinähtuse suhtes;
- oskab hinnata elusloodusega seonduvaid eetilisi, moraalseid ja esteetilisi aspekte;
- saab aru eluslooduse mitmekesisuse vormidest ja nende säilitamise tähtsusest;
- teab loodus- ja keskkonnakaitse põhimõtteid ja probleeme;
- tunneb austust eluslooduse vastu ja suhtub vastutustundlikult looduskeskkonda;
- väärtustab bioloogilist mitmekesisust;
- omandab teaduslikud uurimusmeetodid lihtsamate loodusteaduslike probleemide lahendamiseks;
- süvendab teadmisi bioloogia põhiteooriatest ja üldistest seaduspärasustest ning saab aru nende rakenduslikest väärtustest;
- seostab bioloogias omandatud teadmisi igapäevaeluga;
- kasutab bioloogiaalase info hankimiseks ja võrdlemiseks erinevaid teabeallikaid ning oskab hinnata nende tõepärasust;
- mõistab seoseid looduslike ja ühiskondlike protsesside vahel;
- orienteerub bioloogiaalaseid teadmisi ja oskusi nõudvates elukutsetes.

4.Õppetegevus

4.1.Õppetegevus on aktiivõppe põhimõtteid järgiva rõhuasetusega. Õpilaste sisemise õpimotivatsiooni tõstmiseks kasutatakse mitmekesiseid aktiivõppe meetodeid, vorme ja võtteid: probleem- ja projektõpet, rollimänge, diskussioone, dispuute, ajurünnakuid, mõistekaartide koostamist, õppekäike, -ekskursioone jne. Arvestaval kohal on referaatide ja suuliste ning stendiettekannete koostamine.

4.2.Õppeprotsessis pööratakse tähelepanu õpilaste mõtlemisvõime arendamisele. Selleks kombineeritakse oskuslikult tunnimetoodikaid, kasutatakse mitmekülgseid teadmiste kontrolli meetodeid. Klassi-, rühma- ja individuaaltöö käigus õpitakse tekstides, piltidel, joonistel ja graafikutel esitatud informatsiooni analüüsima, sünteesima ning argumenteeritud hinnanguid andma. Õpilased õpivad hinnangute andmisel ja otsuste langetamisel arvestama kaasaja teaduse seisukohti, normatiivdokumente, majanduslikke kaalutlusi, aga ka moraali ja eetika seisukohti.

4.3.Õpilaste teoreetilised teadmised kinnistuvad õpilasekeskses individualiseeritud õppetegevuses. Õpilased omandavad iseseisva töö oskused teabeallikatega ning suudavad hinnata nendes esitatud teabe tõepärasust, kasutades seejuures infotehnoloogiahendaid.

4.4.Bioloogiateadmiste omandamisel on oluline koht praktilistel, sh uurimuslikel töödel, mille käigus õpilased omandavad probleemide püstitamise, hüpoteeside formuleerimise ja katsete või vaatluste planeerimise ning nende läbiviimise oskused. Õpilased omandavad praktiliste tööde käigus bioloogias ja teistes loodusteadustes kasutatavaid uurimismeetodeid, neid rakendatakse vaatluste ja eksperimentide läbiviimisel, arvestades seejuures ohutustehnika nõudeid. Õpitakse sõnastama teaduslikke bioloogiaprobleeme, nende alusel püstitama hüpoteese, planeerima realselt teostatavaid praktilisi töid. Tähtsal kohal on uurimistöö vormistamise, analüüsimise, järelduste tegemise ning töö kirjaliku ja suulise esitamise oskus. 3.5.Bioloogia õpetamisel pööratakse tähelepanu nüüdisaja bioloogiateaduse põhitulemustele ning arengusuundadele. Olulisel kohal on nende rakendusteaduslikud väljundid igapäevases elus. Koos sellega antakse õpilastele võimalikult terviklik pilt kaasaja bioloogia haruteadustest ning nende seostest teiste loodusteadustega.

5.Bioloogia ainekava (2 õn)

I Osa

5.1.Õppesisu

5.1.2.ELU OLEMUS. Elu tunnused. Eluslooduse põhilised organiseerituse tasemed. Loodusteaduslik uurimismeetod.

5.1.2.ORGANISMIDE KEEMILINE KOOSTIS. Organismide keemiline koostis. Peamised anorgaanilised ja orgaanilised ained organismides.

5.1.3.RAKK. Rakuteooria põhiseisukohad. Loomaraku ehitus ja talitus, selle erinevused bakterija taimerakust. Ainu- ja hulkraksus.

5.1.4.ORGANISMIDE AINE- JA ENERGIAVAHAETUS. Organismide aine- ja energiavahetuse põhijooned. Fotosüntees ja selle tähtsus. Organismide varustamine energiaga.

5.1.5.ORGANISMIDE PALJUNEMINE JA ARENG Rakkude jagunemine: mitoos ja meioos. Organismide suguline ja mittesuguline paljunemine. Loomade ja taimede paljunemise ja arengu eripära. Inimese sugurakkude areng, viljastumine, embrüonaalne ja sünnijärgne areng.

5.1.6.PÄRILIKKUS. Molekulaarbioloogilised põhiprotsessid: replikatsioon, transkriptsioon ja translatsioon. Mendeli seadused. Geneetika ülesanded. Inimesel esinevad geneetilised puuded. Pärilik ja mittepärilik muutlikkus. Viiruste mitmekesisus ja tähtsus.

5.2.Õpitulemused

5.2.1.Õpilane teab:

- peamisi elu tunnuseid;
- eluslooduse peamisi organiseerituse tasemeid;
- teadusliku meetodi põhietappe;
- organismides enamlevinud keemilisi elemente;
- organismides enam esinevaid anorgaanilisi aineid;
- vee põhilisi funktsioone organismides;
- organismides leiduvate peamist orgaaniliste ainete (sahhariidide, lipiidide, valkude, ja nukleiinhapete) üldist ehitust ja tähtsust;
- loomaraku peamisi organelle ja nende funktsioone;
- kromosoomide ehitust ja tähtsust;
- taime- ja bakteriraku eripära võrreldes loomarakuga;
- ainu- ja hulkraksete organismide näiteid;
- auto- ja heterotroofsete organismide näiteid;
- raku metabolismi põhietappe ja nende vahelisi seoseid;
- ATP molekuli tähtsust;
- rakus toimuva glükoosi lagundamise tulemust;
- fotosünteesi toimumise tingimusi, tulemust ja tähtsust;
- organismide paljunemise erinevaid viise;
- sugulise ja mittesugulise paljunemise erinevust ja tähtsust;
- vegetatiivse paljunemise näiteid;
- mitoosi faase, tulemust ja tähtsust;
- meioosi toimumise eesmärgi, tulemust ja tähtsust;
- inimese ovo- ja spermatogeneesi iseärasusi;
- menstruaaltsükliga kaasnevaid muutusi naise organismis;
- põhilisi rasestumisvastaseid meetodeid ja vahendeid;
- inimese looteliste väärarengute tekkepõhjust.
- replikatsiooni, transkriptsiooni ja translatsiooni tulemust ja nendevahelisi seoseid;
- geneetilise koodi olemust;
- valgu sünteesis osalevaid komponente ja tulemust;
- Mendeli seadusi ja nende statistilist olemust;
- inimese soo määramise geneetilist aluseid;
- inimesel esinevaid enamlevinud geneetilisi puudeid;

päriliku ja mittepäriliku muutlikkuse erinevaid tekkepõhjusti, avaldumise vorme ja bioloogilist tähtsust;

inimese pärilikkuse uurimise enamlevinud meetodeid;

viiruste mitmekesisust ja nende osa eluslooduses.

5.2.2. Õpilane saab aru:

elu tunnuste kompleksusest;

eluslooduse uurimise erinevatest tasemetest;

loodusteaduslikust uurimismeetodist;

vee bioloogilisest tähtsusest;

valkude erilisest rollist organismis;

DNA ja RNA ülesannetest;

erinevate rakkude ehituse ja talitluse vastastikusest kooskõlast;

rakkude mitmekesisuse põhjustest;

päristuumse raku peamiste organellide ehituse ja talitluse omavahelistest seostest;

raku elutegevuse terviklikkusest;

taimeraku peamistest erinevustest võrreldes loomarakuga;

eel- ja päristuumse raku erinevustest;

bakterite osast looduses;

organismi aine- ja energiavahetuse terviklikkusest;

auto- ja heterotroofide aine- ja energiavahetuse põhilistest erinevustest;

ATP osast organismi aine- ja energiavahetuses;

rakkudes toimuva glükoosi lagundamise tähtsusest;

fotosünteesi kulgemise tingimustest ja tulemustest;

fotosünteesi tähtsusest looduses;

erinevate organismide energiaga varustamise viisidest;

sugulise ja mittesugulise paljunemise erinevustest;

rakkude jagunemise põhilistest seaduspärasustest;

mitoosi ja meioosi erinevustest ja nende bioloogilisest tähtsusest;

menstruaaltsükli ja munaraku arengu vahelistest seostest;

rasestumise vältimise võimalustest ja nendega kaasnevatest riskidest;

inimese sünnijärgses arengus toimuvatest muutustest;

organismi genotüübi ja fenotüübi omavahelistest seostest;

transkriptsiooni ja translatsiooni osast pärilikkuse avaldumises;

geneetilise koodi põhiomadustest;

- valgus sünteesi toimumise üldpõhimõtetest;
- Mendeli seaduste olemusest ja nende rakendamise võimalustest;
- inimese geneetiliste puuete põhilistest tekkemehhanismidest;
- päriliku ja mittepäriliku muutlikkuse erinevustest;
- pärilikkuse ja keskkonna osast inimese tunnuste kujunemisel;
- viiruste erinevustest võrreldes elusorganismidega;
- viiruste bioloogilisest tähtsusest.

5.2.3. Õpilane oskab:

- kirjeldada erinevate organismide elutunnuseid;
- seostada bioloogia teadusharusid uurimisobjektidega;
- selgitada organismis enamesinevate keemiliste elementide funktsioone;
- tuua näiteid erinevate valkude funktsioonidest;
- eristada joonisel DNA ja RNA molekuli;
- seostada loomaraku erinevaid tüüpe nende ülesannetega;
- kirjeldada loomaraku peamisi struktuure ja nende ülesandeid;
- võrrelda taimerakku loomarakuga;
- eristada joonisel taime- ja loomarakku ning eel- ja päristuumset rakku;
- vaadelda rakke valgusmikroskoobiga ja eristada olulisemaid rakustruktuure;
- võrrelda auto- ja heterotroofsete organismide aine- ja energiavahetust;
- kirjeldada ATP moodustumist glükoosi lagundamisel;
- selgitada fotosünteesi kulgemise tingimusi ja tulemust;
- tuua sünteesi- ja lagundamisprotsesside näiteid ja seostada neid energeetiliste muutustega;
- selgitada, milleks erinevad organismid vajavad energiat;
- tuua sugulise ja mittesugulise paljunemise näiteid taime- ja loomariigist;
- kirjeldada mitoosi faase, tulemust ja tähtsust;
- selgitada meioosi tulemust ja tähtsust;
- vaadelda rakke valgusmikroskoobiga ja eristada erinevaid mitoosifaase;
- kirjeldada menstruaaltsükli ja rasedumisest hoidumise meetodeid;
- selgitada, millest sõltub organismide eluiga;
- kirjeldada replikatsiooni ja transkriptsiooni kulgemist;
- rakendada geneetilise koodi tabelit valgus aminohappelise järjestuse määramisel;
- kirjeldada valgusünteesi üldist kulgu;
- selgitada Mendeli seaduste sisu;
- lahendada geneetika ülesandeid monohübriidsest ristamisest;

- selgitada inimese soo määramise mehhanisme;
- selgitada pärilikkuse ja muutlikkuse tähtsust eluslooduses;
- tuua päriliku ja mittepäriliku muutlikkuse näiteid taime- ja loomariigist;
- tuua viiruste ja viirushaiguste näiteid;
- selgitada viirushaiguste levikut ja profülaktika võimalusi.

6. Bioloogia II osa

6.1. Õppesisu

6.1.1. RAKENDUSBIOLOOGIA. Bioloogia seos teiste teadustega. Erinevate organismide biotehnoloogilisi rakendusi. Biotehnoloogia ja sellega kaasnevad probleemid. Geenitehnoloogia, selle arengusuunad. Bioloogia osa meditsiinis.

6.1.2. INIMENE. Inimorganismi üldiseloomustus. Inimese põhilised elutalitlused, nende neuraalne ja humoraalne regulatsioon. Kõrgem närvitalitus.

6.1.3. ORGANISMIDE KOOSEKSISTEERIMINE. Peamised ökoloogilised tegurid. Organismidevahelised suhted. Populatsioon. Ökosüsteemi struktuur ja iseloomustus. Biosfääri iseloomustus. Bioloogiline mitmekesisus. Keskkonnakaitse regionaal- ja globaalprobleemid. Looduskaitse ja keskkonnapoliitika.

6.1.4. EVOLUTSIOON. Elu päritolu ja esialgne areng. Elu areng Maal. Evolutsiooni tõendid. Evolutsiooni geneetilised alused. Looduslik valik. Mikro- ja makroevolutsioonilised protsessid. Inimese evolutsioon.

6.2. Õpitulemused

6.2.1. Õpilane teab:

- bioloogia seoseid teiste teadustega;
- rakendusbioloogia tegevusvaldkondi;
- biotehnoloogia rakendusvõimalusi;
- geenitehnoloogia arengusuundi;
- geneetika osatähtsust meditsiinis;
- inimese elundkondade üldist ehitust ja nende ülesandeid;
- inimorganismi talitluste neuraalse ja humoraalse regulatsiooni põhimõtet;
- humoraalses regulatsioonis osalevaid hormone;
- kesknärvisüsteemi ehitust ja talitlust;
- kõrgema närvitalitluse eripära;
- inimese sisekeskkonna stabiilsuse tagamise printsiipe;

- ökoloogia seost loodus- ja keskkonnakaitsega;
- peamisi ökoloogiliste tegurite rühmi ning nende mõju organismidele;
- organismide omavahelisi põhilisi suhteid;
- ökosüsteemide struktuuri;
- bioloogilise mitmekesisuse määratlust;
- globaalseid ja regionaalseid keskkonnaprobleeme;
- säästva arengu põhimõtteid;
- majanduse, tarbimise ja keskkonnaseisundi seoseid;
- looduskaitse tegevusvaldkondi;
- Eesti keskkonnapoliitika põhiseisukohti;
- elu päritolu hüpoteese;
- evolutsiooni toimumise tõendeid;
- päriliku muutlikkuse osa evolutsioonis;
- liigitekke mehhanisme;
- loodusliku valiku osa evolutsioonis;
- mikroevolutsioonilisi muutusi ja nende tulemusi;
- makroevolutsiooni põhisuundumusi;
- inimese võimalikke eellasi;
- tõendeid, mis viitavad inimese päritolule loomariigist.

5.2.2. Õpilane saab aru:

- rakendusbioloogia kohast bioloogiateadustes;
- rakendusbioloogia tähtsusest;
- biotehnoloogia osast tööstuses ja põllumajanduses;
- geenitehnoloogia tegevusvaldkondadest, arengusuundadest ja nende praktilisest tähtsusest;
- geenitehnoloogiliste lahendustega kaasnevatest probleemidest;
- bioloogia osatähtsusest meditsiinis;
- inimese elundkondade ülesannetest;
- elundkondade talitluste neuraalse regulatsiooni põhimõtetest;
- neuraalse regulatsiooni seosest kesknärvisüsteemiga;
- tingitud ja tingimatute refleksi olemusest;
- organismi talitluste humoraalse regulatsiooni üldisest toimemehhanismist;
- hormoonide osast organismi elutegevuse regulatsioonis;
- inimese püsiva sisekeskkonna terviklikkusest;
- tervislike eluviiside järgimise tähtsusest;

- ökoloogia kohast bioloogiateadustes;
- ökoloogiliste tegurite mõjust populatsioonide arvukusele;
- ökosüsteemi struktuurist ja seda mõjutavatest teguritest;
- ökoloogilise tasakaalu kujunemise mehhanismidest;
- biosfääri kaitsmise vajadusest;
- loodusliku mitmekesisuse säilitamise tähtsusest;
- inimtegevuse osast looduskeskkonna kujundamises ja kaitses;
- globaalsete ja regionaalsete keskkonnaprobleemide aktuaalsusest;
- säästva arengu vajadusest;
- elu tekke võimalikest varastest etappidest;
- liikide tekke tingimustest;
- päriliku muutlikkuse osast evolutsiooniprotsessis;
- loodusliku valiku kujunemisest ja selle tulemustest;
- makroevolutsiooni põhisuundadest;
- mikro- ja makroevolutsiooni erinevustest;
- inimese evolutsiooni kulgemise eripärast ja selle põhjustest.

6.2.3. Õpilane oskab:

- tuua näiteid biotehnoloogia rakendustest tööstuses ja põllumajanduses;
- selgitada erinevate organismide biotehnoloogilisi rakendusvõimalusi;
- nimetada geenitehnoloogia rakendusvaldkondi;
- tuua näiteid geenitehnoloogia rakendamise kaasnivatest eetilistest probleemidest;
- selgitada bioloogiaalaste teadmiste kaasamist meditsiinis;
- selgitada inimese erinevate elundkondade üldist ehitust ja ülesandeid;
- eristada joonisel inimese elundkondi ja nende peamisi osasid;
- selgitada neuraalse regulatsiooni osatähtsust erinevate elundkondade näitel;
- selgitada tingimatu ja tingitud refleksi erinevusi ja tuua näiteid;
- tuua näiteid humoraalsest regulatsioonist erinevate elundkondade talitlustes.
- eristada biootilisi ja abiootilisi ökoloogilisi tegureid ning tuua vastavaid näiteid;
- kirjeldada erinevaid ökosüsteeme;
- selgitada populatsioonide omavahelisi suhteid ökosüsteemides;
- koostada ökosüsteemidele iseloomulikke toiduahelate skeeme;
- välja tuua globaalseid ja regionaalseid aktuaalseid keskkonnaprobleeme;
- selgitada säästva arengu seisukohti;
- selgitada biosfääri kaitsega seonduvaid globaalprobleeme;

- tuua näiteid Eesti keskkonnaprobleemidest;
- selgitada elu tekke hüpoteese;
- kirjeldada elu esmast arengut Maal;
- selgitada Ch. Darwini evolutsiooniteooria põhiseisukohti;
- põhjendada loodusliku valiku juhtivat rolli evolutsioonis;
- tuua näiteid looduslikust valikust ja selle tagajärgedest;
- selgitada evolutsiooni geneetilisi aluseid;
- selgitada bioloogiliste ja sotsiaalsete tegurite osa inimese evolutsioonis.

7. Bioloogia õpitulemused

7.1.1. Pärast kahekursuselise bioloogia ainekava läbimist õpilane teab:

- organismide peamisi elu tunnuseid;
- organismides enamlevinud keemilisi elemente;
- organismides enamesinevaid anorgaanilisi ja orgaanilisi aineid;
- taime-, looma- ja bakteriraku ehitust ning nende talitluslikke iseärasusi;
- raku metabolismi põhilisi etappe;
- rakus toimuva glükoosi lagundamist ja sellega kaasnevat ATP sünteesi;
- ATP osa organismide aine- ja energiavahetuses;
- fotosünteesi kulgemise tingimusi, tulemust ja tähtsust;
- raku jagunemise (mitoosi ja meioosi) eesmärki, tulemust ja tähtsust;
- inimese sünnieelse ja -järgse arengu seaduspärasusi;
- pärilikkuse avaldumise molekulaarseid mehhanisme;
- Mendeli seadusi ja nende rakendamise võimalusi;
- rakendusbioloogia osatähtsust tööstuses, põllumajanduses ja meditsiinis;
- biotehnoloogia rakendamise võimalusi;
- inimese elundkondi ja nende talitlust;
- inimorganismi talitluste neuraalset ja humoraalset regulatsiooni;
- ökosüsteemide struktuuri ja neis valitsevaid suhteid;
- keskkonnakaitse regionaal- ja globaalprobleeme;
- Eesti keskkonnapoliitika põhiseisukohti;
- elu päritolu hüpoteese;
- evolutsiooni toimumise mehhanisme;
- inimese evolutsiooni eripära;
- bioloogiaalaseid teadmisi ja oskusi nõudvaid elukutseid.

7.1.2. Pärast kahekursuselise bioloogia ainekava läbimist õpilane saab aru:

- eluslooduse uurimise tasemetest;
- organismides enamesinevate peamiste keemiliste elementide tähtsusest;
- anorgaaniliste ja orgaaniliste ainete ülesannetest organismis;
- rakkude ehituse ja talitluse omavahelisest kooskõlast;
- taime-, looma- ja bakteriraku iseärasustest;
- organismi aine- ja energiavahetuse omavahelistest seostest;
- rakkudes toimuva glükoosi lagundamise tulemustest ja üldisest tähtsusest;
- fotosünteesi kulgemise tingimustest, tulemusest ja tähtsusest;
- sugulise ja mittesugulise paljunemise erinevustest ja tähtsusest;
- mitoosi ja meioosi toimumise eesmärkidest, toimumise eripärast, tulemustest ja bioloogilisest tähtsusest;
- inimese rasestumise vältimise võimalustest;
- inimese sünnieelses ja -järgses arengus toimuvatest muutustest;
- pärilikkuse ja keskkonna osast inimese tunnuste kujunemisel;
- pärilikust ja mittepärilikust muutlikkusest ja selle bioloogilisest tähtsusest;
- Mendeli seaduste olemusest ja nende rakenduslikest võimalustest;
- viiruste ehituslikust eripärast ja nende tähtsusest;
- rakendusbioloogia tegevusvaldkondadest;
- biotehnoloogia osast tööstuses ja põllumajanduses;
- geenitehnoloogia rakendusvaldkondadest ja sellega seonduvatest eetilistest probleemidest;
- bioloogiateaduste osast meditsiinis;
- inimese elundkondade ehitusest ja talitlusest;
- kesknärvisüsteemi osast inimese füsioloogias;
- ökosüsteemides valitsevatest suhetest;
- inimtegevuse mõjust populatsioonidele ja ökosüsteemidele;
- säästva arengu vajadustest ja põhimõtetest;
- eluslooduse mitmekesisuse säilitamise vajadusest;
- bioloogilise evolutsiooni mehhanismidest ja põhisuundadest;
- loodusliku valiku osast liikide tekkimises;
- inimese evolutsiooni kulgemise võimalikest teedest ja suundadest.

7.1.3. Pärast kahekursuselise bioloogia ainekava läbimist õpilane oskab:

- kirjeldada erinevate organismide elutunnuseid;
- selgitada erinevate rakustruktuuride ehitust ja talitlust;

- eristada joonisel taime-, looma ja bakterirakku;
- vaadelda rakke mikroskoobiga ja eristada põhilisi rakustruktuure;
- selgitada organismi aine- ja energiavahetuse omavahelisi seoseid;
- kirjeldada rakkudes toimuvat glükoosi lagundamist ja selgitada selle tähtsust;
- selgitada fotosünteesi tulemust ja tähtsust;
- kirjeldada mitoosi ja meioosi ning välja tuua nende bioloogiline tähtsus;
- selgitada organismi geno- ja fenotüübi omavahelisi seoseid;
- kirjeldada pärilikkuse molekulaarseid mehhanisme;
- selgitada Mendeli seaduste sisu ja rakendada neid ülesannete lahendamisel;
- selgitada päriliku ja mittepäriliku muutlikkuse osa eluslooduses;
- iseloomustada viiruste osa looduses aj inimese elutegevuses;
- tuua näiteid biotehnoloogia rakendusvõimalustest;
- kirjeldada geenitehnoloogia rakendusvõimalusi;
- selgitada inimese erinevate elundkondade ülesandeid;
- eristada erinevaid ökoloogilisi tegureid ja tuua vastavaid näiteid;
- kirjeldada ökosüsteemi struktuuri ning selles valitsevaid suhteid;
- esitada regionaalseid ja globaalseid ökoloogilisi probleeme;
- nimetada ja põhjendada säästva arengu seisukohti;
- tuua näiteid Eesti keskkonnaprobleemidest;
- selgitada Ch. Darwini evolutsiooniteooria põhiseisukohti;
- kirjeldada inimese evolutsiooni etappe;
- selgitada erinevate tegurite osa inimese evolutsioonis.

Selle mooduli läbimisel õpilane teab:

- ökoloogia kohta bioloogiateadustes ja selle seost loodus- ja keskkonnakaitsega;
- ökoloogiliste tegurite koostoimemehhanisme ja tagajärgi;
- ökosüsteemides valitsevaid seoseid ja seaduspärasusi;
- biosfääri struktuuri ja selles toimuvaid muutusi;
- biosfääri kaitse valdkondi;
- inimtegevuse osa looduskeskkonna kujundamises ja kaitses;
- säästva arengu põhimõtteid ja nende järgimise vajalikkust;
- keskkonnaprobleemide olulisust igapäevaelus ja erialases töös;
- majanduse, tarbimise ja keskkonnaseisundi vahelisi seoseid.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Arvestuslik hindamine.
- Kokkuvõttev hindamine.
- Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis.
- Arvestuslik hindamine iseseisvate koduste praktiliste tööde alusel.

INIMESEÕPETUS

Aine õppemaht 1 õn./1 AP

1.Üldalused

1.1.Inimeseõpetuse kohustuslik maht on üks õppenädal. THK valikul on õppekavva võetud psühholoogiaõpetus.

1.2.Inimeseõpetuse üldeesmärk on eelkõige õpilase tervikliku isiksuse, üldinimlike väärtuste ja sotsiaalse kompetentsuse arendamine.

1.3.Inimeseõpetus on isiksusekeskne õppeaine rõhuasetusega väärtuskasvatusel. Õpetuses liigutakse tervikliku *mina* poole ning situatiivselt vahetu ümbruse tajumiselt ühiskonna sotsiaalsele tunnetusele. Väärtustatakse sotsiaalselt efektiivseid käitumisosi, positiivse minapildi kujunemist, tolerantsust ning üldinimlike väärtusnorme.

1.4.Inimeseõpetuse õpetamisel on olulised teadmiste-oskuste kujundamine ja õpilaste kõlblis-väärtuseline areng. Väärtuskasvatus ja hoiakute kujundamine peavad toimuma demokraatlikus ja üksteist mõistvas koostööõhkkonnas ning olema suunatud positiivsele mõtlemisele oma toimetulekuvõimaluste üle.

1.5.Inimeseõpetuse õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärgiks on saada ülevaade püstitatud eesmärkide saavutamisest, õpilase individuaalsest arengust ning saadud teabe kasutamine õppeprotsessi tulemuslikumaks kavandamiseks. Inimeseõpetuses võib hinnata õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, aga mitte hoiakuid.

1.6.Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised, sisaldama nii suulist kui ka kirjalikku küsitlust, praktilisi ülesandeid ja tegevusi.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3.Õppe-eesmärgid

Inimeseõpetusega taotletakse, et õpilane:

omandab teadmised ja oskused, mis aitavad tal mõista iseennast ja teisi ning suhelda kaasinimestega.

väärtustab perekonda inimeste kooselu vormina ja laste kasvukeskkonnana, tunnetab lähedastest inimsuhetest tulenevat vastutust;

tunnetab sõpruse, armastuse ja koostöö osa inimsuhetes, suudab analüüsida, aktsepteerida ja valitseda oma tundeid;

elab tervislikult, hoidub teadlikult ennast ja kaasinimesi kahjustavast käitumisest;

- oskab väärtustada vanemlust, tunneb vanemlusest tulenevat individuaalset ja ühiskondlikku vastutust;
- tunneb lapse arengu põhilisi seaduspärasusi, on valmis omandama kasvatamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi;
- tunnetab iseennast ja oma rolli nii kasvuperekonna kui ka tulevase perekonna liikmena.

4. Õppetegevus

4.1. Kutseõppeasutuse inimeseõpetuses ei keskenduta valmis tõdedele, õppimine peab olema aktiivset mõtlemist ärgitav, aitama kõigutada ja kummutada ühiskonnas kehtivaid stereotüüpe (nt soo, elukutsete, rahvuste jm kohta).

4.2. Inimeseõpetus psühholoogia teemasid ei ole võimalik õpetada ilma selgitamata ja mõistmata, kuidas tulemused ja järeldused on saadud. Õpetamisel sobib kasutada katseid, mis võimaldavad õpilasel ise avastada ja taasleida psühholoogia olulisemaid seaduspärasusi. Testimise käigus on oluline õpetaja ja õpilase interaktsioon ning õpetajapoolse tagasiside paindlik kasutamine mitte ainult psühholoogilistel, vaid ka kasvatuslikel eesmärkidel.

4.3. Perekonnaõpetuse teemade käsitlemisel keskendutakse inimsuhete ja perekonnaelu psühholoogiale ning eetikale. Noored vajavad teadmisi ka perekonnaõigusest ja perekonna rollist ühiskonnas. Perekonnaõpetuse teemade õpetamisel on kasulik toetuda õpilase psühholoogiateadmistele, seega on juhul, kui kool valib lisaks inimeseõpetuse kursusele täiendavalt psühholoogia kursuse, soovitatav läbida esimesena psühholoogiakursus.

4.4. Inimeseõpetuse õppimisel on eriti olulised aktiivõppe meetodid: rühmatööd, rollimängud, diskussioonid, arutlused, samuti praktilised õppused ja õppekäigud ning ulatuslikumad uurimistööd. Noortele on sobivad mitmesugused testid ja küsimustikud, kus õpetaja roll tulemuste interpreteerijana on eriti oluline. Diskussioonide ja arutluste aluseks tuleks võtta tänapäeva aktuaalsed probleemid, sotsiaalsed konfliktid ja vastuolud, samuti demograafilised andmed, mille alusel õpilased saaksid lahendada probleemülesandeid ja dilemmasid. Kasutatavad on mitmesugused mängulised võtted. Eriti hästi sobivad inimeseõpetuse tundidesse rollimängud, sest rollimängus läbielatu jõuab paremini õpilaseni. Soovitatav on kasutada ka ulatuslikumaid referaate ja uurimistöid, õpilased võivad teha küsitlusi, analüüsida ja võrrelda saadud vastuseid.

4.5. Inimeseõpetuses hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, mitte seisukohti ega hoiakuid – tuleb aktsepteerida õpilase isiklikku arvamust. Üldsuse seisukohalt mitteaktsepteeritavate seisukohtade üle võib vaielda, kuid nad ei tohi mõjutada hinnet.

5.Õppesisu

5.1. INIMENE KUI SOTSIAALNE OLEND. Psühholoogia ja perekonnaõpetuse koht inimest käsitlevate teaduste hulgas. Inimese bioloogiline, psühholoogiline ja vaimne areng, inimese elukaar.

5.2.INIMESTE ERINEVUSED. Bioloogilised, psühholoogilised, vanuselised, põlvkondlikud, kultuurilised, usulised, rahvuslikud, soolised, isiksuslikud erinevused. Erinemine kui väärtus. Sallivus kaaslaste erinevuste suhtes. Sotsiaalsed hoiakud, stereotüübid, eelarvamused jms. Sotsiaalne tajus, isikutajus. "Mina"-pilt. Sotsiaalne küpsus. Tahe.

5.3.TAJU JA TÄHELEPANU. Aisting ja tajus. Tähelepanu. Mälu. Tunded. Mõtlemine ja kõne. Meeleseisundid.

5.4.INIMESUHTED JA TUNDED. Suhted teiste inimestega. Armumine. Orienteeritus partnerile. Armastus.

5.5.ABIELU JA PEREKOND. Abielu ja perekond läbi ajaloo. Abieluküpsus. Abikaasa valik. Abielu- ja perekonna seadusandlik külg. Suhted ja rollid perekonnas. Kodu kui elukeskkond ja väärtus igale tema liikmele.

5.6.VANEMLUS JA LAPSED. Ettevalmistus vanemate rolli täitmiseks. Perekonna planeerimine. Lapsed kui väärtus. Lapse areng. Vanem lapse sotsiaalsete ja emotsionaalsete vajaduste rahuldajana. Üksikvanem. Puudega laps perekonnas. Lapsevanema vastutus.

5.7.PEREKONNA OSA IGA INIMESE ELUS. Perekond inimese elu erinevatel perioodidel. Lahkelid perekonnas. Lahutus. Uus pere. Surm perekonnas. Kriisid pereelus. Õnnestunud pereelu kui väärtus. Lapse õigused ja kohustused. Terve, kindlustundega inimene, tugev perekond kui demokraatliku riigi väärtus.

6. Õpitulemused

Õpilane:

- mõistab inimestevahelisi erinevusi ja teab erinevuste arvestamise võimalusi igapäevaelus;
- tunnetab iseennast teiste inimeste hulgas;
- tunneb ja oskab teha valikuid ja näha ette võimalikke tagajärgi;
- austab teiste inimeste õigusi ja omandit;
- mõistab perekonna osa üksikisiku ja ühiskonna elus;
- teab perekonna planeerimise võimalusi;
- teab abielu ja perekonna psühholoogilist, füsioloogilist, majanduslikku ja seadusandlikku külge; tunnetab oma vastutust iseenda ja oma tulevase perekonna (abikaasa, lapsed jt lähisugulased) ees;

- tunnetab enda kui lapsevanema ja kasvataja rolli;
- teab lapse arengu etappe;
- teab koduse kasvatusel põhialuseid;
- tunneb ja oskab kasutada enda, perekonna ja lapse õigusi ja kohustusi käsitlevaid seadusi.

Selle mooduli läbimisel õpilane teab:

- Tervisliku eluviisi põhiseisukohti.
- Tervise tugevdamise viise.
- Sagedamini esinevaid haigusi ja surmapõhjusi Eestis.
- Kuidas õigesti hooldada oma organismi.
- Kuidas luua ja säilitada oma funktsioonide tasakaalu.
- Üldinimlikke väärtusi, õigeid eluhoiaku.
- Organismi aktiivseid kaitsereaktsioone depressioonist vabanemiseks.
- Organismi vastupanuvõime tähtsust haigestumisel.
- Organismi kaitsereaktsioone kokkupuutel kahjulike ainetega.
- Kaitsereaktsioonide toetamise vajadusi ja võimalusi.
- Suitsetamisest loobumise meetodeid.
- Organismi adaptatsiooni võimalusi ja vajadusi.
- Karastamise (füüsiline, termiline, alimentaarne, immunoloogiline, intellektuaalne, emotsionaalne, sooline ja sotsiaalne) põhimõtteid.
- Tervise sõltuvust isiksuslikest omadustest.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis (testimine, rühmatööd, rollimängud, diskussioonid, arutlused, õppeekskursioon).
- Arvestuslik hindamine.
- Kokkuvõttev hindamine.
- Arvestuslik hindamine iseseisvate koduste tööde (essee) alusel.

ÜHISKONNAÕPETUS

Õppemaht 1 õn/1 AP

1.Üldalused

1.1.Ühiskonnaõpetuse kohustuslik maht on üks õppenädal.

1.2.Ühiskonnaõpetus peab olema Eesti-keskne, s.t kursuse läbinud õpilane peab teadma, kuidas Eesti ühiskond on üles ehitatud ja kuidas ta funktsioneerib. Paralleele Euroopa riikidega tõmmatakse selleks, et näidata, kui palju meil on ühist nüüdisaegse demokraatliku elukorraldusega.

1.3.Ühiskonnaõpetus peab olema võimalikult kodanikukeskne, st andma õpilasele vajalikud teadmised ja oskused oma õiguste kasutamiseks ühiskonnas, õpetama teda oma tegude eest vastutama. Õiguste realiseerimine pole eesmärk omaette, vaid nende abil suurendatakse sotsiaalset turvalisust (stabiilsust) ja indiviidi karjäärivõimalusi. 1.4.Ühiskonnaõpetusega taotletakse, et õpilane hakkaks ühiskonnas toimuvat mõistma ning omandaks oskuse ja valmiduse ühiskonnaellu sekkuda. Sellest tulenevalt rõhutatakse ühiskonnaõpetuses senisest enam aine praktilist kallakut.

1.5.Ühiskonnaõpetus on õppeaine, mis aitab õpilasel kujuneda ennast teostavaks, kaasinimesi arvestavaks, sotsiaalselt pädevaks ühiskonnaliikmeks. Aine vahendusel kujundatakse õpilase sotsiaalseid pädevusi, rõhutatakse demokraatia põhimõtete väärtustamist, tolerantsust, kõlbelisust ja kodumaa-armastuse põhimõtet. Taotluseks on õpilase enesemääratluse kujundamine, teadlike, motiveeritud ja põhjendatud valikute tegemise valmidus.

1.6.Ühiskonnaõpetusel on poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideoloogiline dimensioon.

1.7.Ühiskonnaõpetuse eesmärk on, et õpilane:

- mõistaks ühiskondlikke protsesse;
- saaks aru kodanikuosaluse tähendusest ja vajalikkusest;
- omandaks ühiskonnaelus osalemise oskused ja valmiduse,

1.8.Õppesisu ja -meetodite valikul arvestab ühiskonnaõpetus eakohasuse printsiipi, Eesti ühiskonna- ja rahvusvahelist arengut, spetsiifilisi integratsiooniküsimusi ning nende lahendamise riiklikke prioriteete.

1.9.Eesmärkide saavutamisel nähakse ühiskonnaõpetuse komponentidena:

- teadmiste vahendamist poliitilistest ja majandussüsteemidest, inimestevahelisest suhtlemisest, rahvusvahelisest elust;

- demokraatlike tõekspidamiste ja põhimõtete kujundamist: õiglus, võrdsus, vastutustunne, vabadus, mitmekesisus, sallivus, tolerantsus ja privaatsus;
- intellektuaalsete oskuste kujundamist: oskus hankida ja kasutada teavet, probleemide analüüsimisel ja otsuste langetamisel, vaadelda probleeme ja olukordi erinevatelt positsioonidelt;
- osalusoskuste kujundamist, mille eelduseks on: kootöövõimelisus, grupikuuluvus, kompromissivalmidus;
- kodanikuvalmiduse kujundamist: informeeritus, oma seisukoha kujundamise ja kaitsmise oskus, oskus käituda ja tulla toime erinevates elusituatsioonides.

1.10.Kokkuvõtteks: Ühiskonnaõpetuse kursuse kaudu kujundatakse arusaama kaasaja maailmast tervikuna ning selles toimuvatest poliitilistest, sotsiaalsetest, majanduslikest ja muudest ühiskonnaellu kuuluvatest ja seda kujundavatest protsessidest. Ühiskonnaõpetus aitab oma sisuga muuta seniõpitu seotud ja mõtestatud tervikuks, õpilasel end adekvaatselt määratleda ning oma tulevikku kavandada.

1.11.Õpitulemuste kontrollimisega taotletakse tagasisidet õppeprotsessi tulemuslikkusest ning teadmiste omandamise, demokraatlike tõekspidamiste kujunemise, intellektuaalsete ja osalusoskuste ning kodanikuosaluse väljakujundamise käigust ja saavutatud tasemest. Aine sisu ja õppemeetodite mitmekesisuse tõttu peab kontrollimeetodite valikul tingimata arvestama ka õpilaste individuaalseid võimeid ning valmidusi.

1.12.Keskseteks kontrollimise vormideks on suuline arutus ning osalemine diskussioonis, mis annavad teavet tundideks valmistumisest ning õpilaste individuaalsest ainealasest arengust. Protsesshindamisel on otstarbeks rakendada kirjalikku kontrolli (nt lühiteste), millega jälgitakse terminoloogia, faktoloogia, põhikontseptsioonide jms omandatust. Arvestuslikuks hindamiseks sobivad kirjalikud arutlused, mille kaudu selgub, kas omandatud teadmised on süsteemsed ja relevantssed ning kas õppija oskab teadmistega õigesti opereerida.

1.13.Aine pakub rikkalikult võimalusi mitmekesiseks tööks ajakirjanduslike väljaannetega, allikatega (nt pildid, skeemid, tabelid, tekstid) ja üksikjuhtumite analüüsiga (*case study*). Nii saab hinnata mitmeid intellektuaalseid oskusi. Kontrollida võib nt antud õppeülesande täitmise korraldust, meetodikat, kiirust, ulatust ja kvaliteeti. Ajakirjanduslike väljaannete ja allikatega töötades võib anda lihtsaid ülesandeid mõne fakti või väite leidmiseks, vaadeldu/loetu lihtsaks ümberjutustamiseks või keerukamaks analüüsimiseks, ühte laadi teabe tõlkimiseks teise vormi (nt illustratsiooni põhjal jutu kirjutamine või tekstis leiduvate andmete kandmine tabelisse).

1.14.Üheks õpitulemuseks on eelnimetatud osalusoskused, mis ilmnevad hästi paaris- või rühmatöös ning projektide elluviimises. Kõrgeimaks saavutuseks, mida ühiskonnaõpetusega taotletakse, on kodanikuvalmiduse väljakujundamine. See kujuneb järk-järgult ning on hinnatav

kui protsess. Näiteks, milline on õpilase tunnis osalemise üldine aktiivsus, tema initsiatiivikus. Kutseõppeasutuse õpilase puhul on kodanikuosaluse ideaaliks õpilase omaalgatuslik huvitumine ühiskonnaelu probleemidest, oskus neid analüüsida ja hinnata (vajadusel iseseisvalt teavet juurde hankides), selle suhtes argumenteeritud seisukohta kujundada, suutlikkus seda teistele selgitada, vajadusel oma seisukohta kaitsta, oskus astuda ühiskonnaliikmena vajalikke praktilisi samme.

1.15. Osalusoskuste kontrollimine ja ühiskonnaõpetuse õpitulemuste hindamine on keerukad. Õpetaja kasutab siin vaatlust ja analüüsi, seda toetavad kaasõpilaste hinnangud rühmatöö korral.

1.16. Väga delikaatne on demokraatlike tõekspidamiste küsimus, siin esinevaid puudujääke ei saa korrigeerida õpilaste lihtsa ümberõpetamisega. Tõekspidamisi, mida ühiskond ei aktsepteeri, on võimalik muuta vaid õpilast individuaalse ning süstemaatilise töö käigus delikaatselt suunates.

1.17. Hindamisel eristatakse kolme saavutustasandit:

- omandatud ainealased teadmised,
- omandatud sotsiaalsed oskused,
- aktiivne ja vastutustundeline kodanikuosalus.

1.18. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamine toimub traditsiooniliselt. Ülesannete puhul, mille täitmisega kontrollitakse teadmisi ja intellektuaalseid oskusi, ei kompenseeri väga head teadmised nõrku oskusi ja vastupidi. Sel juhul ei saa saavutust tervikuna hinnata kõrgemalt kui "rahuldavaks". Mitmeelemendiliste ülesannete puhul on aga soovitatav hinnata iga elementi eraldi. Osalusoskuste hindamise puhul on hindamiskriteeriumid keerukamad kui teadmiste ja intellektuaalsete oskuste hindamise puhul. Nende hindamine on kahekordselt relatiivse iseloomuga, sest arvestada tuleb nii klassi üldise tasemega ja igäühe tulemusega sellel foonil kui ka iga konkreetse õppija isikliku arenguga. Hindamine peab lisaks tagasisidele õpilase õpitulemuste ja saavutuste kohta olema tema jaoks ka motiveeriv ja innustav, seda eriti osalusoskuste puhul. Kokkuvõtva hinde aluseks on kooliastme lõpus esitatud õpitulemused.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Ühiskonnaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- oskab ühiskonnas toimuvaid protsesse ja nähtusi märgata ja mõista;
- oskab seostada Eestis ja rahvusvahelises elus toimuvaid protsesse;
- oskab end määratleda kodanikuna;
- tunneb ühiskonna-alast terminoloogiat;
- tunneb mõningaid ühiskonnateooriaid,

- oskab kasutada teabe hankimisel erinevaid allikaid,
- oskab leida, üldistada, hinnata ja edastada ühiskonda puudutavat teavet;
- suhtub kriitiliselt massiteabesse;
- oskab diskussioonis osaleda ja oma seisukohta kaitsta.

4. Õppetegevus

4.1. Ühiskonnaõpetus kutseõppeasutuses ei eelda niivõrd uute õppemeetodite rakendamist, kui võrd seniomandatud teadmiste süvendamist ja oskuste arendamist. Otstarbekas oleks õppetööd kavandada koos õpilastega, et õpitav vastaks võimalikult rohkem konkreetsete õpilaste argumenteeritud huvidele ja vajadustele.

4.2. Õppeprotsessis oleks õige rühmatöö ja teiste kollektiivsete töövormide kõrval anda õppijaile senisest enam individuaalseid (sh suuremahulisi ning pikemaajalisi) tööülesandeid, mille täitmisel saab õpilane enda suutlikkuse, teadmiste ja oskuste kohta objektiivset tagasisidet.

4.3. Lisaks õpikule peaks õppetöös olema tuntav osa mitmekesisel lisamaterjalil, näiteks ajakirjanduslikel väljaannetel ning sellega töötamise oskuse (nt refereerimine ja viitamine) kujundamisel.

5. Õppesisu

5.1. ÜHISKONNA STRUKTUUR JA KUJUNEMINE (sissejuhatus ainesse). Ühiskonna tundmaõppimise vajalikkus. Riik ja rahvas.

5.2. ÜHISKONNA VALITSEMINE. Õigusriigi olemus ja tunnused. Võimude lahusus. Parlament. Valitsus. President. Maavalitsus. EV õigussüsteem (õigusaktide hierarhia ja kohtusüsteem). Kohaliku omavalitsuse ülesehitus ja ülesanded. Demokraatlikud valitsemissüsteemid.

5.3. KODANIKE OSALEMINE AVALIKUS ELUS. Demokraatia põhiideed ja nende teostumine kodanikuühiskonnas. Valimiste funktsioonid ja korraldamine. EV Riigikogu valimiste süsteem. Erakonnad ja valimised (valimisnimekiri, valimisplatvorm, partei programm, propaganda). Valimistega seonduvad kodanikuõigused. Kodanikuaktiivsuse vormid. Erinevad huvid ühiskonnas ja nende realiseerimise viisid. Kodanikualgatus, selle eesmärgid, funktsioonid. Huvigrupid. Ametiühingud ja kutseliidud. Mittetulundusühingud. Riigi- ja kodanikukaitse.

5.4. MAJANDUS JA HEAOLU. Turumajandus. Riigieelarve tulu- ja kulubaasi kujundamise üldpõhimõtted. Pere eelarve. Majandusarengu ja inimarengu seos. Ebavõrdsus ühiskonnas. Majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused. Sotsiaalkindlustus ja sotsiaalabi. Tööhõive,

seada mõjutavad tegurid. Tööseadusandluse alused. Meetmed tööpuuduse vastu. Töötute sotsiaalne kaitse.

5.5.RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ JA JULGEOLEK EUROOPAS. Eesti ja tähtsamad rahvusvahelised koostööorganisatsioonid Euroopas: EN, EL, NATO.

6. Õpitulemused

Õpilane:

- teab, milline on ühiskonna struktuur;
- tunneb demokraatlikku valitsemise süsteemi ja põhimõtteid;
- teab oma põhiseaduslikke õigusi ja kohustusi;
- oskab määratleda oma kohta ja võimalusi kaasaja maailmas, töötada ja elada turumajanduslikus ühiskonnas, osaleda ühiskonnaelus, kaitsta oma huve ja õigusi;
- teab eurointegratsiooni probleeme ja võimalusi;
- oskab leida sotsiaal-poliitilist ja majanduslikku teavet, seda süstematiseerida ja kasutada.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Arvestuslik hindamine.
- Kokkuvõttev hindamine.
- Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis.
- Arvestuslik hindamine iseseisvate koduste praktiliste tööde alusel.

KUNST

1. Üldalused

1.1. Kunstiõpetuse kohustuslik maht on 2 õppenädal/2 AP

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane

- omandab teadmisi kunstiliikidest ja nende arenguloost;
- õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid;
- õpib vaatlema ja hindama kunstiteoseid, kujundab oma kunstimaitset;
- arendab kujutlusvõimet, vaatlusvõimet ja abstraktset mõtlemist;
- arendab ruumilist, kujundilist ja abstraktset mõtlemist käelise tegevuse kaudu;
- arendab loovust ja katsetamisjulgust.

4. Õppetegevused

4.1. Kutseõppeasutuse kunstikursustes tutvutakse kunstikultuuri ajaloo, sh Eesti kunsti ajaloo, kunsti ja keskkonna kunstilise kujundamisega, analüüsitakse kunsti olemust.

4.2. Õpitud kinnistavad praktilised loovtööd, mille põhirõhk on suunatud värvi- ja kompositsiooniülesannetele seostatult õpitava erialaga.

4.3. Õpilastele tutvustatakse võimaluse korral originaalteoseid, korraldatakse õppekäike ja ekskursioone, õppetunde muuseumides.

4.4. Õpilased võivad kirjutada näituste arvustusi ja arutleda kunstikriitikute artiklite üle, arendamaks oskust rääkida kunstist.

5. Õppesisu

5.1. KULTUUR JA KUNST.

5.2. KULTUURI JA KUNSTI MÕISTE. Kunst ühiskonnas ja selle erinevad käsitusviisid. Kunsti liigid (mõisted ja kirjeldus).

5.3. ÜLDINE KUNSTIKULTUURI AJALUGU. Kunsti tekkimine ürgajal. Idamaade ja antiikkunst. Mesopotaamia ja Egiptus, Egeus ja Kreeka, etruskid ja Rooma. Varakristlik, Bütsantsi ja Vana-Vene kunst. Romaani ja gooti kunst. Renessanss, barokk ja rokokoo.

Klassitsism ja romantism. Realism. Naturalism ja impressionism. 20. sajandi I poole kunst enne ja pärast Esimest maailmasõda: postimpressionism, sümbolism, juugend / *art déco*, kubism, Bauhaus, ekspressionism, sürrealism. 20. sajandi II poole kunst: modernism ja postmodernism, popkunst, kontseptualism, hüperrealism, installatsioon, tegevuskunst, kineetiline kunst.

5.4. KUNST EESTIS. Kunsti alged. Kunst Eestis keskajast 19. sajandini. Baltisaksa kunst. Sajandivahetuse kunst. Kunst nõukogude okupatsiooni ajal. Kunst taasiseseisvunud Eesti Vabariigis. Kaasaegne Eesti kunst. Eesti arhitektuur. Kunstistiilid Eesti ehituskunstmis (gootika, renessanss, barokk, klassitsism, eklektika, juugend). Esimese maailmasõja järgne ehituskunst: rahvusromantiline stiil, funktsionalism, orgaaniline arhitektuur jne. Arhitektuurimälestiste kaitse. Tallinna arhitektuur. Eesti rahvakunst ja rahvakultuur.

5.5. kunst ja keskkonna kunstiline kujundamine.

5.5.1.KOMPOSITSIION. Pildi põhitegurid – punkt, joon, pind, mahulisus. Pildi muutujad – kooste-elementide asendi, suuna ja kaugusvahede muutumine ning tihedus. Kompositsiooni väljendusvahendid. Vabalt valitud kompositsiooniharjutus. 4.5.2.VÄRV. Värvide tajumine – selle füüsilised, füsioloogilised ja psühholoogilised omadused. Värvide õpetus – värvide segamine ja segunemine, nende korrastussüsteemid, kontrastid, kooskõlad. Värvide funktsioonid maalimisel ja kunstiliselt kujundatavas keskkonnas. Vabalt valitud värviharjutus.

5.5.3.JOONISTAMINE. Joonistamise väljendusvõimalused – piirjoone, varjundi ja faktuuri kasutamine. Joonistamisvahendid – grafiitpõlv, süsi, värvipõlv, kriit jm. Vabalt valitud harjutused.

5.5.4.MAALIMISTEHNİKAD. Akvarell. Kattevärvid – guašš, polüvinüülakvarell, akrüülvärvid, õlivärvid ja õlitempera, pastellid.

5.5.5.RUUMI KUNSTILINE KUJUNDAMINE. Ruumi kujundamise põhialused. Värvikasutus, valgus, terviku loomine. Vabalt valitud harjutus.

5.5.6.ORNAMENT. Liigitamine. Ornamendi ajaloo. Stiliseerimine, geometriseerimine. Ornamendi organiseerimise printsiibid. Vabalt valitud harjutused (stiliseerimine, piiramata pind, geometriseerimine).

4.5.7.TEHNILISED KUJUTAMISVIISID. Väärtusperspektiivist illusoorse perspektiivini. Ruumilise kujutamise võimalused – stereoskoop. Projektsioonjoonestamine: tsentraal-, paralleel- ja ristprojektsioon, frontaal- ja diameetiline aksonomeetria, kaks- ja kolmvaated.

5.5.8.KAUBANDUSLIK PILT. Reklaam – selle tootmine, funktsioon ja strateegia. Pildi kasutamise võimalused reklaamis. Kiri. Tarbegrafika.

5. Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb kunsti liike ja teab olulisemaid kunstialaseid mõisteid;
- teab visuaalse kunstikultuuri arenguloo perioode, stiile ja kunstivoole;
- teab silmapaistvamaid Eesti kunstnikke;
- tunneb huvi kunstiloomingu vastu;
- oskab kunstiloomingus kasutada elementaarseid töövahendeid, tehnikaid ja materjale;
- tunneb huvi kunstikultuuri väärtuste säilitamise, kaitsmise ja edasiarendamise vastu.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Arvestuslik hindamine.
- Kokkuvõttev hindamine.
- Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis.
- Arvestuslik hindamine iseseisvate koduste praktiliste tööde alusel.

MUUSIKA

Kohustuslik maht on 1 õppenädal/1 AP

1.Eesmärk:

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilaneõpiks hindama muusikat kui kultuuriväärtust, indiviide ja ühiskonna arengut. Kujundades tervikpildi kultuuri arengust ning õppides mõistma ja hindama erinevaid kultuure.

Rikastada tundeelu muusikaelamuste kaudu: külastab kontserte ja muusikalavastusi, osates oma arvamusi põhjendada Tunneb muusikaajaloost tuntud heliloojate loomingut.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskuse

Õppesisu

1. VANAAEG Vanad kultuurrahvad ja muusika. Vanakreeka ja Vanarooma mütoloogia ja muusika (tragöödia, komöödia).
2. KESKAEG Ülevaade ajastust ja muusikast. Romaani ja gooti stiil. Kristlus kui Lääne-Euroopa kultuuri arengu tugevaim mõjutegur. Vaimuliku muusika areng. Gregooriuse koraal. Polüfoonilise mitmehäälsuse teke. Liturgiline draama. Müsteerium. Rändlaulikud. Rüütlipoesia. Pillid.
3. RENESSANSS Ülevaade ajastust ja muusikast. Humanism, protestantism, vastureformatsioon ja muusika. Missa. Ilmalik laul ja seltskonnamuusika. Madrigal. Homofoonilise mitmehäälsuse teke. Protestantlik koraal. Heliloojad ja juhtivad muusikamaad. Palestrina. Orlandus Lassus.
4. BAROKK Ülevaade ajastust ja muusikast. Ooperi teke. Oratoorium (kantaat, passioon). Instrumentaalmuusika: *concerto grosso*, soolokontsert. Juhtivad muusikamaad ja heliloojad: Vivaldi, Bach, Händel.
5. KLASSITSISM Valgustusajastu iseloomustus. Instrumentaalmuusika areng – ansamblid, orkestrid. Sonaat vormi ja zanrina. Sümfoonia. Kontsert. Keelpillikvartett. Ooperi areng. Viini klassikud – Haydn, Mozart, Beethoven.
6. ROMANTISM Romantismi ideed ja rahvuslus. Instrumentaalmuusika areng. Programmilise muusika teke. Sümfooniline poem. Soololaul. Miniatuursed zanrid: etüüd, prelüüd, nokturn, tantsud. Lavamuusika (Ooper, operett, ballett). Juhtivad muusikamaad ja heliloojad. Schubert, Berlioz, Chopin, Liszt, Verdi, Tšaikovski. Grieg. Sibelius.
- 4.7.20. SAJANDI MUUSIKA (6t). Ülevaade ajastust ja muusikast. Operett. Muusikal. Filmimuusika. Hilisromantism. Mahler. Impressionism. Debussy. Ekspressionism. Schönberg. Neoklassitsism. Stravinski.

Sümfooniline jazz. Gershwin. Avangardism. Cage. Postmodernism. Pärt.

4.8.EESTI MUUSIKA (10t). Rahvalooming. Regivärsiline rahvalaul. Uuem rahvalaul. Laulupidude traditsiooni algus: Kunileid, Saebelmann, Thomson, Hermann. Esimesed professionaalid: Härma, Türrpu. Tobias, A. Kapp – eesti professionaalsed heliloojad. Rahvusliku koorimuusika rajajad: Saar, Kreek. Rahvusliku instrumentaalmuusika rajaja Eller. Rahvusliku lavamuusika rajajad E.Aav, Tubin, E. Kapp, Tamberg. Eesti modernism 1956–1970. Heliloojad Ernesaks, Tormis, Pärt, Tüür, Sisask. Eesti tuntumad muusikakollektiivid, interpreetid, dirigendid. Muusikafestivalid.

5. Õpitulemused

oskab määratleda ja iseloomustada eri ajastute muusikat;

teab ajastute tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid;

teab olulisi muusikaalaseid termineid ja oskab neid kasutada;

oskab koostada muusika-alaseid referaate;

laulab vastavalt oma vokaalsetele võimetele;

hindab muusikat, kui kultuurinähtust.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.
- Arvestuslik hindamine.
- Kokkuvõttev hindamine.
- Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis.
- Arvestuslik hindamine iseseisvate koduste praktiliste tööde alusel.

KEHALINE KASVATUS

1. Üldalused

Kehalise kasvatuses kohustuslik maht on 2 õppenädalat/2 AP.

2. Nõuded aine alustamiseks

Põhikoolis omandatud teadmised ja oskused

3. Õppe-eesmärgid

Kehalise kasvatuses taotletakse, et õpilane

- omandab aktiivse eluhoiaku ja tervisliku eluviisi ning on kehaliselt arenenud;
- omandab teadmised, oskused ja harjumuse iseseisvaks tervistavaks sportimisharrastuseks;
- omandab igapäevaeluks ja kutsetöökõigeks vajalikud oskused (ergonoomilised tööasendid ja -võtted, kehalise tegevuse ohutustehnika, esmaabi);
- omandab käsitluse tervise- ja võistlusspordist kui ühiskonna kultuuri osast;
- omandab moraalse ja kehalise valmiduse riigikaitseks.

3. Õppetegevus

3.1. Kehaline kasvatus on õppeaine, mis toetab õpilasi tervislikuks eluviisiks vajalike teadmiste- oskuste-harjumuste omandamisel. Selle raames õpitakse uusi (sh tulevast kutsetööd toetavaid) ja täiustatakse varem omandatud kehalisi harjutusi /spordialasid, arendatakse kehalist võimekust, omandatakse iseseisvaks liikumisharrastuseks vajalikke teadmisi.

3.2. Aktiivse tegevuse käigus süvendatakse arusaama, et tervis sõltub regulaarsest ja eesmärgipärasest tegelemisest kehaliste harjutustega ning tugevdatakse elukestva (tervise-)treeningu motivatsiooni. Kehalist aktiivsust väärtustavat suhtumist/käitumist toetab kehakultuuri (nii tervise- kui võistlusspordi) käsitlemine (ka ajaloolises aspektis) ühiskondliku kultuuri lahutamatu osana.

3.3. Teoreetiliste teadmiste abil peab õpilane suutma jälgida ja analüüsida oma kehalist ning motoorset arengut, kavandada teadlikult tervisetreeningut. Teoreetilisi teadmisi antakse praktilise õppetöö käigus või loengutundides (maksimaalselt 1–2 tundi õppeaastas). Loengutundidesse valitakse ainekavast materjal, mille iseseisev omandamine või praktilistes tundides käsitlemine on raske.

4. Öppesisu

4.1. KEHALISTE HARJUTUSTEGA TEGELEMISE MÕJU ORGANISMILE.

Iseseisvaks sportimiseks vajalikud teadmised (sh harjutamismeetodid, isikliku hügieeni ja ohutustehnika nõuete tundmine) tegelemiseks erinevatel spordialadel. Taastumine. Enesekontroll (pulsi- ja vererõhu näitajad puhkeseisundis, harjutamisel ja taastumisel; oskus hinnata oma kehalist vormisolekut ja tervislikku seisundit). Kehalise koormuse planeerimine (treeningu maht ja intensiivsus, treeningute sagedus). Lihtsamate spordivigastuste esmaabi. **Tervisesportlase toitumine ja joogirežiim. Organismi karastamine. Riietus ja selle valik sõltuvalt spordialast ja väliskeskkonna tingimustest. Kehalist võimekust määravad tegurid. Treeningu iseärasused aeroobses ja anaeroobses faasis. Kehaliste harjutustega (tervisespordiga) tegelemise tähtsus tulevastele emadele. Kehaliste harjutuste kasutamine preventiivsel ja ravival eesmärgil. Sport ühiskonnas. Rahvusvahelised ja kohalikud võistlused. Tuntud tippsportlased.

4.2. VÕIMLEMINE. Rühti korrastav ja treeniv võimlemine. Vabaharjutused ja harjutused vahenditega (pall, hüpits, võimlemiskepp jms). Koordinaatsiooni harjutused. Lõdvestusharjutused. Akrobaatika: trelite ja seisude (turiseis, tiritamm jt) erinevad variandid. Ratas kõrvale. Toengud ja ripped võimlemisriistadel (varbsein, rööbaspuud, kang). Raskuste tõstmise ja ronimise tehnika. Kandmisvõtted. Tasakaaluharjutused (poomil, võimlemispingil); tasakaaluharjutused paarilisega. Virgutusvõimlemise (hommikuvõimlemine, töövõimlemine) kompleksi koostamine. **Aeroobika. Teadmised ja oskused jõusaalis harjutamiseks (atleetvõimlemise alused, sh jõumasinate ja kangi kasutamine, ohutusnõuded ja julgustamine). Seltskonnatantsud ja tantsumängud. Harjutuskombinatsiooni või esinemiskava koostamine ja sooritamine muusika saatel. Atleetvõimlemise harjutuskomplekside koostamine.

4.3. KERGEJÕUSTIK. Kergejõustiklase eelsoojendus. Kiir- ja pikamaajooksu tehnika. Jooksupaiga valik, harjutamise aeg ja varustus; harjutamise meetodika (jooksutempo valik, koormuste määramine). Cooperi test. Paigalt ja hoojooksult hüpete tehnika. Harjutused hüppevõime arendamiseks. Viskeharjutused (visked, heited, tõuked). **Jooksu-, hüpete ja heidete-visete tehnika täiustamine. Jooksuvõistlused: võistlustaktika. Koolisise kergejõustikuvõistluste planeerimine, korraldamine ja kohtunikutegevus.

4.4. SPORTMÄNGUD (korvpall, võrkpall). Sportmängija eelsoojendus. Põhiliste mänguelementide tehnika (põrgatamine, erinevad sööduviisid, pealevisked; alt- ja ülaltsööt, palling, pallingu vastuvõtt, blokeerimine). Korv- ja võrkpalli võistlusmäärused. **Korvpall: positsioonivisked; mees-mehe kaitse, maa-ala kaitse; pressing. Võrkpall: ründelöök, pettelöögid. Valitud sportmängu tehnika ja taktika täiustamine. Kohtunikutegevus. Võistlussüsteemid (turniir; kahe ja ühe kaotuse süsteemid).

4.5.ÜLDKEHALINE ETTEVALMISTUS. Kehaliste võimete (vastupidavus, jõud, paindumus, osavus, kiirus) arendamine. Kehaliste võimete iseseisva arendamise meetodika: harjutuste valik, treeningute sagedus ja koormus. **Jõu- ja venitusharjutused (stretching-võimlemine). Atleetvõimlemine. Aeroobika. Tasakaalu- ja koordineerimisharjutused. Presidenditest. Kaitseväge kehalise kasvatuses testid. Osavõtt 3–4-päevasest riigikaitse- ja/või matkalaagrist.

4.6.UJUMINE. Sportlikud ujumisviisid: rinnuli- ja selilikrool, rinnulibrass. Stardihüpe ja selilistart. Pöörded rinnuli- ja seliliujumisel. Ohutusnõuded ujumispaikeades. Käitumine õnnetusjuhtumite korral. **Sportlike ujumisviiside tehnika täiustamine. Väsinud ujuja transport. Uppuja päästmise võtted. Mängud vees. Vesivõimlemine.

4.7.ORIENTEERUMINE. Orienteerumiskaardi ja kompassi lugemine. Liikumine maastikul kaardi ja kompassi järgi. Jooksukiiruse ja sammupikkuse valik erinevatel maastikutüüpidel. **Orienteerumisraja läbimise tehnika täiustamine; raja läbimise taktika. Orienteeruja treening. Orienteerumisvõistlused: osavõtt ja korraldamine.

4.8.SUUSATAMINE. Suusatamistehnikate põhialused: klassikaline sõiduviis, vabatehnika; tõusu- ja laskumisviisid; pöörded ja pidurdamised. **Suusatehnika täiustamine; suusatehnika valik vastavalt maastiku iseärasustele. Suusavarustuse valik ja hooldamine; määrded ja määrdetehnika. Suusamatkad ja suusavõistlused.

4.9.ENESEKAITSE. Füüsilistest konfliktidest ja vägivaldast kasutamisest hoidumine, käitumine ründe korral (enesekaitse psühholoogia). Kukkumised. Põhilöögid käte ja jalgadega. Blokeerimine. Vabanemine haardest. Võtted kallaletungija peatamiseks. **Valuvõtted. Enesekaitsevõtete tehnika täiustamine.

5. Õpitulemused

5.1. Õpilane teab:

- kehaliste harjutustega tegelemise (tervise- ja võistlusspordi) mõju organismile;
- õpitud spordialade tehnika põhialuseid, võistlusmäärusi ja oskussõnu;
- soojendus- ja lõdvestusharjutuste tähtsust vigastuste vältimisel;
- enesekontrollivõtteid ja õpitud spordialade ohutusnõudeid;
- sagedamini esinevaid spordivigastusi, nende põhjusi ja esmaabi;
- iseseisva harjutamise põhimõtteid ja õpitud spordialade harjutamise meetodikat;
- organismi karastamise võtteid ja nende mõju organismile**;
- põhiliste füsioloogiliste näitajate parameetreid puhkeolukorras, treeningul ja taastumisel**;
- rahvusvahelisi ja tähtsamaid kohalikke võistlusi ja tuntud sportlasi**;
- uppuja päästmise võtteid**.

5.2. Õpilane oskab:

- tegeleda iseseisvalt õpitud spordialadega, valida alaspetsiifilisi soojendusharjutusi, treenida, võistelda, taastuda;
- arendada oma kehalisi võimeid, valida üldarendavaid vahendita ja vahendiga harjutusi erinevatele lihasrühmadele;
- joosta erinevas tempos;
- hüpata paigalt ja hoojooksult;
- visata hoojooksult;
- harjutada jõusaalis;
- kasutada põhilisi suusatamistehnikaid, laskumis- ja tõusuviise, pöördeid suuskadel;
- liikuda looduses kaardi ja kompassi järgi; sooritada ühe tireli variandi, ratta kõrvale, tiririppe varbseinal;
- sooritada 3–4 lihtsamat enesekaitsevõtet;
- kasutada enesekontrollivõtteid treeningul, puhkeolukorras ja taastumisel;
- koostada töövõimlemise komplekse arvestades eriala profiili;
- kasutada kehalisi harjutusi stressi maandamiseks ja ravi-profülaktilisel eesmärgil **;
- valida harjutuspaiku, aega ja varustust sõltuvalt väliskeskkonna tingimustest ja spordiala ning treeningu iseärasustest**;
- organiseerida võistlusi ja tegutseda kohtunikuna**;
- abistada ja julgestada kaaslasti harjutuste sooritamisel **;
- anda esmaabi spordivigastuste puhul **.

5.3. Õpilane suudab:

- läbida Cooperi testi;
- ujuda 150 meetrit**.

Hindamine:

- Õpiprotsessi jooksev hindamine.
- Kirjalik test.

LISA A SISEKUJUNDAJA ASSISTENDI ÕPPEAJA JAOTUS ÕPPEKAVAS

	Moodulite nimetused	Maht tundides							
		Kokku tunde	Iseseisev töö	Antavaid tunde	Hinne	I õ/a	II õ/a	III õ/a	IV õ/a
	Üldõpingute moodulid	320	58	182					
1.	Sissejuhatus õpingutesse	40	10	30	A	40			
2.	Majandus ja ettevõtlikkus alused	40						40	
3.	Töökeskkonna ohutuse alused	40				40			
3.1	Töötervishoid, tööohutus, tööhügieen	5	1	4	H				
3.2	Esmaabi	5	1	4	H				
3.3	Keskond ,säästev areng, jäätmekäitlus	10	2	8	H				
3.4	Töövõimlemine	20	4	16	H				
4.	Tööseadusandluse alused	40	10	30	H				40
5.	Arvuti kasutamise ja asjaajamise alused	40	10	30	H			40	
6.	Töökorralduse alused	40	10	30	H		40		
7.	Erialane inglise/saksa keel	80	10	70	H			80	
	Põhiõpingute moodulid	1760							
8.	Materjaliõpetus	120	20	100	H	40	40	40	
9.	Õmblusseadmed	40	10	30	H	40			
10.	Joonestamise alusõpe	80	10	70	H	40	40		
11.	Kompositsiooni alused	40	5	35	HA		40		
12.	Maali- ja värvusõpetus	240			HA			40	
12.1	Värvusõpetus	80	20	60	HA	40	40		
11.3	Joonistamine	80	20	60	HA	40		40	
11.4	Maalimine	80	20	60	H	40		40	
12.	Õmblustehnoloogia alusõpe	240			H				
12.1	Tehnoloogia	80	32	48		80			
12.2	Lõikeõpetuse alused	20	20	20		20			
12.3	Praktiline töö	140	50	90		140			
13.	Tikandid ja masintikkimine	80	10	70	HA	40		40	
14.	Tekstiilide kujundamine ja valmistamine	280			H				
14.1	Tehnoloogia	60	20	40	H		20	20	
14.2	Lõikeõpetus/modelleerimine	60	20	40	A		20	20	
14.3	Praktilised tööd	160	40	120	H		80	80	40
15.	Nahkehistöö	80	10	30	HA			80	
16.	Pehme mööbli korrastamine ja katete töötl.	80	40	120	H				80
17.	Klienditeenindus	240	30	210	HA				
17.1	Suhtlemiseõpetus	80	10	70		40	40		
17.2	Teenindusoskused	80	10	70		40	40		
17.3	Müügioskused	80	10	70		40	40		
18.	Erialane arvutiõpe	200	40	160	HA		80	80	40
19.	Kutseeetika	40	10	30	H			40	
	Valikõpingud	920							
20.	Tarbekunsti ja interjööri ajalugu	40	5	35	HA		40		

21.	Turunduse alused	80	20	60					80
22.	Tehniline joonestamine	80	20	60			80		
23.	Vormiõpetus	40	10	30			40		
24.	Ruumikujunduse alusõpe	240	40	200			120	120	
25.	Ruumide ja materjalide hooldus	80	20	60				80	
26.	Fotograafia	80	10	70				80	
27.	Viltimine	80	10	70		40		40	
28.	Müügiprotsessi korraldus	200	50	150					
28.1	Müügikorraldus	40	10	30	HA			40	
28.2	Kaubandusõiguse alused	40	10	30	H			40	
28.3	Kaubanduslikud arvutused ja aruand.	40	10	30	H			40	
28.4	Kaubatundmine	40	10	30	H			40	
28.5	Logistika alused	40	10	30	H			40	
29.	Praktika	1000					160	320	520
30.	Kokku	4000				760	920	1520	800
31	Üldharidusained	1600				840	680	80	
32.	Kõik kokku	5600				1600	1600	1600	800

H-hindamine, E-eksam, HA-hindeline arvestus.

LISA B 1. ÜLDHARIDUSAINETE ÕPPEAJA JAOTUS ÕPPEKAVAS

Nr	Mooduli nimetused	Kokku tunde	Iseseisev töö	Antavaid tunde	I õppeaasta					
					K	T	I	H	K	T
1	Eesti keel	200	32	168	90	78	12	HA	110	90
2	Kirjandus	160	22	138	90	78	12	HA	70	60
3	Võõrkeel A	200	32	168	90	78	12	HA	110	90
4	Võõrkeel B	120	13	107	40	39	1	HA	80	68
5	Matemaatika	200	32	168	90	78	12	HA	110	90
6	Füüsika	120	13	107	80	68	12	HA	40	39
7	Keemia	80	2	78	40	39	1	HA	40	39
8	Geograafia	40	1	39	40	39	1	HA	0	0
9	Bioloogia	80	2	78	40	39	1	HA	40	39
10	Ajalugu	120	11	109	80	70	10	HA	40	39
11	Inimeseõpetus	40	1	39	0	0	0		0	0
12	Ühiskonnaõpetis	40	1	39	0	0	0		0	0
13	Muusika	40	1	39	40	39	1	HA		0
14	Kunst	80	10	70	80	70	10			0
15	Kehaline kasvatus	80	2	78	40	39	1	HA	40	39
	Kokku	1600	175	1425	840	754	86		680	593

LISA C LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISE JUHEND

LÕPUEKSAMI JUHEND

Kooli lõpueksami juhend on koostatud ruumikujunduse alusõppe mooduli praktiliste tööde baasil, mille käigus on valminud töö, mida täiendatakse sisustustekstiili/-elemendi valmistamise töökirjelduse ja praktilise toote valmistamisega.

KIRJALIK OSA

1.1 Sissejuhatus

1.2 Kaasaegne ruumikujundus

1.2.1 Ülesande kirjeldamine ja tegevuste kavandamine

1.2.2 Ruumide planeerimine

- ruumide stiil
- värvilahendused ja värvipass
- valguslahendused

1.2.4 Kujundusmaterjalid

- Tekstiilide näidised, kirjeldus, iseloomustus ja kasutusvõimused
- Erinevate materjalide ühendamine

1.2.4 Sisustuselemendi/ sisustustekstiili (sisustustekstiil, vitraaž , mosaiik, siidi-, klaasimaal, nahkehistöö jm) kujundamine ja valmistamine

- Materjalide valik (materjalide näidised)
- Konstruktsioon / mulaaž
- Töötlemise järjekord
- Seadmete ja töövahendite valik
- Materjalide kulu ja toote omahind

1.2.5 Mööbli valik ja paigutus

1.2.6. Tekstiilmaterjalide hooldus

1.2.7 Projekti vormistamine arvuti programmis

1.2.8 Fotoalbumi koostamine.

1.3 Kokkuvõte

1.4 Kasutatud kirjandus.

PRAKTILINE OSA

2.1 Sisustustekstiili / - elemendi valik

- mudeli valik näitab õppija tööalaseid oskuseid.
- materjalide valikul lähtuda materjalide sobivusest

2.2 Toote / eseme kujundamine ja modelleerimine

- kavand
- mõõdud
- põhikonstruktsioon
- mulaaž

2.3 Toote / eseme valmistamine

- kasutatavda materjalid
- töötlemise järjekord
- kasutatavad seadmed / töövahendid

2.4 Toote esitamine hindajale

- hinnatakse mudeli keerukust, materjalide valikuid, töötlemise tehnoloogiat ja kvaliteeti.

LÕPUTÖÖ KAITSMINE

Õppija esitab retsenseeritud lõputöö. Esitleb tööanalüüsi, mis koosneb: ülesande tutvustamisest ja töö planeerimise põhimõtete tutvustamine, kasutatud materjalide iseloomustamisest, toote töötlemisjärjestusest ja kasutatud seadmete ja töövahendite kirjeldusest, tuues välja huvitavamad probleemi lahendused. Õppija põhjendab eksamikomisjonile oma valikuid ja vastab retsensendi küsimustele. Lõputöö hinde ning kaitsmise põhjal otsustab komisjon lõpueksami koondhinde.

LISA D ÕPPEKAVAGA SEOTUD ÕPPEBAASI KIRJELDUS

Sisekujundaja assistendi tekstiilialal erialal õppetöö läbiviimiseks on koolis järgmised seadmed, vahendid ja ruumid:

- klassiruumid, mis on varustatud tahvli, grafoprojektori, arvuti ja dokumendi kaameraga;
- arvutiklass 15 töökohaga ja erialaste arvutiprogrammidega KaledoStyle, NixPos, Auto Cad ja Solidedge.
- kunsti, viltimise, joonistamise, maalimise ja kompositsiooniõpetuse klass kõige vajalikuga
- õmblusõppe töökojad:
kaks õppetöökoda a 30 õpilasele: 30 universaalõmblusmasinat, äärestusmasinat, nõõpaugumasin, kuum-niiske töötlemise kohta
- tikkimisklass kaasaegsete tikkimismasinate ja seadmetega.
- kaasaegne raamatukogu arvutiõppe võimalusega, interneti kohvik,
- kaubanduse moodulite läbimiseks on koolil oma õppekauplus „Meie“
- koolil on head sportimisvõimalused õpilaste kehalise tegevuse arendamiseks
- ettevõtte praktika toimub vastavalt lepingutele.

LISA G PRAKTIKA LEPING

Tallinnas, 20..... a.

Tallinna Tööstushariduskeskusisikus (edaspidi Kool),
ettevõtte.....isikus (edaspidi Ettevõtte) ja õpilane
.....(edaspidi Õpilane) leppisid kokku alljärgnevas.

1. LEPINGU OBJEKT

1.1. Käesoleva lepinguga reguleeritakse kolmepoolseid suhteid, mis tekivad Kooli, Ettevõtte ja Õpilase vahel seoses Õpilase koolivälise õppepraktikaga Ettevõttes alates

.....20..... a. kuni20..... a..

2. KOOL

- 2.1. tagab Ettevõttesse suunatud Õpilase erialase ettevalmistuse õppekavaga ettenähtud tasemel;
- 2.2. kindlustab kutseõpetaja kaudu sidemed Ettevõttega;
- 2.3. võib kutsuda Õpilase tagasi kui Ettevõtte ei rakenda teda erialasel tööil;
- 2.4. lahendab kõik jooksvad koostöö küsimused ainult Ettevõttega;
- 2.5. informeerib Ettevõtet ja Õpilast koolis toimuvatest koolitustest ja üritustest vähemalt 1 (üks) nädal ette, et Õpilane saaks nendest osa võtta Ettevõtte tööd häirimata;
- 2.6. ei vastuta Õpilase poolt praktika käigus teostatavate jooksvate tööde taseme eest Ettevõttes.

3. ETTEVÕTE

- 3.1. rakendab Õpilase tööle vastavalt õpitud erialale ja lepingu lisa näidatud põhiülesannete lahendamisele ning määrab Õpilasele praktika ajaks juhendaja, kes tagab töösisekorra eeskirjade täitmise ja vastutab tööohutuse eest, annab jooksva hinnangu praktikapäeviku, lõpphinnangu praktika iseloomustuse kaudu (lisa 2).
- 3.2. kehtestab töö- ja puhkeaja vastavuses kehtivale seadusandlusele ja Ettevõtte sisekorra eeskirjadele.
- 3.3. tutvustab Õpilast õppepraktikaks vajalike ettevõttesiseste dokumentidega, sh. töökaitse- ja sisekorra eeskirjadega, tuleohutus- ja tervisekaitseõuetega.
- 3.4. ei nõua Õpilaselt tööde tegemist, mida Õpilane ei ole veel omandanud Kooli õppekava järgi;
- 3.5. rakendab Õpilase tööle kohas, kus töötingimused vastavad töökaitse-, tervishoiu ja tööohutuse nõuetele.
- 3.6. lubab Kooli esindaja Õpilase tööd vaatlema.
- 3.7. võimaldab Õpilasel osaleda Koolis toimuvatel koolitustel ja teistel kooli üritustel.
- 3.8. võimaldab Õpilasele vabad päevad koolis toimuvateks eksamiteks ettevalmistamiseks ja sooritamiseks vastavalt lisa 1 toodud õppetöö graafikule.

4. ÕPILANE

- 4.1. kohustub läbima käesolevas lepingus ette nähtud praktika aja ja mahu täies ulatuses, pidama praktikapäevikut ja esitama selle kutseõpetajale hindamiseks poolaasta lõpul.

- 4.2. järgib Ettevõtte töökaitse- ja sisekorra eeskirju, tuleohutus- ja tervisekaitsenõudeid ning muid Ettevõttes kehtestatud nõudeid;
- 4.3. järgib nii Ettevõtte poolt määratud juhendaja kui Kooli kutseõpetaja märkusi, ettepanekuid, korraldusi jms.;
- 4.4. võtab osa Koolis toimuvatest koolitustest ja teistest üritustest;
- 4.5. kooskõlastab eelnevalt kirjalikult praktikast põhjusega puudumise Ettevõtte ja Kooliga, ettenägematute põhjuste korral esimesel võimalusel.
- 4.6. puudumise korral esitab Õpilane esimese kolme tööpäeva jooksul asjakohase tõendi, põhjuseta puudumise korral seletuskirja Ettevõttele ja Koolile.

5. LEPINGU JÕUSTUMINE, TÄHTAEG, MUUTMINE, LÕPETAMINE

- 5.1. Käesolev Kooli, Ettevõtte ja Õpilase poolt sõlmitud leping jõustub allakirjutamise järgselt lepingu p.5.2. toodud praktika alguse päevast.
- 5.2. Käesolev leping on sõlmitud tähtajalisena alates20..... a. kuni20..... a.
- 5.3. Käesoleva lepingu tingimusi võib muuta, täiendada või lepingut lõpetada kirjalikult ainult Kooli, Ettevõtte ja Õpilase kokkuleppel, välja arvatud juhtudel, kui need muutused tulenevad Eesti Vabariigi õigusaktidest. Lepingu muudatused, täiendused ja lepingu lõpetamine rakendub viimaste sõlmimisele järgneva 5 (viie) tööpäeva jooksul.

6. MUUD TINGIMUSED

- 6.1. Käesoleva lepingu täitmisel tõusetuvad vaidlused lahendatakse läbirääkimiste teel Kokkuleppe mittesaavutamisel lahendatakse töövaidlus seadusandlusega ette nähtud korras.
- 6.2. Kool, Ettevõtte ja Õpilane ei tohi käesolevast lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi üle anda kolmandatele isikutele, ilma teiste käesoleva lepingu osapoolte eelneva kirjaliku nõusolekuta.
- 6.3. Kool, Ettevõtte ja Õpilane kohustuvad mitte tegema käesoleva lepingu sisu ja tingimusi teatavaks kolmandatele isikutele ilma teiste käesoleva lepingu osapoolte eelneva kirjaliku nõusolekuta. Juhul, kui üks käesoleva lepingu osapool on kohustatud kolmandatele isikutele käesoleva lepingu kohta informatsiooni andma Eesti Vabariigi õigusaktidega ettenähtud korras, informeerib ta sellest koheselt teisi käesoleva lepingu osapooli.
- 6.4. Juhul, kui seoses Eesti Vabariigi õigusaktide muutumisega osutub mõni käesoleva lepingu säte kehtetuks, ei mõjuta see teiste käesoleva lepingu sätete kehtivust.

Käesolev leping on koostatud kolmes identses võrdset juriidilist jõudu omavas eksemplaris eesti keeles, millest igale käesoleva lepingu osapoolele antakse üks eksemplar.

7. LEPINGU OSAPOOLTE ANDMED

KOOL	ETTEVÕTE	ÕPILANE
Tallinna Tööstushariduskeskus
Sõpruse pst 182 13424 Tallinn
Reg. nr. 7000559	Reg.nr.....	Sünniaeg.....
TEL 6545 026
Kuupäev.....	Kuupäev.....	Kuupäev.....
Allkiri.....	Allkiri.....	Allkiri.....

Pitsat

LISA H ÕPPETÖÖGRAAFIK

THK

TALLINNA
TÖÖSTUSHARIDUSKESKUS

Lisa
Praktika lepingule
.....20..... a.

1. Eksamid, koolitused ja üritused toimuvad:

Nimetus	Kuupäevad
1.1.....
1.2.....
1.3.....
1.4.....

2. Õpilane on omandanud eriala õppekava järgnevad osad:

Nimetus	Maht (tundi)
2.1.....
2.2.....
2.3.....
2.4.....

Õppegrupi..... kutseõpetaja
nimi

.....
allkiri

„ „ 20..... a.

Tel.....

LISA I ETTEVÕTTE JUHENDAJA HINNANGU LEHT

Hinnatavad kriteeriumid	Ettevõtte hinnang Väga hea/ hea / rahuldav / vajab arendamist
Sisekujundaja assistendi tekstiilidealal erialaste põhimõistete valdamine (õpitu põhjal)	
Interjööri tekstiilide töötlemise oskus	
Sobiva tehnoloogia kasutamine	
Ratsionaalsete töövõtete kasutamine	
Praktilise töö kvaliteet	
Materjalide töötlemise oskus	
Seadmetel töötamise oskus	
Töökoha organiseerimine ja ohutusnõuete täitmine	
Iseseisvalt töötamine	
Sõbralikkus ja viisakus klientidega suhtlemisel	
Kliendi soovide väljaselgitamine	
Vastutustunne tööülesannete täitmisel	
Tööülesannete täitmise korrektsus	
Tööülesannete täitmise kiirus	
Kohanemisevõime	
Koostöövalmidus	
Tööaja kasutamine	
Suhtlemine kolleegidega	
Asjakohane omaalgatus	
KOKKUVÕTTEV HINNANG	

LISA J PRAKTIKANDI ENESEHINNANGU LEHT

Hinnatavad kriteeriumid	Praktikandi enesehinnang (lühikirjeldus)
Millistest erialastest teadmistest ja oskustest tundsin puudust?	
Milliseid materjale töötlesin?	
Millistel seadmetel töötasin?	
Mida kasulikku õppisin?	
Kuidas kasutasin tööaega?	
Kuidas kohanesin töökeskkonnaga?	
Kui iseseisev olin tööülesannete täitmisel?	
Kuidas tulid toime klienditeeninduses?	
Millist uut tehnoloogiat õppisin kasutama?	
Kas täitsid praktika ülesanded? Mis jäi puudu? Miks?	
Koostöö juhendajaga	
Minu vastutustunne tööülesannete täitmisel	
Tööülesannete täitmise kiirus	
Koostöövalmidus	
Asjakohane omaalgatus	
Suhtlemine kolleegidega	
Personali suhtumine minusse	
Kas läheksin sellesse ettevõttesse tööle, miks?	
KOKKUVÖTTEV HINNANG	